Al cincilea munte

Paulo Coelho

PROLOG

La începutul anului 870 î.H., Fenicia — o țară pe care israeliții o numeau Liban — sărbătorea aproape trei secole de pace. Fenicienii erau mîndri de aceasta. Nefiind o mare putere politică, ei s-au văzut nevoiți să-şi dezvolte intens capacitatea de a negocia, unicul mod de a-şi asigura supraviețuirea într-o lume ruinată de veşnice războaie, în urma alianței încheiate în jurul anului 1000 î.H. cu regele Solomon, au trecut la modernizarea flotei comerciale, ceea ce a avut ca rezultat expansiunea comerțului. De atunci, Fenicia a înflorit încontinuu.

Navigatorii ei au ajuns în locuri îndepărtate ca Spania şi Oceanul Atlantic şi există păreri — încă neconfirmate — că s-ar găsi inscripții feniciene în nord-estul şi sudul Braziliei. Vindeau sticlă, lemn de cedru, arme, fier şi fildeş. Locuitorii marilor oraşe ca Sidon, Tir sau Byblos cunoşteau numerele, citeau în stele, fabricau vin şi foloseau, de aproape două sute de ani, un sistem de scriere numit de greci *alfabet*.

La începutul anului 870 î.H., într-un oraş îndepărtat, numit Ninive, s-a reunit consiliul de război. Cîteva căpetenii asiriene hotărîseră să-şi trimită trupele pentru a cuceri țările situate de-a lungul coastei mediteraneene. Fenicia era prima țară care urma să fie invadată.

La începutul anului 870 î.H., ascunşi într-un grajd din Galaad, în Israel, doi bărbați îşi aşteptau sfîrşitul apropiat.

PARTEA I

— L-am slujit pe Domnul si acum iată, mă lasă în mîna vrăjmaşului, spuse Ilie.

— Domnul este Unul, îi răspunse levitul. El nu i-a spus lui Moise că e bun sau rău, i-a spus doar atît: *Eu sînt*. Deci El se află în tot ce există sub soare, în trăsnetul care distruge casa şi în mîna omului care o ridică la loc.

Stăteau de vorbă pentru a-şi alunga spaima; dintr-o clipă în alta soldații puteau intra în grajd şi, des-coperindu-i, pentru ei n-ar mai fi existat decît o alegere: ori se închinau lui Baal, zeul fenician, ori erau executați. Răscoleau fiecare casă în căutarea profetilor, pe care fie îi converteau, fie îi executau.

Poate că levitul s-ar fi convertit pentru a scăpa de moarte, dar el, Ilie, nu avea de ales: totul se petrecuse din vina lui si Izabela îi vroia capul cu orice preț.

— Îngerul Domnului mi-a poruncit să merg să vorbesc cu regele Ahab si să-1 previn că nu va ploua, cîtă vreme zeul Baal va fi slăvit în Israel, spuse, cerîn-du-şi parcă iertare pentru că ascultase vorbele îngerului. Dar Dumnezeu nu se grăbeşte. Pînă să vină seceta, Izabela îi va fi ucis pe toți închinătorii Domnului.

Levitul rămase pe gînduri. Se întreba dacă trebuia să se lase convertit la Baal, sau să moară în numele Domnului.

— Cine este Dumnezeu? se întrebă Ilie. El e acela care ține sabia soldatului cînd îi ucide pe cei care nu-si părăsesc credința strămoşească? El e cel ce a aşezat pe tronul țării o prințesă străină, aducînd neamului nostru toate aceste nenoriciri? Dumnezeu îi omoară pe credincioşi, pe nevinovați, pe cei ce trăiesc în legea lui Moise?

Levitul se hotărî: era mai bine să moară. Izbucni în rîs, căci ideea morții nu-1 mai îngrozea. Se întoarse către tînărul proroc şi încercă să-1 liniştească:

— Dacă te îndoieşti, întreabă-L chiar pe Domnul despre poruncile Sale, îi spuse. Eu unul mi-am acceptat destinul.

— Dumnezeu nu poate să vrea să fim omorîți fără milă, stărui Ilie.

— Dumnezeu poate orice. Dacă n-ar face decît ceea ce noi numim Binele, nu 1-am mai socoti Atotputernic. Ar stăpîni numai o parte din Univers şi altcineva, mai puternic decît El, i-ar controla şi judeca lucrările. Atunci 1-aş slăvi pe acel cineva mai puternic.

— Dacă totul stă în puterea Lui, de ce nu-i apără de suferință pe cei care îl iubesc? De ce nu ne salvează, în loc să le dea putere şi glorie duşmanilor Săi?

— Nu ştiu, răspunse levitul. însă există un motiv şi sper să-1 aflu curînd.

— Nu cunoşti răspunsul la această întrebare.

— Aşa este.

Tăcură amîndoi. Pe Ilie îl trecură fiorii.

— Tu eşti înspăimîntat, dar eu m-am împăcat cu soarta, spuse levitul. Voi ieşi afară şi voi pune capăt acestei agonii. De cîte ori aud un țipăt, mă înfior la gîndul că-mi va veni şi mie rîndul. De cînd stăm ascunşi aici, am murit de o sută de ori si nu avem decît o moarte. Dacă e să mi se taie capul, să se întîmple cît mai curînd.

Avea dreptate. Si el tresărise la fiecare țipăt şi suferise peste puterile sale.

— Merg şi eu cu tine. Am ostenit să mă lupt pentru cîte va ceasuri de viaţă în plus.

Se ridică şi deschise uşa grajdului, lăsînd soarele să pătrundă în ascunzişul lor.

Levitul îl apucă de braţ si porniră la drum. De n-ar fi fost ţipetele, ar fi putut părea o zi obişnuită şi un oraş ca oricare altul — un soare blînd si adierea care venea de departe dinspre ocean, mîngîindu-i faţa, străzile colbuite, casele din chirpici amestecat cu paie.

— Sufletele noastre sînt cuprinse de spaima morţii, într-o zi splendidă ca aceasta, zise levitul... Altădată, cînd mă simţeam împăcat cu Dumnezeu si cu oamenii, era o căldură oribilă, iar vîntul desertului stîrnea nisipul, care îmi intra în ochi, de nu mai vedeam la un pas în faţa mea. Nu întotdeauna voinţa Lui se potriveşte cu ceea ce sîntem sau simţim; te asigur însă că există o raţiune în tot ce face El.

— Te admir pentru credinţa ta. Levitul îşi ridică ochii spre cer, meditînd o clipă, şi apoi se întoarse spre Ilie:

— Să nu admiri şi să nu crezi totul: e vorba de un pariu pe care 1-am făcut cu mine însumi. Am pariat că Dumnezeu există.

— Eşti un proroc, îi răspunse Ilie. Şi tu auzi glasuri şi ştii că există o altă lume dincolo de noi.

— Poate că nu e decît închipuirea mea.

— Dumnezeu ţi-a trimis semnele Lui, insistă Ilie, neliniştit de comentariile tovarăşului său.

— Poate că nu e decît închipuirea mea, repetă el. De fapt, singura mea certitudine este pariul pe care 1-am făcut: sînt încredinţat că totul se petrece din voia Celui de Sus.

Strada era pustie. Oamenii stăteau închişi în casă, aşteptînd să sosească soldaţii lui Ahab, să îndeplinească porunca primită de la prinţesa străină: să-i omoare pe prorocii din Israel. Ilie mergea alături de levit, simţind parcă în spatele fiecărei ferestre sau uşi prezenţa cuiva care-1 privea cu reproş, învinuindu-1 pentru toată nenorocirea.

— Nu eu am vrut să fiu proroc. Poate că totul nu e decît rodul imaginaţiei mele, îşi spunea Ilie.

După cele petrecute la tîmplărie însă, ştia că nu e aşa.

Din copilărie auzea voci si vorbea cu îngerii. Dar totul a început cînd părinții îl îndemnaseră să se ducă la un preot din Israel, care — după ce îi pusese mai multe întrebări — hotărîse că este un *nabi,* un profet, un „om dăruit cu duh", din cei ce „pot auzi glasul Domnului".

După ce a stat de vorbă cu el cîteva ore, preotul le-a spus părinților ca, pe viitor, să ia bine aminte la tot ce va spune copilul.

Pe drum, părinții îi porunciră lui Ilie să nu mai povestească nimănui ce va vedea ori va auzi, căci a fi proroc presupunea legături cu stăpînirea şi aşa ceva nu poate aduce decît necazuri.

Oricum, lui Ilie nu i se mai arătă nimic care i-ar fi putut interesa pe preoți şi pe regi. Vorbea doar cu îngerul lui păzitor, care-l povățuia ce să facă; din cînd în cînd avea viziuni, pe care nu reuşea să le înțeleagă — oceane îndepărtate, munți bîntuiți de ființe stranii, roți cu aripi şi ochi. După ce dispăreau viziunile, îşi aducea aminte de vorbele părinților şi făcea tot posibilul să şi le şteargă din minte.

De aceea, vocile şi viziunile apărură tot mai rar. Părinții lui erau mulțumiți şi nu mai pomeneau nimic despre cele întîmplate. Cînd se făcu destul de mare ca să-şi poarte singur de grijă, părinții împrumutară nişte bani şi îi încropiră un mic atelier de tîmplărie.

Din cînd în cînd, îi privea cu respect pe ceilalți proroci, care străbăteau străzile Galaadului, înveşmîntați în mantii de blană si brîie de piele şi spunînd că Domnul îi alesese pentru a îndruma poporul ales. El nu era făcut pentru asta; nu era în stare să-şi inducă starea de transă prin dansuri si autoflagelare, o practică obişnuită printre cei „ce pot auzi glasul Domnului", pentru că se temea de durere, în nici un caz n-ar colinda străzile Galaadului, expunîndu-şi mîndru cicatricile căpătate în timpul stării de extaz. Era prea timid pentru asta.

Ilie se considera şi chiar era un om obişnuit, care se îmbrăca ca toată lumea, un biet muritor cu sufletul chinuit de spaime şi ispite. Pe măsură ce se dăruia cu însuflețire muncii de tîmplar, vocile dispărură complet, căci oamenii maturi şi muncitori nu aveau timp pentru aşa ceva. Părinții erau mulțumiți de fiul lor, iar viața mergea înainte în armonie şi pace.

Discuția pe care o avusese cu preotul în copilărie devenea o amintire tot mai ştearsă. Ilie nu putea concepe că Dumnezeul cel Atotputernic avea nevoie de mijlocirea oamenilor pentru a-si vedea îndeplinite poruncile; pățania din copilărie nu fusese decît rodul fanteziei lui de băiat lipsit de

preocupări, în Galaad, oraşul lui natal, trăiau cîţiva astfel de oameni, pe care ceilalţi îi considerau nebuni. Spuneau vorbe fără şir si nu erau în stare să deosebească vocea Domnului de delirul minţii lor bolnave, îşi petreceau vremea pe străzi, prezicînd sfîrsitul lumii şi trăind din mila celorlalţi. Cu toate acestea, nici un preot nu-i socotea printre „cei ce aud glasul Domnului".

Ilie ajunsese la concluzia că preoţii nu sînt siguri niciodată de ceea ce spun. „Cei ce aud glasul Domnului" erau rodul unei societăţi bezmetice, în care fraţii se războiau între ei şi cîrmuitorii se schimbau peste noapte. Prorocii si nebunii erau toţi o apă şi-un pămînt.

Cînd a aflat vestea căsătoriei dintre regele lui si Izabela, prinţesa din Tir, Ilie n-a fost foarte impresionat. Şi alţi regi ai Israelului făcuseră acelaşi lucru şi rezultatul fusese o pace trainică si un comerţ înfloritor cu Libanul. Ce-i păsa lui că locuitorii ţării vecine se închinau unor zei inexistenţi sau practicau ritualuri ciudate, venerînd animale sau munţi; erau neguţători cinstiţi, asta conta cel mai mult.

Ilie cumpăra de la ei lemnul de cedru şi le vindea produsele muncii lui de tîmplar. Deşi se ţineau cam mîndri şi le plăcea să-şi spună „fenicieni" din cauza culorii pielii, nici un negustor din Liban n-ar fi profitat vreodată de situaţia confuză care domnea în Israel. Plăteau mărfurile la preţul corect si nu se plîngeau niciodată de veşnicele conflicte interne si de răsturnările politice cu care se confruntau israeliţii.

După ce s-a urcat pe tron, Izabela 1-a convins pe Ahab să înlocuiască cultul Domnului cu cel al zeilor Libanului.

Se mai întîmplase si înainte. Indignat de slăbiciunea lui Ahab, Ilie continuă să se închine Dumnezeului lui Israel şi să respecte legile lui Moise. „Trece şi asta", se gîndea el. „Izabela 1-a sedus pe Ahab, dar n-are destulă putere să convingă poporul."

Dar Izabela nu era o femeie oarecare; era convinsă că Baal o hărăzise cu darul de a converti popoarele si neamurile. Cu dibăcie şi răbdare, începu chiar să-i răsplătească pe toţi aceia care-si părăseau credinţa şi acceptau noile zeităţi. Ahab porunci să se ridice o capelă zeului Baal în Samaria şi aşează înăuntru un altar. Peregrinările începură şi cultul zeilor din Liban se răspîndi ca o molimă.

„Trece şi asta. Poate va dura o generaţie, dar va trece", îşi spunea mereu Ilie.

Şi-atunci se întîmplă ceva neaşteptat, într-o du-pă-amiază, tocmai terminase de meşterit o masă în atelierul său, cînd totul se întunecă brusc şi mii de puncte luminoase începură a scînteia în jurul Iui. îl apucă o durere de cap năucitoare; vru să se aşeze, dar constată că muşchii nu-i mai dau ascultare.

Nu era doar o închipuire.

„Am murit", îl fulgeră un gînd. „Acum voi afla unde ne duce Dumnezeu după moarte: printre stele."

Una dintre luminițe scînteie mai tare şi deodată, parcă venind din toate părțile,

auzi glasul Domnului, grăind:

„Spune-i lui Ahab că, precum este de adevărat Domnul, Dumnezeul lui Israel, în fața căruia te afli acum, tot astfel vă spun vouă că nici o picătură de rouă si nici de ploaie nu veți avea în toți aceşti ani."

În clipa următoare, totul reveni la normal: atelierul, umbrele înserării, vocile copiilor care se jucau pe stradă.

Ilie nu închise ochii în acea noapte. După atîția ani, retrăia clipele din copilărie; dar, de data aceasta, nu fusese îngerul lui păzitor cel care-i vorbise, ci altcineva mult mai puternic. Se gîndi cu teamă că, dacă nu va duce la îndeplinire porunca, se va alege praful de toată munca sa.

În dimineața următoare se hotărî să facă ce i se ceruse. La urma urmei, era numai un mesager; o dată îndeplinită porunca, nu va mai auzi vocile.

Nu-i fu greu să fie primit la regele Ahab. Cu multe generații în urmă, o dată cu urcarea pe tron a regelui Samuel, prorocii aveau mare trecere atît printre negustori, cît si la ocîrmuire. Se puteau căsători, puteau să aibă copii, dar trebuia să fie tot timpul la dispoziția Domnului, pentru a-i putea ajuta pe cîrmuitori să meargă pe drumul cel drept. Se spunea că, datorită

acestor „aleşi ai Domnului", multe bătălii fuseseră cîstigate, iar Israel supraviețuia pentru că exista întotdeauna un proroc care să le arate calea Domnului, ori de cîte ori conducătorii se abăteau de la ea.

Sosind la curtea regelui, îl anunță pe acesta că o secetă cumplită îi va devasta tara, atîta vreme cît vor mai exista închinători la zeii fenicieni.

Suveranul nu dădu mare însemnătate spuselor lui, dar Izabela, care era de față şi asculta cu atenție vorbele lui Ilie, începu să-i pună acestuia tot felul de întrebări în privința mesajului. Ilie povesti despre viziune, cum 1-a năpădit durerea de cap şi senzația că timpul se oprise în loc din clipa în care îngerul începuse să-i vorbească, în timp ce descria cele întîmplate, nu-si putea lua ochii de la prințesa despre care auzise atîtea. Era una dintre cele mai frumoase femei pe care le văzuse în viață si avea un păr lung si negru care-i cobora pînă la mijlocul subțire de viespe. Ochii verzi care străluceau pe chipul smead se uitau fix în ochii lui Ilie; el nu putuse citi ce spuneau acele priviri si nici nu avea cum să ştie ce efect produseseră spusele lui.

Plecă spre casă convins că-şi îndeplinise misiunea si se putea întoarce liniştit la munca lui de tîmplar. Pe drum, îşi dădu seama că o doreşte pe Izabela cu toată înflăcărarea celor douăzeci si trei de ani pe care îi avea. Se rugă la Dumnezeu să-i scoată şi lui în cale o femeie din Liban, căci erau tare frumoase cu pielea lor smeadă şi ochii verzi plini de mister.

Munci tot restul zilei si adormi împăcat. A doua zi fu sculat în zori de levit; Izabela îl convinsese pe rege că prorocii reprezentau o amenințare pentru creşterea si înflorirea Israelului. Soldații lui Ahab primiseră ordin să-i ucidă pe toți cei ce refuză să abandoneze misiunea sfîntă încredințată de Dumnezeu.

Cît despre Ilie, pentru el nu exista alternativă: trebuia omorît.

El şi levitul petrecură două zile ascunşi într-un grajd din sudul Galaadului, răstimp în care patru sute cincizeci de *nabi* fură ucişi pe loc. Totuşi, majoritatea prorocilor care umblau pe străzi, autoflagelîndu-se şi prezicînd sfîrsitul lumii ca pedeapsă pentru corupție si necredință, acceptase să se convertească la noua religie.

Un zgomot sec, urmat de un țipăt întrerupse firul gîndurilor lui Ilie. Alarmat, se întoarse spre tovarăşul său:

— Ce s-a întîmplat?

Nu primi însă nici un răspuns; trupul levitului se prăvăli la pămînt, străpuns în piept de o săgeată.

În fața lui, un soldat tocmai potrivea o nouă săgeată în arc. Ilie privi în jur la strada cu porțile şi ferestrele ferecate, la soarele care strălucea pe cer si simți adiind briza dinspre oceanul de care auzise mereu vorbin-du-se, dar pe care nu apucase să-1 vadă. Se gîndi s-o rupă la fugă, dar îşi dădu seama că săgeata 1-ar fi nimerit înainte să apuce să dea colțul.

„Dacă trebuie să mor, fie, dar nu mă voi lăsa ucis pe la spate", îşi spuse.

Soldatul îşi potrivi din nou arcul. Surprinzător, dar nu simțea nici teamă, nici dorința de a supraviețui, nimic, îi părea că totul fusese hotărît cu mult timp în urmă, si atît el cît si soldatul erau personaje dintr-o dramă scrisă de altcineva, îşi aminti de copilărie, de dimineţile şi serile petrecute în Galaad, se gîndi cîte lucruri va lăsa neterminate acolo în atelier. Se gîndi la mama si la tatăl său, care nu-şi doriseră ca fiul lor să fie proroc. îi răsăriră în minte privirea Izabelei şi zîmbetul regelui Ahab.

Reflectă ce stupid este să mori la numai douăzeci şi trei de ani, fără să fi cunoscut dragostea unei femei.

Coarda se destinse, săgeata şfichiui văzduhul, îi trecu, zbîrnîind, pe lîngă urechea dreaptă si se înfipse în colbul drumului, chiar în spatele lui.

Soldatul pregăti din nou arcul şi ținti. Numai că, în loc să dea drumul săgeții, privea fix în ochii lui Ilie.

— Sînt cel mai bun arcaş din ostile lui Ahab. De şapte ani n-am greşit nici o țintă, spuse el. Ilie se întoarse spre trupul levitului.

— Acea săgeată era pentru tine. Soldatul ținea arcul întins, dar mîinile îi tremurau. Ilie era singurul proroc care trebuia să moară; ceilalți puteau să aleagă convertirea la Baal.

— Atunci, termină-ți treaba.

Se miră cît de liniştit se simțea. Se gîndise de atîtea ori la moarte, cînd stătuse treaz acolo, în grajd, suferind fără rost. în cîteva clipe totul se va termina.

— Nu pot, spuse soldatul, încercînd zadarnic să țintească cu mîinile tremurînde. Pleacă, dispari odată, cred că Dumnezeu mi-a abătut săgeţile şi m-ar fi pedepsit dacă te omoram.

Pe măsură ce-si dădea seama că ar avea şansa să trăiască, teama de moarte creştea la loc. Ar putea să vadă şi el oceanul, să întîlnească o femeie cu care să aibă copii, să nu lase lucrul neisprăvit la tîmplărie.

— Fă-o odată, îi spuse. Acum sînt liniştit, dar dacă te mai codeşti mult, mă vor năpădi iar regretele după toate cîte voi pierde.

Soldatul privi în jur, să se asigure că nu exista nici un martor, băgă săgeata înapoi în tolbă şi dispăru după colţ.

Ilie simţi cum încep să-i tremure genunchii; spaima îl cuprinse din nou. Trebuia să fugă, să dispară imediat din Galaad, să nu se mai afle niciodată faţă-n faţă cu un arcaş ţintind spre inima lui. Nu-şi alesese el destinul şi nu se dusese la regele Ahab pentru a se putea lăuda la vecini cu relaţiile lui înalte. Nu era răspunzător de masacrarea profeţilor şi nu era el de vină pentru că, într-o seară, îi fusese dat să vadă cum timpul se opreşte în loc, iar atelierul lui se transformă într-o gaură neagră plină de luminiţe.

Făcu şi el precum soldatul, cercetă locul cu privirea; strada era pustie. Ilie se gîndi că ar putea să încerce să-l salveze pe levit, dar îl apucă din nou frica şi o luă la goană.

Merse astfel multe ceasuri, furisîndu-se *pe* cărări neumblate, pînă ajunse pe malul torentului Cherit. I se făcu ruşine de laşitatea lui, dar se bucură că este încă viu.

Bău puţină apă, se aşeză si abia atunci se putu gîndi la situaţia lui: ar trebui să mănînce ceva, dar cum avea să găsească hrană în desert?

Îşi aminti de atelier, de munca lui de atîţia ani pe care fusese obligat s-o părăsească. Avea cîţiva prieteni prin vecini, dar nu se putea bizui pe ei; povestea fugii lui *se* răspîndise, probabil, prin tot oraşul şi toată lumea îl ura pentru că scăpase, în timp ce pe adevăraţii credincioşi chiar el îi trimisese la moarte.

Tot ce înfăptuise se dusese de rîpă, numai pentru că se hotărîse să ducă la îndeplinire porunca Domnului. A doua zi şi în toate zilele, săptămînile şi lunile ce vor urma, negustorii din Liban vor veni să-i bată la poartă si vor afla cum fugise, lăsînd în urmă cadavrele atîtor profeţi nevinovaţi. Unii vor spune chiar că a încercat să-i distrugă pe zeii ce protejau cerul si pămîntul; povestea avea să treacă graniţele Israelului şi el trebuia să-şi ia adio de la căsătoria cu vreo frumoasă libaneză.

„Dar există corăbiile."

Da, corăbiile. Criminalii, prizonierii de război, fugarii erau primiți, în general, ca marinari —- fiind o muncă mai periculoasă decît cea din armată, în război, soldatul avea şansa să scape cu viață, pe cînd marea era un tărîm necunoscut, populat de monştri şi, dacă avea loc vreo tragedie, nu scăpa nimeni ca să poată povesti ce s-a întîmplat.

Existau, într-adevăr, corăbiile, dar se aflau sub controlul negustorilor fenicieni, iar el, Ilie, nu era nici criminal, nici prizonier şi nici fugar, ci un individ care cîrtise împotriva zeului Baal. Aflînd aceasta, 1-ar fi omorît si 1-ar fi aruncat în mare, căci marinarii credeau că Baal si ceilalți zei erau stăpînii furtunilor.

Nu trebuia să se îndrepte spre ocean. Nu putea merge nici spre nord, căci acolo se afla Libanul, nici spre răsărit, unde cîteva triburi de israeliți se războiau între ele de două generații.

Își aminti ce linişte se pogorîse asupra lui, cînd se trezise față în față cu acel soldat; la urma urmei, ce însemna moartea? Nimic mai mult decît o clipă. Chiar dacă era dureroasă, dura puțin şi apoi, Atotputernicul 1-ar fi primit în împărăția Sa.

Se întinse pe pămînt si rămase aşa un timp, privind cerul, încercă, precum făcuse levitul, să pună un pariu cu el însuşi. Nu asupra existenței lui Dumnezeu, căci de aceasta nu se îndoia, ci asupra rostului lui în lume.

Privi munții, apoi pămîntul care va fi secătuit de o secetă grea — aşa cum spusese îngerul Domnului — dar care mai păstra puțin din răcoarea ploilor bogate care-1 udaseră ani în şir. Privi torentul Cherit, care în curînd avea să sece şi el. îşi luă rămas bun de la lume cu ardoare si respect si se rugă Domnului să-1 ia cînd îi va veni ceasul.

Încercă să ghicească care este rațiunea lui de a fi, dar nu află răspunsul.

Se gîndi încotro ar trebui s-o pornească si se simți captiv ca într-un asediu.

A doua zi va face cale întoarsă si se va preda, deşi frica de moarte pusese din nou stăpînire pe el.

Încercă să se înveselească la gîndul că maiputea să se bucure de viață cîteva ceasuri, în zadar, îşi dădu seama că omul nu are aproape niciodată puterea de a lua o hotărîre.

Ilie se trezi a doua zi şi privi din nou spre apa Cheritului.

Mîine, sau peste un an, va rămîne doar o fîsie de nisip fin şi pietre de rîu. Cei mai bătrîni ar continua să-l numească Cherit şi poate ar explica călătorului rătăcit că „locul căutat se află pe malul rîului care trece prin apropiere". Călătorii ar ajunge la locul cu pricina, ar privi pietrele rotunde şi nisipul fin şi şi-ar spune: „Ia te uită, pe-aici chiar a trecut cîndva o apă." Dar, singurul lucru important la un rîu, şuvoiul de apă, nu mai era acolo pentru a stinge setea trecătorului.

Şi sufletul omului, întocmai ca pîraiele si plantele, avea nevoie de un soi de ploaie: speranță, credință, rațiune de a fi. Cînd acestea lipsesc, sufletul moare, deşi trupul continuă să trăiască. Oamenii ar putea atunci spune: „Ia te uită, în acest trup chiar a trăit cineva."

Nu era momentul potrivit pentru asemenea gînduri. îşi aduse din nou aminte de ce spusese levitul înainte de a părăsi grajdul: ce rost avea să mori de atîtea ori, cînd puteai să mori numai o dată? Nu trebuia decît să aştepte apariția gărzilor Izabelei. Si vor veni, fără îndoială, căci nu prea avea unde fugi din Galaad; răufăcătorii se duceau, întotdeauna, spre desert, unde erau găsiți morți în cîteva zile, sau spre Cherit, unde, în cele din urmă, erau capturați.

Deci, în curînd, gărzile îşi vor face apariția. Iar el se va bucura să le vadă.

Bău cîteva înghițituri din apa cristalină care-i curgea la picioare, îşi spălă fața şi căută un loc umbros, unde să se aşeze în aşteptarea urmăritorilor. Un om nu poate lupta împotriva destinului. El, unul, încercase şi pierduse.

Deşi preoții considerau că *s-a* născut proroc, el se hotărîse să *lucreze* într-un atelier de tîmplărie. Dumnezeu însă îl readusese pe drumul Lui.

Nu era singurul care încercase să nesocotească viața pe care Dumnezeu le-o hărăzeşte oamenilor pe Pămînt. Avusese un prieten, cu o voce splendidă, pe care părinții nu-l lăsaseră să devină cîntăreț, socotind că era o profesiune dezonorantă pentru familie. Una dintre prietenele lui din copilărie dansa minunat, dar părinții n-au lăsat-o să-şi urmeze talentul, căci ar fi putut fi chemată la curte si cine ştie cît ar fi rămas la putere acelaşi suveran. Si-apoi, atmosfera de la palat era considerată otrăvită de păcate şi duşmănie, ne-lăsîndu-i fetei nici o şansă de a se mărita bine.

„Omul se naşte pentru a-şi trăda destinul." Dumnezeu ne picură în suflete doar visuri imposibile.

„De ce?"

Poate pentru că tradițiile trebuie păstrate.

Dar acesta nu era răspunsul potrivit. „Locuitorii Libanului sînt mai avansați ca noi, tocmai pentru că au nesocotit tradiția navigatorilor. Arunci cînd toată lumea folosea acelaşi tip de vase, ei s-au hotărît să construiască ceva nou. Mulți si-au pierdut viața pe mare, dar si-au perfecționat corăbiile si acum sînt stăpînii comerțului pe mare. Au plătit un preț considerabil pentru a se adapta, dar a meritat."

Poate că omul îşi trădează destinul pentru că Dumnezeu nu-i mai stă prin preajmă. Ne-a sădit în suflete visuri dintr-o vreme în care totul era cu putință şi a plecat să se îngrijească de alte treburi. Lumea s-a schimbat, viața a devenit mai grea, dar Domnul nu s-a mai întors să schimbe visurile oamenilor.

Dumnezeu era departe. Dar, dacă îşi trimitea încă îngerii să vorbească cu prorocii, înseamnă că mai avea cîte ceva de făcut pe-aici. Şi-atunci, care să fie răspunsul?

„Poate că părinții noştri au greşit si se tem să nu comitem şi noi aceleaşi greşeli. Sau, poate n-au greşit niciodată şi atunci nu ştiu cum să ne sfătuiască la nevoie."

Simțea că se apropie.

Pîrîul curgea alături, cîțiva corbi se roteau pe cer, iar plantele se încăpățînau să crească în terenul nisipos şi sterp. Dacă ar fi stat să asculte ce le spuneau străbunii, ce-ar fi auzit?

„Pîrîule, caută alt loc în care soarele să se poată oglindi în apele tale cristaline, căci, pînă la urmă, desertul te va înghiți", ar grăi un zeu al apelor, dacă ar exista aşa ceva. „Corbilor, veți găsi mai multă hrană în păduri, decît între stînci şi nisipuri", ar fi spus un zeu al păsărilor. „Voi, plantelor, aruncafi-vă sămînța departe de acest loc, pentru că lumea este plină de pămînturi fertile şi umede, unde veți creste mai frumoase", ar fi spus zeul florilor.

Dar, atît Cheritul cît şi plantele sau corbii — iată, unul a poposit în apropiere — aveau curajul să făptuiască ceea ce alte rîuri, păsări sau flori ar considera că e cu neputință.

Ilie se uită în ochii corbului.

— învăț, îi spuse el păsării. Deşi ucenicia nu-mi e de nici un folos, căci sînt condamnat la moarte.

— Ai văzut cît e de simplu totul, păru să-i răspundă corbul. Nu trebuie decît să ai curaj.

Ilie rîse la gîndul că pusese acele vorbe pe seama corbului. Era un joc distractiv pe care-1 învățase de la o brutari ța si se hotărî să continue. El punea întrebările şi tot el îşi răspundea, ca un veritabil înțelept.

Între timp, corbul îşi luă zborul, iar Ilie rămase să-i aştepte pe soldații Izabelei, pentru că era de ajuns să mori o singură dată.

Ziua trecu fără alte întîmplări. Oare uitaseră că principalul duşman al zeului Baal era încă în *viața? De* ce nu veneau după el de vreme ce Izabela ştia unde se află?

„Pentru că i-am văzut ochii şi ştiu că este o femeie deşteaptă. Dacă as muri, aş deveni un martir al Domnului. Dacă rămîn un biet fugar, toți mă vor considera un las care nu crede nici el în ce spune."

Da, aceasta era strategia prințesei.

Puțin înainte de căderea nopții, un corb — oare era acelaşi? — poposi pe creanga pe care-1 zărise de dimineață. Adusese în cioc o bucățică de carne pe care o lăsă să cadă.

O adevărată minune pentru Ilie. Alergă sub copac, apucă carnea şi o mîncă. Nu ştia de unde o adusese si nici nu-1 interesa; important era să-şi astîmpere foamea.

Mişcarea lui repezită nu puse corbul pe fugă.

„Pasărea aceasta ştie că voi muri de foame aici", îşi spuse Ilie. „îşi hrăneşte prada pentru a se bucura de un vînat mai gras."

Şi *Izabela* întărea credința oamenilor în Baal, povestind despre fuga lui Ilie.

Un timp rămaseră, omul şi pasărea, privindu-se în tăcere. Ilie îşi aminti iar de jocul de dimineață.

— Mi-ar plăcea să vorbesc cu tine, corbule. Azi dimineață m-am gîndit că sufletul are nevoie de hrană. Dacă al meu n-a murit încă de foame, înseamnă că mai are ceva de spus.

Pasărea rămase nemişcată.

— Si dacă are ceva de spus, eu trebuie să-1 ascult. Pentru că nu mai am pe nimeni altcineva cu care să vorbesc.

Lăsîndu-si imaginația să zburde în voie, Ilie îşi închipui că el este corbul.

— Ce vrea Dumnezeu de la tine? se întrebă pe sine în locul corbului.

— Vrea ca eu să fiu proroc.

— Aşa ţi-au spus preoţii. Dar, poate că Dumnezeu nu doreşte acest lucru.

— Ba da, este voia Lui. La mine în atelier mi s-a arătat un înger şi mi-a spus să merg să vorbesc cu Ahab. Glasurile pe care le auzeam cînd eram copil...

— ... toţi copiii aud glasuri, îl întrerupse corbul.

— Dar nu oricine vede un înger, spuse Ilie.

De data aceasta, corbul nu mai răspunse. După un timp, pasărea, sau mai bine zis propriul său suflet care delira din pricina soarelui fierbinte si a pustietăţii, rupse tăcerea.

—Îţi aminteşti de brutăriţă? se întrebă singur.

Ilie îşi amintea, îl rugase să-i facă nişte tăvi. în timp ce el îi îndeplinea rugămintea, o auzi spunînd că munca lui este un mod de a exprima prezenţa Iui Dumnezeu.

— După felul în care lucrezi la tăvile mele, cred că şi tu simţi acelaşi lucru. Pentru că zîmbeşti în timp ce lucrezi.

Femeia împărţea fiinţele omeneşti în două categorii. Unii se bucurau, iar alţii se plîngeau de ceea ce aveau de făcut. Aceştia din urmă susţineau că blestemul aruncat de Dumnezeu asupra lui Adam era singurul adevăr: *blestemat va fi pămîntul pentru tine. Cu mare osteneală te vei hrăni din el, în toate zilele vieţii tale.* Nu lucrau cu bucurie si nu se bucurau de zilele de sărbătoare în care le era dat să se odihnească. Foloseau spusele Domnului drept scuză pentru vieţile lor ser-bădе şi uitau că tot El îi spusese lui Moise: *Domnul Dumnezeul tău îţi va dărui toate roadele pămîntului, pe care ţi-l dă ţie în stăpînire, ca să fie al tău.*

— Da, îmi amintesc de femeia aceea. Avea dreptate, îmi plăcea să lucrez în atelier. Fiecare masă şi fiecare scaun care ieşeau din mîna mea mă făceau să înţeleg şi să iubesc viaţa. Abia acum îmi dau seama. Femeia mi-a spus să vorbesc cu lucrurile pe care le fac şi că voi vedea cu uimire că mesele şi scaunele sînt în stare să-mi răspundă, pentru că îmi puneam tot sufletul în lucrarea mea şi primeam în schimb înţelepciunea.

— Dacă n-ai fi lucrat ca tîmplar, n-ai fi putut să pui suflet în lucrările tale, să te prefaci într-un corb care vorbeşte şi să înţelegi că eşti mai bun şi mai înţelept decît credeai, veni răspunsul. Pentru că acolo, în atelier, ai descoperit sfinţenia care se află în toate cîte există.

— Întotdeauna mi-a plăcut să mă prefac că stau de vorbă cu mesele şi scaunele mele. Asta n-a fost de ajuns? Femeia avea dreptate. Cînd vorbeam cu ele îmi veneau idei care înainte nu-mi trecuseră niciodată prin cap. Dar, tocmai cînd am început să înţeleg că puteam să-l slujesc pe Dumnezeu si în acest fel, mi s-a arătat îngerul şi cunoşti restul poveştii.

— Îngerul ţi s-a arătat pentru că erai pregătit, îi răspunse corbul.

— Eram un tîmplar priceput.

— Aceasta nu era decît o parte din ucenicia ta. Cînd omul îşi urmează destinul, e nevoit uneori să apuce pe alt drum. Alteori, împrejurările sînt mai puternice şi e silit să se resemneze şi să cedeze. Toate astea fac parte din ucenicie.

Ilie asculta atent ce-i spunea sufletul.

— Dar nimeni nu trebuie să nesocotească ceea ce-si doreşte. Chiar dacă în unele clipe crede că lumea si ceilalţi sînt mai puternici. Acesta e secretul: să nu renunţi.

— Nu m-am gîndit niciodată să fiu proroc, spuse Ilie.

— Ba da. Dar ai fost convins că nu e posibil. Sau că e periculos. Sau că nu e înţelept. Ilie se ridică în picioare.

— De ce îmi spun lucruri pe care nu vreau să le aud? strigă el.

Speriată, pasărea îşi luă zborul.

Corbul se întoarse în dimineaţa următoare. In loc să reia discuţia, Ilie începu să-l studieze. Pasărea reuşea mereu să se hrănească si să-i aducă şi lui cîteva resturi.

O misterioasă prietenie se legă între cei doi si Ilie începu să înveţe tot felul de lucruri de la corb. Astfel, îşi dădu seama că dacă pasărea reuşea să găsească de mîncare în desert, şi el ar mai putea supravieţui cîteva zile dacă va face acelaşi lucru. Cînd corbul se rotea în cerc, Ilie ştia că prada se află în apropiere, alerga la locul respectiv şi încerca s-o prindă. La început, multe dintre micile animale care trăiau în împrejurimi izbuteau să scape, dar cu timpul căpătă experienţă şi prinse meşteşugul de a le captura. Folosea ca lance cîte o ramură de copac, săpa capcane pe care le acoperea cu un strat subţire de crenguţe si nisip. Cînd prindea prada, Ilie o împărţea cu corbul si păstra o bucată ca momeală.

Singurătatea în care trăia îi părea însă foarte greu de suportat, aşa că se hotărî să se prefacă din nou că vorbeşte cu pasărea.

— Cine eşti tu? îl întrebă corbul.

— Sînt un om care şi-a găsit liniştea, îi răspunse Ilie. Pot trăi în deşert, am grijă de mine şi mă minunez de negrăita frumusețe a creației divine. Am descoperit că am un suflet mai bun decît credeam.

Cei doi continuară să vîneze împreună si astfel mai trecu o lună. într-o noapte cînd îşi simțea sufletul greu de tristețe, hotărî să se întrebe din nou:

— Cine eşti tu?

— Nu ştiu.

Se mai scurse un pătrar de lună. Ilie îşi simțea trupul mai puternic şi mintea mai limpede, în noaptea aceea se întoarse spre corbul care se odihnea pe creanga lui dintotdeauna şi răspunse la întrebarea pe care si-o pusese cu cîtva timp în urmă:

— Sînt un proroc. Am văzut un înger în timp ce lucram si nu mă pot îndoi de ce sînt în stare, chiar dacă toți oamenii din lume ar susține contrariul. Am provocat un masacru în țara mea, pentru că am sfidat-o pe iubita regelui meu. Trăiesc în deşert — la fel de bine cum trăiam înainte în atelierul meu — pentru că inima m-a învățat că un om trebuie să treacă prin mai multe etape pentru a-si putea împlini destinul.

— Da, acum ştii cine eşti, grăi corbul.

Seara, cînd Ilie se întoarse de la vînătoare, vru să bea puțină apă, însă descoperi că pîrîul Cherit secase. Era atît de obosit încît se duse la culcare.

Îngerul păzitor, care nu-1 mai vizitase de mult, i se arătă în vis şi îi spuse:

— Îngerul Domnului i-a vorbit sufletului tău şi i-a poruncit:

Pleacă din locurile acestea, îndreaptă-te spre răsărit şi te ascunde pe malul torentului Cherit, care este în fața Iordanului. Apă vei bea din acclpmu, iar mmcare am poruncit corbilor să-ți aducă acolo.

— Sufletul meu 1-a ascultat, zise Ilie în somn.

— Atunci trezeste-te, pentru că îngerul Domnului îmi spune să mă îndepărtez, căci vrea să-ți vorbească.

Ilie sări ca ars, plin de spaimă. Ce se întîmplase?

Deşi era noapte, locul se umplu de lumină si îngerul Domnului îşi făcu apariția.

— Ce te-a adus pe aceste meleaguri? îl întrebă îngerul.

— Tu m-ai adus.

— Nu e adevărat. Izabela şi soldaţii ei te-au gonit. Să nu uiţi asta, căci misiunea ta este să-1 răzbuni pe Domnu] Dumnezeul tău.

— Sînt proroc, căci te văd şi-ţi aud glasul, spuse Ilie. De mai multe ori m-am răzgîndit, toţi oamenii fac asta. Dar sînt gata să mă duc la Samaria şi s-o distrug pe Izabela.

— Ţi-ai aflat drumul, dar nu poţi distruge înainte să înveţi să reconstruieşti.

Iată care-i porunca:

Scoală si du-te la Sarepta Bidonului şi şezi acolo, căci iată am poruncit unei femei văduve să te hrănească.

In dimineaţa următoare, Ilie vru să-si ia rămas bun de la corb. Dar pasărea, pentru prima dată de cînd trăia pe malul Cheritului, nu se arătă.

Ilie merse cîteva zile pînă ajunse în valea unde se afla oraşul Sarepta, pe care locuitorii îl numeau Akbar. Ajuns la capătul puterilor, iată că i se arată o femeie în straie negre, care aduna vreascuri. Pe jos creşteau doar plante tîrîtoare, aşa că femeia trebuia să se mulţumească cu cîteva vrejuri uscate.

— Cine eşti tu? o întrebă el.

Femeia îl privi pe străin, fără să înţeleagă prea bine ce spune.

— Adu-mi o cană cu apă ca să beau, îi spuse Ilie. Adu-mi si o bucată de pîine.

Femeia puse vreascurile jos, dar nu spuse nimic.

— Nu-ţi fie teamă, insistă Ilie. Sînt singur, mort de foame si de sete şi n-am putere să fac rău nimănui.

— Nu eşti de-aici, deschise ea gura în sfîrşit. După vorbă, trebuie să fii din regatul lui Israel. N-ai de unde să ştii că n-am de nici unele.

— Eşti văduvă, aşa mi-a spus Domnul. Eu am şi mai puţin ca tine. Dacă nu-mi dai de îndată să mănînc şi să beau, am să mor.

Femeia se sperie. De unde ştia străinul acesta care e viaţa ei?

— E ruşinos pentru un bărbat să ceară de mîncare unei femei, zise ea, venindu-si în fire.

— Fă ce te-am rugat, îi spuse Ilie cu ultimele puteri. De îndată ce mă voi înzdrăveni, voi munci pentru tine. Femeia rîse.

— Acum cîteva clipe ai grăit un adevăr: sînt o femeie văduvă care si-a pierdut bărbatul plecat pe o corabie din țara sa. N-am văzut în viața mea oceanul, dar știu că este ca un deșert care-i ucide pe cei care-l sfidează...

Și continuă:

— Acum, însă, spui un neadevăr. Viu este Baal pe Al Cincilea Munte, n-am nimic de mîncare, în afară de o mînă de făină într-un vas și puțin untdelemn într-un ulcior.

Ilie văzu linia orizontului clătinîndu-se și înțelese că avea să leșine. Adunîndu-si ultimele forțe, o imploră din nou:

— Nu știu dacă crezi în vise, cum nu știu nici eu dacă să cred. Dar Domnul mi-a spus că voi ajunge aici și te voi întîlni. De mai multe ori m-a făcut să mă îndoiesc de judecata Sa, dar, niciodată de existența Sa. Dumnezeul lui Israel mi-a poruncit să-i spun femeii pe care o voi intîlni la Sarepta:

făina din vasul tău nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va împuțina, pînă în ziua în care va da Domnul iar ploaie pe pămînt.

Înainte să explice cum s-ar putea înfăptui o asemenea minune, Ilie leșină.

Femeia privi Ia bărbatul prăbușit la picioarele ei. Știa că Dumnezeul lui Israel nu era decît o superstiție; zeii fenicieni erau mai puternici si făcuseră din poporul ei unul din neamurile cele mai respectate din lume. Se simțea însă mulțumită. De atîta amar de vreme trăia din mila altora si, iată, acum, pentru prima dată un bărbat avea nevoie de ea. Asta o făcea să se simtă mai puternică. Iată că există alții mai amărîți.

— Dacă mă roagă si pe mine cineva, înseamnă că totuși nu sînt ființa cea mai neînsemnată de pe pămînt, se gîndi ea.

— Am să fac ce m-ai rugat ca să-ți alin suferința. Am răbdat si eu de foame și știu cît e de umilitor.

Se duse acasă si se întoarse cu o bucată de pîine și o cană cu apă. Se lăsă în genunchi, sprijini capul străinului pe piept și începu să-i înmoaie buzele în apă. în cîteva minute, el își veni în fire.

Îi întinse bucata de pîine si Ilie o mîncă în tăcere, contemplînd valea, trecătorile și munții cu piscurile profilîndu-se mărețe pe cer. Ilie putea să vadă zidurile roșii ale cetății Sarepta dominînd valea.

— Primește-mă în casa ta, căci sînt urmărit în țara mea, îi spuse Ilie.

— Ce crimă ai comis? îl întrebă ea.

— Sînt un proroc al Domnului. Izabela a poruncit să fie omorîţi toţi cei care refuză să se închine zeilor fenicieni.

— Ce vîrstă ai?

— Douăzeci şi trei de ani, îi răspunse Ilie.

Ea îl privi cu milă pe tînărul din faţa sa. Avea părul lung şi murdar şi îşi lăsase barba rară să crească, de parcă ar fi vrut să pară mai în vîrstă. Cum ar fi putut un amărît ca acesta să se măsoare cu cea mai puternică prinţesă din lume?

— Dacă eşti duşmanul Izabelei, eşti şi duşmanul meu. Ea este prinţesa din Sidon a cărei misiune a fost să se căsătorească cu regele tău pentru a vă converti neamul la adevărata credinţă. Aşa spun cei care au cunoscut-o.

Arătă, apoi, spre unul dintre piscurile ce dominau valea:

— Zeii noştri îşi au lăcaşul, de multe generaţii, în vîrful celui de-Al Cincilea Munte şi ei ne-au adus pacea în ţară, în vreme ce Israelul trăieşte în războaie şi suferinţă. Cum mai puteţi să credeţi în Dumnezeu Unul? Lăsaţi-o pe Izabela să sfîrşească ce are de făcut şi vei vedea că va domni pacea şi în cetăţile voastre.

— Eu am auzit glasul Domnului, răspunse Ilie. Voi însă n-aţi urcat niciodată pe Al Cincilea Munte, să vedeţi ce se află acolo.

— Cine suie pe munte e ucis de focul pogorît din ceruri. Zeilor nu le plac intruşii.

Se opri din vorbă si aduse aminte că în noaptea dinainte îi apăruse în vis o lumină foarte intensă şi că din mijlocul ei se auzise un glas spunînd: „Primeşte-1 la tine pe străinul ce te va căuta."

— Ia-mă la tine acasă, n-am unde să dorm, insistă Ilie.

— Ţi-am mai spus că sînt săracă, abia îmi duc zilele împreună cu fiul meu.

— Domnul te-a ales ca să mă primeşti, El nu-i părăseşte pe cei ce îl iubesc, îndeplineşte-mi ruga şi voi munci în casa ta. Sînt tîmplar, ştiu să lucrez lemnul de cedru şi-mi voi găsi de lucru. Astfel, Dumnezeu prin mîinile mele îşi va ţine promisiunea:

făina din vasul tău nu va scădea şi untdelemnul din ulcior nu se va împuţina, pînă în ziua în care va da Domnul ploaie din nou pe pămînt.

—- Chiar să vreau, n-am cum să te plătesc.

— Nu e nevoie. Dumnezeu va avea grijă de noi.

Tulburată de visul de peste noapte, şi cu toate că ştia că străinul era duşmanul prinţesei din Sidon, femeia se hotărî să-l primească.

Vecinii observară imediat prezenta lui Ilie. începură s-o vorbească de rău pe văduva care primise în casă un străin, nesocotind memoria soţului — un erou care-si dăduse viata pe mare, pentru a face să prospere căile comerciale ale fenicienilor.

Aflînd toate astea, văduva încercă să le explice că era vorba de un proroc din Israel, epuizat de foame si de sete. Si aşa se duse vestea că un proroc israelit, căutat de Lzabela, se ascundea în cetate. O comisie se înfăţişă la preot.

— Aduceţi-l pe străin în faţa mea, porunci el.

Aşa făcură. După-amiază, Ilie fu adus în faţa omului care — împreună cu guvernatorul si cu şeful militar — conducea toate treburile din Akbar.

— Ce cauţi aici? Nu ştii că eşti duşmanul nostru? îl întrebă preotul.

— Timp de mulţi ani am făcut negoţ cu Libanul, vă respect poporul şi obiceiurile. Mă aflu aici pentru că în Israel sînt urmărit.

— Cunosc motivul, spuse preotul. Ai fugit din cauza unei femei?

— O socotesc cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o în viaţa mea, deşi n-am zărit-o decît cîteva clipe. Dar are o inimă de piatră si, în spatele ochilor ei verzi, se ascunde cel mai mare duşman al ţării mele. N-am fugit, ci aştept momentul potrivit pentru a mă întoarce.

Preotul izbucni în rîs.

— Dacă aştepţi un astfel de moment, pregăteşte-te să-ţi petreci tot restul zilelor în Akbar. Nu sîntem în război cu ţara ta; tot ce dorim este să răspîndim adevărata credinţă, prin mijloace paşnice, în toată lumea. Nu vrem să repetăm atrocităţile pe care le-aţi comis cînd v-aţi stabilit în Canaan.

— Asasinarea profetilor este un mijloc paşnic?

— Doar tăindu-i capul, ucizi monstrul. Poate că mor nişte oameni, dar războaiele religioase vor înceta pentru totdeauna. Şi după cîte mi-au povestit negustorii, un proroc pe nume Ilie a provocat toate astea, iar apoi a fugit.

Preotul îl ţinti cu privirea şi continuă:

— Seamănă cu tine.

— Eu sînt acela, îi răspunse Ilie.

— Foarte bine şi bun venit în cetatea Akbar. Cînd va trebui să-i cerem ceva Izabelei, îi vom da în schimb capul tău, cea mai prețioasă monedă pe care o avem. Pînă atunci, caută-ți de lucru şi învață să trăieşti din munca ta, căci aici n-avem loc pentru proroci.

Tocmai se pregătea să plece, cînd preotul adăugă:

— Se pare că o tînără din Sidon are mai multă putere decît Dumnezeul Unic, pe care-l slujeşti tu. I-a zidit lui Baal un altar, iar bătrînii preoți îngenunchează acum în fața lui.

— Totul se întîmplă din voia Domnului, grăi pro-rocul. în viața noastră apar necazuri de care nu ne putem feri. însă totul are un motiv.

— Care e acest motiv?

— E o întrebare la care n-avem răspuns înainte sau cît timp sîntem supuşi încercărilor. Doar după ce le-am învins, le înțelegem rostul.

După plecarea lui Ilie, preotul trimise după comisia care îl vizitase de dimineață.

— N-aveți de ce vă teme, le spuse preotul. Obiceiurile noastre ne obligă să le oferim adăpost străinilor, în plus, aici se află sub supraveghere, îl putem urmări pas cu pas. Cel mai bun mod de a cunoaşte şi nimici un duşman este să te prefaci că-i eşti prieten. La momentul potrivit îl vom preda Izabelei si oraşul nostru va primi aur şi daruri. Pînă atunci, să învățăm cum să-i ucidem ideile, căci deocamdată nu ştim decît să-i ucidem trupul.

Cu toate că Ilie era slujitorul Dumnezeului Unic şi un potențial duşman al prințesei Izabela, preotul porunci să i se respecte dreptul la azil. Cunoşteau cu toții tradiția strămoşilor: dacă un cetățean refuza să-i dea adăpost unui călător, la fel aveau să pățească şi fiii cetății. Si cum cea mai mare parte a locuitorilor Akbarului aveau urmaşi pe care flota comercială a țării îi răspîndise pretutindeni, nimeni nu îndrăznea să nesocotească legea ospitalității.

Pe lîngă asta, merita să aştepte cu răbdare ziua cînd capul prorocului evreu va aduce o grămadă de aur.

În seara aceea, Ilie luă cina împreună cu văduva şi fiul acesteia. Şi cum prorocul israelit se transformase într-o marfă de valoare pentru viitor, cîțiva negustori trimiseră familiei văduvei mîncare suficientă pentru o săptămînă întreagă.

— Se pare că Dumnezeul lui Israel se ține de cuvînt, spuse văduva. De cînd a murit soțul meu, masa noastră n-a mai cunoscut atîta belşug.

Încetul cu încetul, Ilie se obişnuia cu viața din Sa-repta. Ca toți oamenii locului, şi el îi spunea acum Akbar. îi cunoscu mai bine pe guvernator, pe comandantul garnizoanei, pe preot si pe meşterii sticlari, renumiți în toată regiunea. Cînd era întrebat ce căuta acolo, nu se ferea să spună adevărul: în Israel, Izabela îi omora pe toți prorocii.

— Eşti un trădător de țară şi un duşman al Feniciei, i se spunea. Dar noi sîntem neam de negustori si ştim că un om, cu cît este mai periculos, cu atît va fi mai mare prețul pus pe capul lui.

Aşa trecură cîteva luni.

La intrarea în vale, cîteva patrule asiriene îşi aşezaseră corturile, dînd impresia că vor să rămînă un timp mai îndelungat. Era un grup mic de soldați care nu reprezentau o amenințare, dar comandantul îi ceru guvernatorului să ia măsuri.

— Nu ne-au făcut nimic, spuse guvernatorul. Sînt probabil în vreo misiune comercială, în căutarea unor căi mai bune pentru produsele lor. Dacă vor dori să ne folosească drumurile, ne vor plăti impozite care ne vor face şi mai bogați. De ce să-i provocăm?

Parcă pentru a înrăutăți şi mai mult situația, fiul văduvei se îmbolnăvi din senin. Vecinii dădură vina pe prezența străinului în casă si femeia îl rugă pe Ilie să plece. Dar el nu plecă, căci Domnul încă nu-1 chemase. Au început să circule zvonuri, cum că acel străin stîrnise mînia zeilor de pe Al Cincilea Munte.

Nu era greu să ții sub control armata şi să liniştești populația în privința patrulelor străine, în schimb, boala neaşteptată a fiului văduvei îi aduse necazuri guvernatorului în privința lui Ilie.

O comisie formată din localnici veni să stea de vorbă cu guvernatorul.

— I-am putea construi o casă israelitului dincolo de zidurile cetății, spuseră ei. în acest fel nu încălcăm legea ospitalității, dar ne păzim de mînia divină. Zeii nu sînt mulțumiți de prezența acestui om.

— Lăsați-l în pace, le răspunse guvernatorul. N-am nevoie de conflicte politice cu Israelul.

— Cum adică? întrebară localnicii. Izabela îi vînează pe toți prorocii Dumnezeului Unic si vrea să-i omoare.

— Prințesa noastră este o femeie curajoasă si loială zeilor de pe Al Cincilea Munte, însă, oricîtă putere ar căpăta, nu va fi niciodată evreică. Mîine poate să cadă în dizgrație si atunci ar trebui să înfruntăm mînia vecinilor noştri. Dacă ne purtăm bine cu un proroc de-al lor, ne vor trata cu bunăvoință.

Localnicii plecară nemulțumiți, pentru că preotul le spusese că, într-o bună zi, Ilie va fi schimbat pe aur si daruri. Deocamdată însă, chiar dacă guvernatorul nu avea dreptate, n-aveau ce face. Obiceiul cerea ca familia guvernatorului să fie respectată.

În depărtare, la gura văii, corturile războinicilor asirieni începură să se înmulțească.

Comandantul era neliniştit, dar nu se bucura de sprijinul preotului si guvernatorului, încerca să-şi fină soldații în formă, deşi ştia că nici unul dintre ei, nici măcar bunicii lor, n-avuseseră ocazia să ia parte la vreo luptă, în Akbar, războaiele țineau de trecut, iar strategiile cunoscute fuseseră depăşite de tehnici şi arme noi, pe care alte țări deja le posedau.

— Akbarul si-a negociat întotdeauna pacea, spunea guvernatorul. Nu ne vor invada nici de data asta. La-să-i pe ceilalți să se lupte între ei, noi venim cu arme mult mai puternice — banii. Cînd celelalte țări se vor fi distrus între ele, vom intra în oraşele lor si ne vom vinde produsele.

Guvernatorul reuşi să liniştească populația în privința asirienilor, dar circulau zvonuri că israelitul atrăsese mînia zeilor asupra cetății Akbar. Ilie devenea o problemă din ce în ce mai serioasă.

Într-o după-amiază starea copilului se înrăutăți brusc. Nu se mai putea ține pe picioare şi nu mai recunoştea nici măcar pe cei care veneau să-l

vadă. înainte de apusul soarelui, Ilie si femeia îngenunchează lîngă patul copilului.

— Dumnezeule Atotputernic, care ai abătut săgeţile soldatului şi m-ai adus pînă aici, salvează-1 pe acest copil. El n-a făcut nici un rău şi nu e vinovat de păcatele mele si nici de cele ale părinţilor săi. Salvează-1, Doamne.

Copilul stătea nemişcat, buzele-i erau albe si ochii îşi pierduseră orice strălucire.

— Roagă-te la Dumnezeul tău Unic, implora femeia. Sînt mamă si simt că fiul meu e pe moarte.

Ilie simţi nevoia s-o ia de mînă si să-i spună că nu este singură si că Dumnezeu Cel Atotputernic îl va auzi. Era proroc, acceptase acest lucru atunci, pe malul Cheritului, si acum, îngerii sînt alături de el.

— Nu mai am lacrimi să plîng. Dacă e neîndurător si trebuie să ia un suflet, să mă ia pe mine si să-1 lase pe fiul meu să alerge pe valea si pe străzile din Akbar.

Ilie făcu un efort suprem sa se concentreze asupra rugăciunii, dar disperarea mamei era atît de mare, încît cuprinsese totul în jur si trecuse dincolo de pereţi si de uşi.

Atinse trupul copilului. Nu mai avea febră mare, ca în zilele precedente, ceea ce era semn rău.

Preotul trecuse pe la casa lor în dimineaţa aceea şi, aşa cum făcea de două săptămîni, îi pusese copilului cataplasme cu plante pe faţă si pe piept, înainte de aceasta, femeile din Akbar aduseseră tot felul de reţete de leacuri folosite de generaţii întregi şi a căror putere de vindecare fusese dovedită nu o dată. în fiecare seară ele se strîngeau la poalele celui de Al Cincilea Munte şi aduceau jertfe, pentru ca sufletul copilului să nu-i părăsească trupul.

Mişcat de cele văzute, un negustor egiptean în trecere prin oraş le oferi, fără nici un ban, o pudră roşie foarte preţioasă, care trebuia amestecată în mîncarea copilului. Se spunea că medicii egipteni aflaseră chiar de la zei secretul obţinerii acelei pulberi.

În tot acest timp Ilie se rugă fără încetare.

Dar totul era în zadar.

— Ştiu de ce nu te-au gonit, spuse femeia cu o voce din ce în ce mai răguşită de atîtea nopţi de nesomn.

Ştiu că au pus un premiu pe capul tău şi că într-o bună zi vei fi trimis în Israel în schimbul unei cantităţi de aur. Dacă-mi salvezi copilul, jur pe Baal

si pe toți zeii de pe Al Cincilea Munte că nu vei fi prins niciodată. Cunosc cărări ascunse, de mult uitate şi îți voi arăta cum să pleci din Akbar, fără să fii văzut. Ilie tăcea.

— Roagă-te la Dumnezeul Unic, îl imploră din nou femeia. Dacă-mi salvează copilul, jur să-1 reneg pe Baal şi să mă închin Lui. Aminteste-i că te-am adăpostit la nevoie şi am îndeplinit întocmai porunca Lui.

Ilie îşi reluă ruga fierbinte. Deodată, copilul făcu o mişcare.

— Vreau să plec de-aici, rosti băiatul cu glas pierit. Ochii mamei prinseră a străluci de fericire si lacrimile i se rostogoleau pe obraji.

— Hai, copile. Mergem unde vrei tu, fă tot ce doreşti să faci.

Ilie dădu să-1 ia în brațe, dar băiatul îi îndepărtă mîna.

— Vreau să merg singur, zise.

Se ridică încet si o porni spre uşă. După cîțiva paşi însă, căzu fulgerat.

Ilie şi femeia se apropiară. Băiatul era mort.

O clipă, rămaseră amîndoi muți, apoi femeia începu să țipe din toate puterile.

— Blestemați fie zeii şi cel ce mi-a luat copilul! Blestemat fie omul care a adus nenorocire casei mele! Singurul meu copil a murit! striga ea. Asta mi-e răsplata, pentru că am ascultat porunca divină, pentru că am fost generoasă cu un străin!

Vecinii auziră strigătele văduvei si-1 văzură pe băiat întins pe jos. Femeia continua să țipe şi să-1 lovească pe proroc, care stătea nemişcat în picioare, fără să schițeze nici cel mai mic gest de apărare. In timp ce femeile încercau s-o liniştească pe văduvă, bărbații îl apucară pe Ilie de brațe şi-1 duseră pe sus la guvernator.

— Omul acesta a plătit cu rău binele ce i s-a făcut. A făcut vrăji în casa văduvei şi i-a omorît copilul. Zeii 1-au blestemat şi noi îl adăpostim.

Israelitul plîngea si se întreba: „De ce, Doamne, ai pedepsit pe această văduvă care a fost bună cu mine? Dacă i-ai luat băiatul, înseamnă că nu mi-am îndeplinit misiunea încredințată si merit să mor."

În după-amiaza aceea se reuni consiliul cetății Akbar sub conducerea preotului si guvernatorului. Ilie fu adus la judecată.

— Ai răsplătit iubirea cu ură. Pentru aceasta, te condamn la moarte, spuse guvernatorul.

— Chiar dacă valorează un sac de aur capul tău, nu putem nesocoti mînia zeilor de pe Al Cincilea Munte, vorbi preotul. Altfel, nici cu tot aurul din lume nu vom putea readuce pacea în această cetate.

Ilie îşi plecă capul în pământ. Merita cele mai cumplite suferinţe, pentru că Domnul îl părăsise.

— Ai să urci pe Al Cincilea Munte, zise preotul. Ai să ceri îndurare zeilor mînioşi, iar ei îţi vor trimite focul din ceruri să te mistuie. Dacă n-o vor face, înseamnă că doresc să facem dreptatea cu mîinile noastre. Te aşteptăm la coborîre si vei fi executat mîine după ritualul nostru.

Ilie cunoştea bine execuţiile rituale: se smulgea inima din pieptul condamnatului şi i se tăia capul. Credinţa populară spunea că un om fără inimă nu poate intra în rai.

— De ce m-ai ales pe mine, Doamne? striga el, deşi ştia că cei din jur nu înţelegeau despre ce alegere vorbeşte. Nu vezi că nu pot împlini tot ce mi-ai poruncit?

Nu primi nici un răspuns.

Bărbaţii şi femeile din Akbar mergeau în urma grupului de soldaţi, care-1 conduceau pe israelit spre Al Cincilea Munte. Strigau vorbe de ocară si aruncau cu pietre. Cu mare greutate reuşiră soldaţii să ţină în frîu mulţimea furioasă. După o jumătate de oră de drum, sosiră la poalele muntelui sfînt.

Grupul se opri în faţa altarelor, unde poporul obişnuia să aşeze ofrandele si jertfele si să-şi spună dorinţele şi rugăciunile. Cu toţii ştiau povesti despre uriaşii care ar fi trăit în aceste locuri şi îşi aminteau de cei care, pentru că sfidaseră porunca, fuseseră mistuiţi de focul trimis din ceruri. Călătorii care traversau valea în timpul nopţii se jurau că auziseră rîsetele zeilor si zeiţelor care benchetuiau sus pe culmi.

Chiar dacă nu se ştia exact dacă tot ce se spunea era adevărat, nimeni nu îndrăznea să-i sfideze pe zei.

— Mişcă, spuse un soldat, împungîndu-1 pe Ilie cu vîrful lancei. Cel ce omoară un copil, merită cea mai grea dintre pedepse.

Ilie păşi pe pămîntul interzis si începu să urce coasta. După ce ajunse destul de departe pentru a nu mai auzi strigătele celor din Akbar, se aşeză pe o piatră şi începu să plîngă: din seara aceea petrecută în atelier, cînd fusese înconjurat de bezna străbătută de luminiţe strălucitoare, le adusese numai nenorociri celor din jur.

Domnul îşi pierduse prorocii din Israel si cultul zeilor fenicieni devenise, probabil, si mai puternic. In prima noapte petrecută pe malul fluviului Cherit, Ilie crezuse că Dumnezeu îl alesese pentru a face din el un martir, aşa cum făcuse cu atîţia alţii.

Cînd colo, Domnul îi trimisese un corb, pasăre considerată piază rea, care îl hrănise pînă ce apele Che-ritului secaseră. De ce un corb şi nu un porumbel, sau un înger? Oare totul nu era decît halucinaţia unui om care dorea să-şi alunge teama sau care stătuse prea mult cu capul în soare? Ilie nu mai era sigur de nimic: poate că Răul îşi găsise unealta şi aceasta era chiar el. De ce îl trimisese Dumnezeu în Akbar, în loc să-1 lase să se întoarcă s-o omoare pe prinţesa care făcuse atîta râu neamului său?

Se simţise ca un laş, dar urmase porunca primită. Se străduise să se obişnuiască cu acel popor ciudat, binevoitor, dar care avea cu totul alte obiceiuri. Tocmai cînd credea că e pe cale să-şi împlinească destinul, fiul văduvei murise.

„De ce eu?"

Se ridică în picioare si făcu cîţiva paşi, pînă ce se pomeni învăluit de ceaţa care plutea pe vîrful muntelui. Putea să profite de ceaţă şi să fugă de urmăritori, dar ce rost avea? Se săturase să fugă şi ştia că nu-si va găsi niciodată locul. Chiar dacă acum ar fi scăpat, ar fi dus blestemul cu el în alt oraş, provocînd mereu alte nenorociri. Peste tot unde s-ar fi dus, 1-ar fi urmărit umbra celor morţi. Mai bine îi lăsa să-i smulgă inima şi să-i taie capul.

Mai făcu un popas în mijlocul cetii. Avea de gînd să mai întîrzie puţin, pentru ca oamenii să creadă că a urcat pînă în vîrful muntelui si apoi să coboare si să se predea urmăritorilor.

„Focul din cer". Pe mulţi îi omorîse, dar Ilie se îndoia că Domnul fusese cel care 1-a trimis, în nopţile fără lună, străfulgera bolta, apărînd si dispărînd într-o clipă. Poate mistuia. Poate omora instantaneu, fără durere.

Se lăsă întunericul şi ceaţa se risipi. Putea zări valea şi luminile din Akbar si focurile din tabăra asirienilor. Auzi lătratul dinilor şi cîntecul de luptă al războinicilor.

„Sînt pregătit", îşi spuse. „Am înţeles că sînt proroc şi am făcut ce am putut. Dar am greşit, si acum Dumnezeu are nevoie de altcineva."

Atunci asupra lui se pogorî o lumină.

„Focul din ceruri!"

Lumina se opri în faţa lui şi o voce spuse:

— Sînt îngerul Domnului.

Ilie îngenunche şi-şi lipi fruntea de pămînt.

— Ne-am mai văzut şi întotdeauna ţi-am ascultat porunca, îi răspunse Ilie, fără a-şi ridica privirile. Am semănat numai durere pe unde am trecut.

Îngerul spuse:

— Cînd te vei întoarce în cetate, roagă-te de trei ori ca băiatul să se întoarcă printre cei vii. Domnul îţi va asculta a treia rugă.

— De ce să fac acest lucru?

— Întru slava Domnului.

— Chiar dacă acest lucru se va înfăptui, m-am îndoit deja de mine şi nu mai sînt demn de misiunea încredinţată, spuse Ilie.

— Orice om are dreptul de a se îndoi de misiunea lui şi de a o părăsi din cînd în cînd; nu trebuie însă s-o uite. Cine nu se îndoieşte de sine este demn de dispreţ, căci are încredere oarbă în puterile sale şi păcătuieşte prin trufie. Dar binecuvîntat este cel ce trece prin momente de îndoială.

— Chiar adineauri, ai văzut, m-am îndoit că ai fi trimisul Domnului.

— Du-te şi fă ce-ţi spun.

Trecu ceva timp, pînă ce Ilie ajunse jos. Gărzile îl aşteptau la locul jertfelor, însă mulţimea deja se întorsese în Akbar.

— Sînt pregătit să mor, zise el. Am cerut îndurare zeilor de pe Al Cincilea Munte si ei mi-au dat poruncă ca, înainte să-mi dau duhul, să trec pe la casa văduvei care m-a găzduit şi s-o rog să aibă milă de sufletul meu.

Soldaţii îl însoţiră pînă la intrarea în cetate şi apoi se înfăţişară la preot, pentru a-i transmite ce ceruse israelitul.

— Îţi voi îndeplini dorinţa, i se adresă preotul prizonierului. Dacă ai cerut iertare zeilor, trebuie să-i ceri iertare şi femeii. Ca să nu fugi, vei fi însoţit de patru soldaţi înarmaţi. Să nu-ţi închipui însă că vei putea s-o convingi să ne roage să-ţi cruţăm viaţa. La revărsatul zorilor, te vom executa în mijlocul pieţei.

Preotul ar fi vrut să ştie ce văzuse pe culme, dar răspunsul s-ar fi putut să-l surprindă şi nu voia să se dea de gol în faţa soldaţilor. Tăcu deci, dar i se păru bună ideea ca Ilie să ceară public iertare; astfel, nimeni nu s-ar mai fi îndoit de puterea zeilor de pe AI Cincilea Munte.

Ilie împreună cu soldaţii ajunseră pe străduţa sărăcăcioasă, unde îşi găsise adăpost timp de cîteva luni. Casa văduvei avea ferestrele şi poarta deschise, pentru ca, aşa cum spunea credinţa populară, sufletul copilului să poată ieşi, pentru a se duce să locuiască împreună cu zeii. Trupul lui se afla în mijlocul camerei de zi, vegheat de toţi vecinii.

Cînd îl zăriră pe israelit, bărbaţii şi femeile se înfuriară.

— Scoateţi-l de-aici! strigară către gărzi. Nu ţi-e de ajuns cît rău ai făcut? Eşti atît de ticălos încît zeii de pe Al Cincilea Munte n-au vrut să-şi mînjească mîinile cu sîngele tău!

— Ne-a lăsat nouă sarcina de a-l omorî! ţipă un altul. Si o vom face imediat, nu mai aşteptăm execuţia rituală!

Înghiontit şi pălmuit, Ilie se eliberă din mîinile care-l înşfăcaseră şi se apropie de văduva care plîngea într-un colţ.

— Pot să-l readuc la viaţă. Lasă-mă cu fiul tău doar o clipă, spuse Ilie.

Văduva nici nu-şi ridică privirea.

— Te rog, insistă el. Chiar dacă ar fi ultimul lucru pe care l-ai face pentru mine pe lumea asta, dă-mi voie să te răsplătesc pentru generozitatea ta.

Cîţiva bărbaţi îl înşfăcară din nou pentru a-l scoate afară. Dar Ilie se zbătea şi se lupta din toate puterile, implorînd să fie lăsat să atingă copilul mort.

Cu toată împotrivirea lui, îl tîrîră pînă la poartă.

— Tu, înger al Domnului, unde eşti? strigă el privind spre cer.

În acest moment, toată lumea amuţi. Văduva se ridicase si venea spre el. Luîndu-l de mînă, îl conduse la copil şi dădu la o parte cearşaful cu care fusese acoperit.

— Iată, zise ea, este sînge din sîngele meu. Fie ca el să curgă peste capetele neamurilor tale dacă nu se vor împlini cele spuse de tine.

Ilie se apropie de copil.

— Stai! îl opri văduva. Mai întîi, roagă-I pe Dumnezeul tău să mi se îndeplinească blestemul.

Ilie îşi simţi sufletul cuprins de îndoială, dar avea încredere în vorbele îngerului.

— Fie ca sîngele acestui copil să curgă peste părinții şi frații mei şi peste fiii şi fiicele fraților mei, de nu voi îndeplini cele spuse de mine.

Apoi, în ciuda îndoielilor, a păcatelor şi a spaimei ce-1 cuprinsese,

luă copilul din brațele mamei sale şi-l duse în cameră. Apoi strigă spre cer:

— O, Doamne, de ce ai pedepsit pe văduva aceasta ce m-a primit în casa ei si i-ai luat fiul?

Apoi, aplecîndu-se de trei ori asupra copilului, strigă:

— Doamne, Dumnezeul meu, fă să se întoarcă sufletul acestui copil în el.

Timp de cîteva clipe nu se întîmplă nimic. Ilie se văzu din nou în Galaad, în fața soldatului cu arcul ațintit spre inima lui. Ştia prea bine că de multe ori destinul omului n-are nici o legătură cu ceea ce crede sau simte. La fel ca în după-amiaza aceea, se simțea liniştit şi încrezător, ştiind că, indiferent de rezultat, exista o rațiune pentru care se întîmplă toate. Pe vîrful celui de Al Cincilea Munte, îngerul numise această rațiune „Slava Domnului". Spera să înțeleagă într-o bună zi de ce Creatorul avea nevoie de făpturile sale pentru a-şi arăta slava.

În clipa aceea, copilul deschise ochii.

— Unde e mama? întrebă el.

— E jos, te aşteaptă, îi răspunse Ilie, zîmbind.

— Am visat ceva ciudat. Alunecam printr-un tunel întunecat, cu o viteză mai mare decît galopul celui mai rapid cal de curse din Akbar. Am zărit un bărbat despre care ştiam că e tatăl meu, deşi nu 1-am cunoscut niciodată. Am ajuns într-un loc minunat, unde tare mi-ar fi plăcut să rămîn, dar un alt bărbat, pe care nu-1 cunosc, dar care părea bun şi puternic, m-a îndemnat cu blîndețe să plec de acolo. Eu însă voiam să merg mai departe, şi-atunci m-ai trezit.

Copilul părea trist. Probabil că locul acela, unde aproape că ajunsese, era într-adevăr frumos.

— Cel puțin nu mă lăsa singur, dacă tot m-ai împiedicat să rămîn acolo, unde mă simțeam ocrotit.

— Să mergem jos, îi zise Ilie. Mama ta vrea să te vadă.

Băiatul încercă să se ridice, dar era prea slăbit ca să poată merge. Ilie îl luă în brațe şi coborîră.

În încăperea de jos, toată lumea era înspăimîntată de moarte.

— De ce s-au adunat cu toţii aici? întrebă băiatul, înainte ca Ilie să-i poată răspunde, văduva i-1 smulse din braţe şi începu să-1 sărute, plîngînd.

— Ce-i cu tine, mamă? De ce eşti tristă?

— Nu sînt tristă, fiule, răspunse ea ştergîndu-şi lacrimile. N-am fost niciodată atît de fericită.

Şi spunînd acestea, văduva căzu în genunchi şi strigă:

— Acum cunosc şi eu că tu eşti omul lui Dumnezeu! Cu-adevărat cuvîntul Domnului vorbeşte prin gura ta! Ilie o luă de umeri şi-i spuse să se ridice.

— Eliberaţi-1 pe omul acesta! le spuse ea soldaţilor. El a alungat răul care se abătuse asupra casei mele!

Celor de faţă nu le venea să-şi creadă ochilor. O fată de douăzeci de ani îngenunche lîngă văduvă, încet-încet, toţi ceilalţi făcură la fel, chiar şi soldaţii care trebuiau să-1 ducă la închisoare.

— Ridicaţi-vă, le spuse tuturor, închinaţi-vă Domnului. Eu sînt numai un slujitor al Lui, poate cel mai neînsemnat dintre ei.

Dar ei rămaseră cu toţii în genunchi şi cu capetele plecate.

— Ai vorbit cu zeii de pe Al Cincilea Munte si acum, iată, poţi face minuni, se auzi o voce.

— Nu există nici un zeu acolo. Am văzut un înger al Domnului care mi-a poruncit să fac asta.

— Te-ai întîlnit cu Baal şi cu fraţii săi, se auzi altă voce.

Ilie îşi croi drum printre cei îngenuncheaţi şi ajunse în stradă. Iar îşi simţea inima grea. I se părea că nu-şi îndeplinise pînă la capăt sarcina pe care i-o încredinţase îngerul. „Ce folos să învii un mort, dacă nimeni nu vede de unde vine această putere?" îngerul îi spusese să rostească de trei ori numele Domnului, dar nu-1 învăţase cum să explice mulţimii minunea petrecută în casa femeii. „Oare, asemenea vechilor proroci, n-am vrut decît să mă fălesc?" se întreba el.

Auzi, atunci, vocea îngerului păzitor, care-i vorbea de cînd era copil:

— Te-ai întîlnit azi cu un înger al Domnului.

— Aşa este, îi răspunse Ilie. Dar îngerii Domnului nu vorbesc cu oamenii, ci doar transmit poruncile lui Dumnezeu.

— Foloseşte-te de puterea ta, îi spuse îngerul. Ilie nu înţelese ce vrea să spună.

— Nu am decît puterea pe care mi-o dă Domnul.

— Nimeni nu are. Toată lumea si-a primit puterea de la Domnul şi nimeni nu se foloseşte de ea. Şi îngerul adăugă:

— De acum înainte, pînă te vei întoarce în țara pe care ai părăsit-o, nu-ți mai este îngăduit să mai faci vreo minune.

— Şi cînd mă voi întoarce?

— Domnul are nevoie de tine ca să reconstruieşti Israelul, spuse îngerul. Vei călca din nou pe pămîntul tău, atunci cînd vei învăța să reconstruieşti.

Apoi tăcu.

PARTEA a II-a

Preotul îşi rosti rugăciunile privind răsăritul şi ceru zeului Furtunii şi zeiței animalelor să aibă milă de cei lipsiți de judecată. Cineva îi povestise în acea dimineață că Ilie îl readusese pe fiul văduvei din împărăția morților.

Oamenii din cetate erau înspăimîntați şi aţîțați în acelaşi timp. Credeau cu toții că israelitul îşi căpătase puterea de la zeii de pe Al Cincilea Munte şi acum nu mai era atît de uşor să-1 ucidă. „Dar clipa aceea va sosi", îşi spuse el.

Zeii aveau să hotărască momentul prielnic pentru uciderea lui. Mînia zeilor avea o altă cauză, iar prezența asirienilor la gura văii era un semn. Oare de ce trebuia să ia sfîrsit o pace care durase sute de ani? Cunoştea răspunsul: invenția din Byblos. Țara sa descoperise o formă de scriere accesibilă tuturor, chiar si celor ce nu ştiau s-o folosească. Oricine putea s-o învețe într-un timp scurt şi aceasta însemna sfîrşitul civilizației.

Preotul ştia că, dintre toate armele de distrugere pe care le-a putut inventa omul, cea mai teribilă şi mai puternică era cuvîntul. Pumnalele şi lăncile lăsau în urma lor sînge, săgețile puteau fi văzute de la distanță, otrăvurile erau descoperite si, în cele din urmă, anihilate.

Cuvîntul însă distruge fără să lase urme. Dacă ritualurile sacre ar fi cunoscute, mulți le-ar putea folosi, încercînd să schimbe universul, ceea ce i-ar supăra pe zei. Pînă atunci, doar casta preoțească cunoştea istoria strămoşilor, care era transmisă prin viu grai, sub ju-rămîntul că secretul va fi păstrat. Sau era nevoie de mulți ani de studiu pentru a descifra scrierea pe care egiptenii o răspîndiseră în toată lumea; astfel numai cei foarte învățați, scribii si preoții, puteau să schimbe informații între ei.

Alte culturi aveau formele lor rudimentare de a-si înregistra istoria, dar erau atît de complicate, încît nimeni din afară nu se încumeta să încerce să le imite.

Invenția din Byblos însă avea o componentă explozivă: putea fi folosită de orice popor, indiferent de limba pe care o vorbea. Pînă si grecii, care respingeau orice venea din afară, adoptaseră scrierea din Byblos si o practicau curent în tranzacțiile comerciale. Specialişti cum erau în a-si atribui tot ce apărea nou, botezaseră invenția din Byblos cu un nume grecesc: *alfabet.*

Secretele păstrate timp de veacuri de civilizație erau în pericol de a fi dezvăluite, în comparație cu acest pericol, sacrilegiul comis de Ilie, care adusese înapoi un suflet de dincolo de rîul morții, nu însemna mare lucru.

— Sîntem pedepsiți pentru că nu mai sîntem în stare să păstrăm lucrurile sfinte. Asirienii se află la porțile noastre, vor străbate valea si vor distruge civilizația strămoşilor noştri.

Scrierea va fi lovitura de grație. Preotul ştia că prezența duşmanului nu era întîmplătoare.

Era prețul care trebuia plătit. Zeii plănuiseră totul foarte bine, astfel încît să nu-şi dea nimeni seama că ei erau răspunzători; puseseră mai mare peste toți un guvernator care se ocupa mai mult de afaceri decît de oştire, ațîțaseră lăcomia asirienilor, răriseră ploile si aduseseră un necredincios să învrăjbească cetatea, în curînd se va da bătălia finală.

Akbarul va continua să existe si după aceea, dar pericolul reprezentat de scrierea din Byblos va fi eliminat definitiv. Preotul şterse cu grijă piatra care marca terenul unde, cu multe generații în urmă, pelerinul străin găsise locul ales de ceruri si întemeiase oraşul. „Ce frumoasă e", gîndi el. Pietrele erau o imagine a zeilor: dure, rezistente, supraviețuind în orice condiții şi neavînd nevoie să dea socoteală de existența lor. Tradiția orală spunea că centrul lumii era însemnat cu o piatră si în copilărie visase să meargă s-o caute. Nici acum nu renunțase la idee. Dar cînd asirienii îşi făcuseră apariția la gura văii, înțelesese că visul lui nu se va împlini niciodată.

„Nu-i nimic. Aşa ne-a fost scris, să plătească generația mea pentru că i-am mîniat pe zei. Există sacrificii inevitabile în istoria omenirii si trebuie acceptate."

Se jură în gînd că va face voia zeilor: nu va încerca să împiedice războiul.

„Poate că acesta este sfîrşitul lumii. Crizele se înmulțesc si nu le mai putem face față."

Preotul îşi luă toiagul şi ieşi din templu. Stabilise să se întîlnească cu comandantul garnizoanei din Akbar.

Ajunsese aproape de zidul de la miazăzi, cînd se pomeni față în față cu Ilie.

— Domnul a înviat un copil din morți. Oamenii cred în puterea mea, zise israelitul.

— Probabil că băiatul nu era mort, îi răspunse preotul. S-a mai întîmplat ca o inimă să se oprească si apoi să înceapă să bată din nou. Astăzi toată lumea numai despre asta vorbeşte, dar mîine îşi vor aminti că zeii sînt pe

aproape şi s-ar putea să audă ce vorbesc. Atunci gurile lor vor amuţi la loc. Trebuie să mă grăbesc, căci asirienii se pregătesc de luptă.

— Ascultă ce am de spus: după minunea petrecută ieri seară, m-am dus să mă odihnesc dincolo de ziduri, căci simţeam nevoia de puţină linişte. Si-atunci mi s-a arătat din nou îngerul de pe vîrful muntelui, care mi-a spus: Oraşul Akbar va fi distrus în război.

— Oraşele nu pot fi distruse, spuse preotul. Ele vor fi refăcute de şaptezeci de ori cîte şapte, pentru că zeii ştiu unde le-au aşezat şi trebuie să le găsească la locul lor.

Guvernatorul se apropie împreună cu grupul de curteni cu care venise şi întrebă:

— Ce-ai spus?

— încercaţi să păstraţi pacea, spuse din nou Ilie.

— Dacă te temi, întoarce-te de unde ai venit, îi răspunse sec preotul.

— Izabela şi regele tău abia aşteaptă să pună mîna« pe prorocii fugari ca tine, zise guvernatorul. As vrea să ştiu însă cum ai reuşit să urci pe Al Cincilea Munte, fără să fii transformat în cenuşă de focul din ceruri.

Preotul trebuia să pună capăt discuţiei. Guvernatorul avea de gînd să negocieze cu asirienii şi ar fi putut să-1 folosească pe Ilie pentru asta.

— Nu-1 asculta, spuse el. Ieri, cînd a fost adus la mine pentru a fi judecat, plîngea de frică.

— Erau lacrimi de părere de rău pentru răul pricinuit. Mă tem numai de două lucruri pe lume: de Dumnezeu şi de mine însumi. Nu am fugit, ci am plecat din Israel şi sînt gata să mă întorc atunci cînd va hotărî Domnul. O voi ucide pe frumoasa ta prinţesă şi credinţa lui Israel va ieşi învingătoare şi din această încercare.

— Trebuie să fii mai tare ca piatra, ca să rezişti farmecelor Izabelei, îl luă peste picior guvernatorul. Chiar de s-ar întîmpla ce spui, vom trimite altă prinţesă, şi mai frumoasă, aşa cum am mai făcut şi înainte de Izabela.

Preotul avea dreptate. Cu două sute de ani în urmă, o prinţesă din Sidon îl sedusese pe cel mai înţelept dintre cîrmuitorii Israelului, regele Solomon. Ea îl pusese să construiască un templu întru slava zeiţei Astarte şi Solomon îi făcuse voia. Pentru acest sacrilegiu, Domnul a ridicat oştirile vecine şi Solomon a fost detronat.

Tot astfel se va întîmpla şi cu Ahab, soţul Izabelei, gîndi Ilie. Domnul va avea grijă ca el să-şi îndeplinească misiunea la momentul potrivit. Ce rost avea să încerce să-i convingă pe aceşti oameni? Erau la fel ca cei pe care-i

văzuse aseară, îngenuncheați pe podeaua casei văduvei, aducînd laude zeilor de pe Al Cincilea Munte. Credința strămoşească nu-i va lăsa niciodată să gîn-deascâ altfel.

— Păcat că trebuie să respectăm legea ospitalității, spuse guvernatorul, care părea să fi uitat ce spusese Ilie despre pace. Altfel, am fi ajutat-o pe Izabela să isprăvească mai repede cu toți aceşti proroci.

— Nu din acest motiv îmi cruțați viața. Ştiți că reprezint o marfă de preț si vreți să^i oferiți Izabelei plăcerea de a mă ucide cu mîinile ei. în plus, de ieri, poporul îmi atribuie puteri miraculoase. El crede că m-am întîlnit cu zeii de pe Al Cincilea Munte. Iar voi, nu că v-ar păsa de mînia zeilor, dar nu vreți să mîniați populația.

Guvernatorul şi preotul îl lăsară pe Ilie să vorbească singur si se îndreptară spre zidul cetății, în acel moment, preotul îşi jură că-1 va omorî pe profetul israelit cu prima ocazie. Nu mai era o simplă marfă de schimb, devenise o amenințare.

Privindu-i cum se îndepărtează, pe Ilie îl apucă disperarea. Oare ce să facă pentru a îndeplini voia Domnului? începu să strige în mijlocul pieței:

— Locuitori ai Akbarului! Ieri seară am urcat pe Al Cincilea Munte şi am vorbit cu zeii ce sălăşluiesc acolo. Cînd m-am întors, am avut puterea să readuc un copil din împărăția morții!

Oamenii se strînseră în jurul lui. Toți cunoşteau povestea. Guvernatorul şi preotul se opriră din drum si se întoarseră să vadă ce se întîmpla. Profetul israelit zicea că-i văzuse pe zeii de pe Al Cincilea Munte în-chinîndu-se unui Dumnezeu mai puternic decît ei.

— Voi pune să fie omorît, spuse preotul.

— Iar populația se va răzvrăti împotriva noastră, i-o întoarse guvernatorul, atent la ce spunea străinul. Mai bine aşteptăm să facă vreo greşeală.

— înainte de a coborî muntele, zeii m-au însărcinat să-1 sfătuiesc pe guvernator să nu răspundă la provocarea asirienilor! continuă Ilie. Ştiu că el este un bărbat cinstit si m-ar asculta, dar există oameni care preferă războiul şi nu mă lasă să mă apropii de el.

— Israelitul este un om sfînt, îi spuse un bătrîn guvernatorului. Nimeni n-ar cuteza să urce pe Al Cincilea Munte, căci ar fi mistuit de focul din ceruri. Dar acest om a făcut-o, iar acum învie morții.

— Tirul, Sidonul si toate cetățile feniciene trăiesc în tradiția păcii, spuse alt bătrîn. Am mai trecut noi prin încercări şi mai grele şi am reuşit să le învingem.

Mai mulți bolnavi si infirmi îşi croiră drum prin mulțime si, ajunşi lîngă Ilie, încercară să-i atingă hainele, rugîndu-1 să-i vindece de boli.

— Înainte de a da sfaturi guvernatorului, poftim de vindecă bolnavii, zise preotul. Numai atunci vom crede că zeii de pe Al Cincilea Munte sînt de partea ta.

Ilie îşi aminti ce-i spusese îngerul cu o seară înainte: nu îi sînt îngăduite alte puteri, decît cele omeneşti.

— Bolnavii te roagă să-i ajuți, insistă preotul. Să te vedem.

— Mai bine încercăm să evităm războiul. Vor fi mult mai mulți bolnavi si infirmi, dacă nu vom reuşi. Guvernatorul întrerupse discuția:

— Ilie va veni cu noi. A fost atins de grația divină.

Deşi nu credea în existența zeilor de pe Al Cincilea Munte, guvernatorul vorbi astfel, căci avea nevoie de un aliat în încercarea de a convinge poporul că pacea cu asirienii era singura ieşire.

În timp ce se îndreptau spre locul de întîlnire cu căpetenia oştirii, preotul i se adresă lui Ilie:

— Nu crezi nimic din ceea ce spui.

— Cred că pacea este unica ieşire. Nu cred însă că pe vîrful acelui munte s-ar afla sălaşul vreunui zeu. Am fost acolo.

— Şi ce-ai văzut?

— Un înger al Domnului. Mi s-a mai arătat si în alte locuri pe unde am umblat, îi răspunse Ilie. Şi există un singur Dumnezeu.

Preotul rîse.

— Vrei să spui că, după părerea ta, acelaşi dumnezeu care stîrneste furtunile face si grîul să crească. Sînt două lucruri care n-au nimic în comun.

— Vezi acest Al Cincilea Munte? întrebă Ilie. Dacă-1 priveşti din locuri diferite, ti se va înfățişa altfel, deşi este acelaşi munte. Tot aşa se întîmplă cu întreaga creație: sînt mai multe întruchipări ale aceluiaşi Dumnezeu.

De sus, de pe parapet, se zărea în depărtare tabăra duşmană, în valea pustie, corturile albe se desluşeau limpede.

Cu cîtva timp în urmă, cînd paznicii observaseră corturile asirienilor într-o margine a văii, iscoadele au spus că era vorba de o misiune de recunoaştere; comandantul a fost de părere să fie prinşi si vînduţi ca sclavi. Guvernatorul însă alesese altă strategie: să nu facă nimic. Se baza pe faptul că, dacă va păstra relaţii bune, va dobîndi o nouă piaţă de desfacere pentru sticlăria fabricată în Akbar. în afară de asta, asirienii ştiau că, în război, oraşele mici sînt întotdeauna de partea învingătorilor. Deci căpeteniile nu doreau decît să fie lăsaţi să treacă mai departe fără să întîmpine rezistenţă. Tir si Sidon, acestea da, erau oraşe mari, unde se păstrau tezaurul şi documentele.

Patrula se aşezase la gura văii şi cu timpul începură să sosească întăriri. Preotul spunea că e lesne de înţeles ce se întîmplă: oraşul avea un puţ cu apă, singurul cale de cîteva zile prin deşert. Dacă asirienii doreau să cucerească oraşele Tir si Sidon, aveau nevoie de apă pentru a-si aproviziona oştirea.

După o lună, puteau să-i alunge, după două, îi puteau învinge fără greutate si ar fi negociat o retragere onorabilă a soldaţilor asirieni.

Atacul se lăsa aşteptat. Trecuseră cinci luni şi încă ar mai fi putut cîstiga bătălia. Trebuie să atace, sînt morţi de sete", îşi spunea guvernatorul. Dădu ordin comandantului să alcătuiască strategii de apărare şi să-şi instruiască permanent oamenii, pentru a face faţă unui atac prin surprindere.

În gîndul lui însă se concentra asupra păcii.

O jumătate de an se scursese şi oastea asiriană nu se mişca. Dacă în primele săptămîni atmosfera în Akbar era încordată, acum se liniştise complet; oamenii îşi vedeau de viaţa lor, ţăranii se duceau din nou la cîmp, fabricanţii de vin, de sticlă şi săpun îşi vedeau de meşteşugul lor, iar negustorii vindeau si cumpărau mărfuri. Toată lumea era convinsă că Akbarul nu-1 atacase pe vrăjmaş, deoarece, în curînd, criza avea să fie rezolvată prin negocieri. De altfel, toată lumea ştia că guvernatorul fusese ales de zei şi, prin urmare, avea să ia cea mai bună hotărîre.

Cînd apăru Ilie în cetate, guvernatorul împrăştie zvonul că străinul aduce cu el un blestem; astfel, dacă pericolul de război devenea iminent, avea să pună dezastrul pe seama străinului. Locuitorii din Akbar s-ar fi lăsat

convinşi că moartea israelitului le-ar aduce liniştea înapoi. Guvernatorul le-ar fi spus că oricum era prea tîrziu să-i alunge pe asirieni, ar fi dat ordin ca Ilie să fie executat şi le-ar fi explicat că pacea este cea mai bună soluţie. După părerea lui, neguţătorii, care doreau şi ei să fie pace, i-ar fi făcut şi pe ceilalţi să gîndească la fel.

Toate lunile din urmă, luptase cu preotul şi cu comandantul, care susţineau ideea atacului imediat. Zeii de pe Al Cincilea Munte nu-l uitaseră, totuşi, nici de data aceasta. După miracolul învierii, înfăptuit cu o noapte înainte, viaţa lui Ilie devenise mai preţioasă decît uciderea lui.

— Ce va face străinul? întrebă comandantul.

— Zeii l-au luminat şi ne va ajuta să găsim cea mai bună ieşire, îi răspunse guvernatorul şi schimbă rapid vorba.

— Se pare că peste noapte numărul corturilor a crescut.

— Iar mîine va creşte şi mai mult, răbufni comandantul. Dacă am fi atacat atunci, cînd nu era decît o patrulă, probabil că nu s-ar mai fi întors.

— Te înşeli. Unul ar fi putut să scape şi s-ar fi întors cu alţii ca să se răzbune.

— Cînd întîrzii culesul, fructele putrezesc, nu se lăsă comandantul. Iar cînd amîni rezolvarea problemelor, ele devin tot mai mari.

Guvernatorul îi aduse aminte că pacea domnea printre fenicieni de aproape trei secole şi că erau foarte mîndri de asta. Ce vor spune generaţiile viitoare, dacă el va pune capăt epocii de prosperitate?

— Trimite un emisar să negocieze cu ei, spuse Ilie. Cel mai priceput războinic e cel care ştie să-si facă din duşman prieten.

— Nu ştim precis ce vor. Nici nu ştim dacă au intenţia să cucerească oraşul. Cum să negociem?

— Sînt semne de ameninţare. O oştire nu-şi pierde timpul în zadar cu exerciţii militare, departe de ţară.

Zilnic soseau noi soldaţi şi guvernatorul încerca să-şi închipuie de cîtă apă vor avea nevoie toţi aceşti oameni, în scurt timp, cetatea va fi lipsită de apărare în faţa oştirii inamice.

— Putem ataca acum? îl întrebă preotul pe comandant.

— Da, putem. Am pierde mulţi oameni, dar am salva oraşul. Trebuie însă să ne hotărîm imediat.

— Nu, spuse Ilie, adresîndu-se guvernatorului. Zeii mi-au spus că încă mai putem găsi o soluţie paşnică.

Deşi auzise discuția dintre preot si israelit, guvernatorul se prefăcu a crede. Lui îi era totuna dacă Si-don si Tir erau conduse de fenicieni, canaaneni sau asirieni. Important era ca oraşul să poată continua a face comerț.

— Să atacăm, insistă preotul.

— Doar o zi, îi rugă guvernatorul. Poate că lucrurile se rezolvă.

Trebuia să găsească cea mai bună formulă. Coborî de pe parapet şi se îndreptă spre palat, împreună cu israelitul, pe care-l rugase să-l însoțească.

Pe drum, se gîndea la oamenii pe lîngă care trecea: păstori care-şi mînau oile pe munte, țărani care se duceau să muncească pămîntul uscat, pentru a-i smulge puținul cu care să-şi hrănească familiile. Soldații făceau exerciții cu lancea şi cîțiva negustori sosiți de curînd îşi expuneau marfa în piață. Oricît de straniu ar părea, asirienii nu închiseseră drumul ce străbătea valea de-a curmezişul, astfel încît negustorii continuau să circule cu mărfurile lor şi să plătească oraşului taxa pentru transport.

— Acum, cînd au reuşit să adune o oaste puternică, de ce nu închid drumul? vru să ştie Ilie.

— Imperiul asirian are nevoie de produsele care sosesc din porturile Sidon şi Tir, îi răspunse guvernatorul. Dacă negustorii s-ar simți amenințați, ar întrerupe fluxul aprovizionării, ceea ce ar avea consecințe mai grave decît o înfrîngere militară. Trebuie găsit un mijloc de a evita războiul.

— Aşa este. Dacă vor apă, putem să le-o vindem, spuse Ilie.

Guvernatorul nu răspunse, îşi dădu seama că-l poate folosi pe israelit ca armă împotriva celor ce doreau război: el urcase pe Al Cincilea Munte, se mă-surase cu zeii, aşa că, dacă preotul insista să lupte cu asirienii, Ilie era singurul capabil să-l înfrunte, îi propuse să facă împreună o plimbare, să stea de vorbă.

Preotul rămase sus pe metereze, studiind mişcările duşmanului.

— Ce-ar putea face zeii pentru a-i opri pe invadatori? întrebă comandantul.

— Am trimis jertfele pentru Al Cincilea Munte. I-am rugat pe zei să ne trimită o căpetenie mai curajoasă.

— Ar fi trebuit să facem ca Izabela, să-i nimicim pe proroci. Un amărît de israelit, ieri condamnat la moarte, a ajuns să fie folosit acum de guvernator pentru a convinge populația să aleagă pacea.

Comandantul îşi ridică ochii spre munte.

— Putem să poruncim uciderea lui Ilie si, cu ajutorul soldaților, să-1 dăm jos pe guvernator.

— Voi pune să fie omorît Ilie, îi răspunse preotul. Cît despre guvernator, nu putem face nimic: neamul lui e la putere de cîteva generații. Bunicul lui a fost căpetenia noastră, prin voința zeilor puterea a trecut în mîinile tatălui lui, de unde a preluat-o el.

— De ce să ne împiedicăm de tradiție şi să nu ne alegem o căpetenie mai eficientă?

— Tradiția este necesară pentru a menține ordinea în lume. Dacă o nesocotim, totul se duce de rîpă.

Preotul privi în jur. Cerul si pămîntul, munții şi văile, fiecare lucru fusese creat cu un rost. Uneori pămîntul se cutremura, alteori, ca acum, nu ploua multă vreme. Dar stelele se aflau la locul lor, iar soarele nu se prăvălea peste oameni. Si asta pentru că, de la Potop, oamenii învățaseră că e cu neputință să schimbi ordinea Creației.

Cîndva existase doar Al Cincilea Munte. Oamenii şi zeii trăiau laolaltă, se plimbau prin grădinile paradisului, vorbeau şi rîdeau împreună. Dar făpturile omeneşti au căzut în păcat şi zeii i-au alungat. Cum nu aveau unde să-i trimită, au creat Pămîntul în jurul muntelui, pentru a-i azvîrli la poale, ca să-i supravegheze si să le amintească veşnic că se află mult mai jos decît cei de pe Al Cincilea Munte.

Avuseseră grijă totuşi să lase deschisă o poartă de întoarcere; dacă omenirea ar urma drumul cel drept, s-ar putea întoarce pe vîrful muntelui. Pentru ca să nu se uite această învățătură, i-au însărcinat pe preoți şi pe comandanți să o păstreze vie în memoria oamenilor.

Toate neamurile împărtăşeau aceeaşi credință: dacă familiile unse de zei ar părăsi puterea, urmările ar fi grave. Nimeni nu-si mai amintea de ce fuseseră alese tocmai aceste familii, dar ştiau cu toții că se înrudeau cu familiile divine. Akbarul exista de sute de ani si fusese condus dintotdeauna de strămoşii actualului guvernator; fusese invadat de multe ori, căzuse în mîna asupritorilor şi barbarilor, dar, cu timpul, invadatorii

plecau sau erau alungați. Şi atunci, vechea ordine se restabilea şi oamenii se întorceau la traiul de dinainte.

Datoria preoților era de a menține această ordine: lumea avea un destin şi era guvernată de legi. Trecuse timpul în care se străduiau să-i înțeleagă pe zei, venise vremea să-i asculte şi să le facă pe plac. Erau capricioşi şi se mîniau iute.

Dacă culesul n-ar avea ritualul lui, pămîntul n-ar da rod. Dacă nu s-ar face jertfe, oraşul ar fi invadat de boli fatale. Dacă zeul Timpului ar fi din nou provocat, ar putea face ca grîul şi oamenii să nu mai crească.

— Uite, Al Cincilea Munte, îi spuse comandantului. De pe piscul lui, zeii guvernează valea şi ne ocrotesc. Au pentru Akbar un plan pentru toată veşnicia. Străinul va fi ucis sau se va întoarce acasă, guvernatorul va dispărea într-o zi şi fiul lui va fi mai înțelept ca el. Tot ce ni se întîmplă este trecător.

— Ne trebuie o nouă căpetenie, spuse comandantul Dacă rămmem pe mîna actualului guvernator ne ducem de rîpă.

Preotul ştia că aceasta era dorința zeilor, pentru a pune capăt pericolului reprezentat de scrierea din Byblos, dar nu spuse nimic. Se bucură să constate, încă o dată, că, vrînd-nevrînd, guvernatorii împlinesc destinul Universului.

În timpul plimbării prin oraş, Ilie îi explică guvernatorului planurile lui de pace si acesta îl numi ajutorul său. Cînd ajunseră în piața centrală, se văzu iar înconjurat de bolnavi, dar le spuse că zeii de pe Al Cincilea Munte îi interziseseră să vindece. Pe înserate, se duse la casa văduvei. Copilul se juca în fața casei si el îi mulțumi Domnului că putuse mijloci miracolul.

Femeia îl aştepta cu cina. Pe masă, văzu cu mirare o cană cu vin.

— Oamenii au adus daruri pentru a te înveseli, îi explică ea. Iar eu îți cer iertare pentru nedreptatea pe care ți-am făcut-o.

— Ce nedreptate? se miră Ilie. Nu vezi că tot ce se întîmplă este din voia Domnului?

Văduva surîse şi ochii începură să-i strălucească, iar el observă cît era de frumoasă. Era cel puțin cu zece ani mai în vîrstă, dar simțea pentru ea o adîncă tandrețe. Nu era învățat cu aşa ceva si îl cuprinse panica, îşi aminti de ochii Izabelei şi de ruga pe care o făcuse la ieşirea din palatul lui Ahab — să aibă şi el parte de o nevastă din Liban.

— Deşi am trăit în zadar, îl am, totuşi, pe fiul meu si povestea lui va dăinui, căci s-a întors de pe tărîmul morții, spuse femeia.

— N-ai trăit în zadar. Eu am venit în Akbar din porunca Domnului şi tu m-ai primit în casa ta. Dacă povestea fiului tău va fi pomenită, sînt sigur că si a ta va fi.

Femeia umplu cănile şi băură amîndoi pentru soarele care apunea si pentru stelele de pe cer.

— Ai venit dintr-o țară îndepărtată, la îndemnul unui Dumnezeu necunoscut mie, dar la care acum mă închin şi eu. Şi copilul meu s-a întors de pe un tărîm îndepărtat şi va avea o istorie minunată de povestit nepoților săi. Preoții o vor consemna şi o vor transmite generațiilor viitoare.

În memoria preoților oraşele îşi păstrau trecutul, cuceririle, vechii zei si războinicii care le-au apărat cu prețul sîngelui lor. Chiar dacă acum se inventaseră noi metode de a conserva trecutul, memoria preoților era singura în care aveau încredere locuitorii din Akbar. De scris, oricine poate să scrie ce vrea, dar nimeni nu-şi aminteşte nişte lucruri care n-au existat.

— Ce-aş avea eu de povestit? spuse femeia şi umplu din nou cana pe care Ilie o golise dintr-o sorbire. N-am nici puterea, nici frumusețea Izabelei. Viața mea este o viață oarecare: o căsătorie stabilită de părinți pe cînd eram copilă, treburile casei care m-au năpădit imediat după aceea, rugăciuni în zilele sfinte, un soț mereu ocupat cu alte treburi. Cît a trăit, n-am vorbit nici măcar o dată despre ceva important. El era preocupat de negoțul lui, eu aveam grijă de casă şi aşa au trecut cei mai frumoşi ani din viața noastră. După ce a murit, am rămas cu sărăcia şi cu un copil de crescut. Cînd va fi mare va străbate mările şi eu nu voi mai însemna nimic pentru nimeni. Nu mi-e ciudă şi nu sînt mînioasă, dar am conştiința inutilității mele.

Ilie îşi mai umplu o cană. Inima îi dădea semnale de alarmă, începea să-i placă tovărăşia femeii. Dragostea putea fi o experiență mai înspăimîntătoare decît aceea de a te afla față în față cu un arcaş care țintește spre inima ta. Dacă săgeata îşi nimereşte ținta, eşti mort şi de restul are grijă Dumnezeu. Dacă te loveşte dragostea, trebuie să-ți asumi singur consecințele.

„Mi-am dorit atît de mult să iubesc", se gîndi el. Iar acum, cînd dragostea se afla în fața lui, căci fără în-

doială se afla acolo, trebuia numai să nu se ferească de ea, singura lui dorință era s-o uite cît mai repede.

Gîndul i se întoarse înapoi, la ziua în care sosise în Akbar, după exilul petrecut la Cherit. Fusese atît de vlăguit si însetat, încît nu-şi mai amintea de nimic altceva decît de momentul în care îşi revenise din leşin şi o văzuse pe ea, încercînd să-i umezească buzele. Nu se aflase niciodată atît de aproape de o femeie. Ochii ei erau la fel de verzi ca ai Izabelei, numai că aveau o strălucire aparte, ca un reflex al cedrilor, al oceanului pe care-l visase de atîtea ori şi nu apucase să-l vadă, sau — era oare cu putință? — al propriului său suflet.

„As vrea atît de mult să-i pot spune toate acestea, dar nu ştiu cum. E mai uşor să vorbeşti despre iubirea de Dumnezeu."

Ilie mai bău puțin vin. Ea crezu că spusese ceva care-l supărase şi schimbă vorba.

— Ai urcat pe Al Cincilea Munte? îl întrebă.

El încuviință din cap.

I-ar fi plăcut să-l întrebe ce văzuse acolo si cum de reuşise să scape de focul divin. Dar el nu părea să se simtă în largul lui.

„Este proroc. Citeşte în inima mea", gîndi ea.

De cînd apăruse israelitul în viața ei, totul se schimbase. Pînă şi sărăcia părea mai uşor de îndurat, căci acest străin trezise în ea un sentiment pe care nu-l mai cunoscuse niciodată: dragostea. Cînd fiul ei căzuse bolnav, se luptase cu toți vecinii pentru ca el să poată rămîne.

Ştia că, pentru el, nu exista nimic mai important ca Dumnezeu. Era conştientă că totul nu e decît un vis prostesc. Bărbatul din fața ei putea pleca în orice moment s-o ucidă pe Izabela şi nu s-ar fi întors să-i povestească şi ei despre cele întîmplate.

Oricum, ar fi continuat să-l iubească, pentru că, pentru prima dată în viața ei, ştia ce înseamnă libertatea. Putea să-l iubească, fără ca el să afle vreodată. N-avea nevoie de permisiunea lui ca să-i ducă dorul să se gîndească la el toată ziua, să-l aştepte cu cina şi să se îngrijoreze de cîte intrigi pot țese oamenii împotriva unui străin.

Da, asta era libertatea: să simtă ce-si dorea, indiferent de părerea altora. Se luptase deja cu prietenii şi cu vecinii pentru a-l putea păstra lîngă ea. Nu trebuia să se lupte şi cu ea însăşi.

Ilie bău puțin din cană, ceru iertare si se duse la el în cameră. Ea ieşi afară, se bucură să-şi vadă fiul ju-cîndu-se în fața casei şi hotărî să facă o scurtă plimbare.

Se simțea liberă, pentru că dragostea eliberează.

Ilie rămase mult timp cu privirea pironită pe pereți. In sfîrşit, se hotărî să-şi cheme îngerul.

— Îmi simt inima în pericol, îi spuse.

Îngerul nu-i răspunse. Ilie se întreba dacă să mai continue, dar era deja prea tîrziu, doar nu-1 chemase fără motiv.

— Cînd mă aflu în fața acestei femei, nu mă simt bine.

— Ba dimpotrivă, îi răspunse îngerul. Dar asta te deranjează, pentru că s-ar putea să te îndrăgosteşti.

Ilie se simți ruşinat că îngerul ştia ce se petrece în sufletul lui.

— Dragostea e periculoasă, spuse el.

— Foarte periculoasă, îi răspunse îngerul. Şi ce-i cu asta?

În clipa următoare, dispăru.

Îngerul n-avea sufletul sfîsiat de îndoieli. Ştia prea bine ce e dragostea. Regele Israelului îl părăsise pe Dumnezeu, pentru că Izabela, prințesa din Sidon, îi furase inima. Se povestea că regele Solomon îşi pierduse tronul tot din pricina unei străine. Regele David îl trimisese la moarte pe unul dintre cei mai buni prieteni, pentru că se îndrăgostise de soția acestuia. Din cauza Dalilei, Samson fusese prins si filistenii îi scoseseră ochii.

Cum să nu ştie ce e dragostea? Istoria era plină de poveşti tragice. Şi chiar dacă n-ar cunoaşte scrierile sfinte, avea exemplul prietenilor săi, şi al prietenilor prietenilor săi, cu lungile lor nopți de nelinişte şi suferință. Dacă ar fi avut o nevastă în Israel, i-ar fi venit foarte greu să-şi părăsească oraşul şi să îndeplinească porunca Domnului, iar acum ar fi fost mort.

„Mă lupt în zadar", se gîndi el. „Dragostea va cîştiga această bătălie şi o voi iubi pînă la sfîrşitul zilelor mele. Doamne, trimite-mă înapoi în Israel, să nu fiu nevoit să-i spun acestei femei ceea ce simt. Pentru că ea nu mă iubeşte şi-mi va răspunde că inima ei a fost îngropată o dată cu trupul soțului ei, mort ca un erou."

A doua zi, Ilie se întîlni din nou cu comandantul. Află de la el că mai apăruseră şi alte corturi în vale.

— În acest moment care e raportul de forte?

— Nu dau informaţii unui duşman al Izabelei.

— Sînt consilierul guvernatorului, îi răspunse Ilie. Am fost numit aseară. Ţi s-a comunicat si dumitale, aşa că aştept un răspuns.

Comandantul abia îşi stăpîni pornirea de a-1 ucide pe străin.

— Asirienii au de două ori mai mulţi soldaţi ca noi, îi răspunse în cele din urmă.

Ilie ştia că inamicul avea nevoie de o forţă mult superioară.

— Ne apropiem de momentul ideal pentru începerea negocierilor de pace. Vor înţelege că sîntem generoşi cu ei şi vom obţine nişte condiţii mai bune. Orice general ştie că, pentru a cuceri un oraş, invadatorii au nevoie de cinci oameni contra unu.

— Vor reuşi să-i adune, dacă nu atacăm acum.

— Chiar de le vor sosi toate proviziile, nu vor avea apă suficientă pentru atîţia oameni. Atunci va fi momentul să ne trimitem ambasadorii.

— Si care va fi acest moment?

— Vom aştepta ca numărul de războinici asirieni să mai crească puţin. Cînd situaţia va deveni insuportabilă, se vor vedea obligaţi să atace, dar, dată fiind proporţia de trei sau patru de-ai lor contra unul de-al nostru, vor şti că îi aşteaptă înfrângerea, în acel moment, emisarii noştri le vor oferi pacea, libera trecere şi posibilitatea de a cumpăra apă. Este planul guvernatorului.

Comandantul nu spuse nimic, aşteptînd să plece veneticul. Chiar dacă Ilie va fi mort, guvernatorul tot nu va renunţa la idee. îşi jură că, dacă s-ar ajunge pînă acolo, chiar el îl va omorî pe guvernator şi mai apoi s-ar sinucide, căci n-ar putea înfrunta mînia zeilor.

Pînă atunci, în nici un caz nu va permite ca ţara lui să fie trădată pentru bani.

„Trimite-mă, Doamne, înapoi în Israel", se ruga Ilie în fiecare seară, umblînd pe vale. „Nu lăsa ca inima mea să rămînă prizonieră aici, în Akbar."

Urmînd un obicei al profetilor pe care-1 văzuse în copilărie, începu să se plesnească cu un bici, ori de cîte ori îi zbura gîndul la văduvă. Spatele lui era tot o carne vie si două zile aiura de fierbinţeală. Cînd îşi mai reveni, primul lucru pe care-1 zări cînd deschise ochii fu chipul femeii, îi îngrijea

rănile, ungîndu-1 cu alifii şi untdelemn de măsline, îi aducea în cameră mîncarea, căci era prea slăbit să poată coborî la masă.

Cînd se înzdrăveni, începu iar să cutreiere valea.

„Du-mă, Doamne, înapoi în Israel", se ruga Ilie. „Inima mea este deja prizonieră în Akbar, dar trupul meu poate porni la drum."

Îngerul îşi făcu apariţia. Nu era îngerul Domnului, cel pe care-1 văzuse sus pe munte, ci era îngerul lui păzitor, cu care vorbise de atîtea ori.

— Domnul ascultă rugile celor ce vor să scape de ură, dar rămîne surd la ruga celor ce se feresc de iubire.

În fiecare seară cinau toţi trei împreună. Aşa cum le promisese Domnul, făina din vas nu se împuţina şi untdelemnul din ulcior nu scădea.

Rar schimbau o vorbă în timpul mesei. Totuşi, într-o seară, copilul întrebă:

— Ce este un proroc?

— Cineva care continuă să audă aceleaşi voci din copilărie si crede în ce i se spune. Cineva care poate afla, astfel, ce gîndesc îngerii.

— Ştiu despre ce vorbeşti, spuse copilul. Şi eu am nişte prieteni, pe care numai eu îi văd.

— Să nu-i uiţi niciodată, chiar dacă oamenii mari îţi spun că e o prostie. Astfel, vei putea cunoaşte voia Domnului.

— Voi cunoaşte viitorul, precum ghicitorii din Babilon, zise băiatul.

— Prorocii nu ghicesc viitorul. Transmit doar cuvîntul Domnului pe care le e dat să-1 audă. De aceea mă aflu aici, dar nu ştiu cînd mă voi întoarce în ţara mea. Domnul îmi va comunica aceasta la momentul potrivit.

Ochii femeii se întristară. Da, într-o bună zi, va pleca.

Ilie încetă să mai ceară ajutorul Domnului. Hotărîse că, atunci cînd va veni vremea să plece din Akbar, îi va lua cu el pe văduvă şi pe fiul ei. Pînă atunci, nu le va pomeni nimic despre hotărîrea lui.

Poate că ea nici nu vrea să plece. Poate că nici nu înţelesese ce simţea pentru ea, doar şi lui îi luase destul timp să înţeleagă, în acest caz, cu atît mai bine, va putea să se dedice trup si suflet misiunii sale: izgonirea Izabelei şi refacerea Israelului. Va fi destul de ocupat ca să se mai gîndească la dragoste.

„Domnul este păstorul meu", îşi spuse el, amintindu-şi de o veche rugăciune a lui David. „Îmi va răcori inima şi mă va duce la apele odihnei."

„Şi nu mă va lăsa să-mi risipesc rostul vieţii", adăugă de la el.

Într-o seară, se întoarse acasă mai devreme ca de obicei şi o găsi pe văduvă aşezată pe prag.

— Ce faci?

— Nimic, ce să fac? răspunse ea.

— Atunci, învață, în momentul acesta, mulți oameni au renunțat să mai trăiască. Nu se mînie, nu plîng, aşteaptă doar să treacă timpul. N-au acceptat provocările vieții, iar viața nu-i mai provoacă. Acelaşi pericol te paşte si pe tine. Fă ceva, înfruntă viața, dar nu te resemna.

— Viața mea a căpătat un nou sens, de cînd ai apărut tu, spuse ea cu ochii în pămînt.

Pentru o fracțiune de secundă, simți că ar putea să-i spună şi el ce avea pe suflet. Dar îşi luă gîndul — precis că ea se referise la altceva.

— Pune mîna şi fă ceva, schimbă el vorba. Astfel timpul nu-ți va fi duşman, ci aliat.

— Ce-as putea învăța? Ilie se gîndi puțin.

— Scrierea din Byblos. Îți va folosi cîndva, dacă vei călători.

Femeia hotărî să se dedice studiului cu trup şi suflet. Nu se gîndise niciodată să plece din Akbar dar, după cum îi vorbise, poate că el ar dori s-o ia cu el.

Simți din nou gustul libertății, începu să se scoale iar în zori şi să umble surîzătoare pe străzi.

— Ilie trăieşte, îi spuse comandantul preotului, două Juni mai tîrziu. N-ai reuşit să-l ucizi.

— În tot Akbarul nu vei găsi pe cineva care să dorească să preia această misiune. Israelitul i-a mîngîiat pe bolnavi, i-a vizitat pe prizonieri, i-a hrănit pe cei flămînzi. Cînd vreun om se ceartă cu vecinul său, se duce la el şi cu toții acceptă judecata lui, pentru că este dreaptă. Guvernatorul se foloseşte de el pentru a-si spori popularitatea, dar nimeni nu pare să bage de seamă.

— Negustorii nu vor război. Dacă guvernatorul va deveni atît de popular încît va reuşi să convingă poporul că e mai bine să fie pace, nu-i vom mai putea alunga pe asirieni în vecii vecilor. Ilie trebuie omorît numaidecît.

Preotul arătă spre Al Cincilea Munte si spre vîrful lui veşnic învăluit în ceată.

— Zeii nu vor îngădui ca ţara să fie umilită de o putere străină. Ne vor da un semn, se va întîmpla ceva şi noi vom profita de ocazie.

— Ce anume?.

— Nu ştiu, dar voi fi atent la semne. Nu-i mai da date corecte despre ostile asiriene. Dacă te întreabă ceva, spune că raportul invadatorilor este încă de patru la unu. între timp, continuă să pregăteşti ostenii.

— De ce să fac asta? Dacă vor ajunge să fie cinci la unu, sîntem pierduţi.

— Nu, ne vom afla pe picior de egalitate. Cînd va începe lupta, nu vei avea de combătut un inamic inferior şi nu vei fi socotit un laş, care profită de slăbiciunea celuilalt. Oastea din Akbar va înfrunta un adversar la fel de puternic ca ea si va cîştiga bătălia, pentru că strategia comandantului ei a fost cea mai bună.

Măgulit, comandantul acceptă propunerea. Şi, din acel moment, începu să ascundă adevărul de guvernator şi de Ilie.

Mai trecură două luni şi, într-o dimineaţă, oastea asiriană atinsese proporţia de cinci soldaţi la un apărător din Akbar. Puteau porni atacul în orice moment.

De cîtva timp, Ilie îl bănuia pe comandant că dă date mincinoase despre inamic, dar acest lucru lucra în favoarea sa: în momentul în care raportul de forţe va fi atins punctul critic, va fi uşor să convingă populaţia că pacea era singura soluţie.

Se gîndi la asta în timp ce se îndrepta spre piaţă, unde, o dată pe săptămînă, obişnuia să-i ajute pe oamenii locului să-si rezolve disputele, în general era vorba de fleacuri: certuri între vecini, bătrîni care refuzau să mai plătească impozitele, negustori care se socoteau păgubiţi în tranzacţiile lor.

Guvernatorul era deja acolo. Obişnuia să apară, din cînd în cînd, să-1 vadă lucrînd. Antipatia lui Ilie împotriva lui dispăruse cu totul. Descoperise că este un om înţelept, preocupat să prevină problemele, deşi nu credea în

lumea spiritului şi se temea teribil de moarte, în diverse ocazii se folosise de propria autoritate pentru a da valoare de lege vreunei hotărîri luate de Ilie. Alteori nu era de acord cu o sentinţă şi, după o vreme, Ilie îşi dădea seama că guvernatorul avusese dreptate.

Akbarul începea să devină un oraş fenician model. Guvernatorul crease un sistem de impozite mai drept, amenajase străzile şi ştia să gospodărească inteligent fondurile obţinute din taxele percepute pe mărfuri. La un moment dat, Ilie ceruse să se termine cu consumul de vin şi de bere, pentru că în majoritatea conflictelor pe care le avea de rezolvat era vorba de agresiuni comise la băutură. Guvernatorul îi replicase că, într-un oraş mare, astfel de lucruri trebuiau să se întîmple. Se spunea că zeii se bucurau cînd oamenii se veseleau la sfîrsitul unei zile de muncă şi îi ocroteau pe beţivi.

În afară de asta, ţinutul avea faima de a produce unul dintre cele mai bune vinuri din lume şi călătorii ar fi intrat la bănuială, dacă ar fi constatat că localnicii nu mai consumă respectiva băutură. Ilie respectă decizia guvernatorului şi ajunse la concluzia că oamenii veseli muncesc mai cu spor.

— N-ar trebui să te oboseşti atîta, spuse guvernatorul, înainte ca Ilie să se apuce de treabă. Un consilier trebuie doar să-1 ajute pe conducător cu sfaturile lui.

— Mi-e dor de ţara mea si, cînd lucrez, mă simt folositor si uit că sînt un venetic, îi răspunse el.

„Şi reuşesc să-mi ţin în frîu sentimentele faţă de ea", se mai gîndi în sinea sa.

Tribunalul popular avea un public mereu atent la tot ce se întîmpla. Oamenii începură să se adune: unii dintre ei erau bătrîni, care nu mai puteau munci la cîmp şi veneau să aplaude sau să fluiere hotărîrile date de Ilie, alţii erau direct interesaţi în respectiva chestiune, fie ca victime, fie pentru că ar fi putut trage profit de pe urma sentinţei. Erau si femei şi copii care, neavînd ce face, veneau acolo să-si omoare timpul.

Începu judecata. Primul era cazul unui păstor care visase o comoară ascunsă lîngă piramidele egiptene si era în căutare de bani ca să ajungă acolo. Ilie nu fusese niciodată în Egipt, dar ştia că se află departe, aşa că îi spuse că nici cu ajutorul celorlalţi n-ar fi putut aduna banii necesari; dar, dacă s-ar hotărî să-şi vîndă oile pentru a plăti preţul visului său, precis va găsi ce va căuta.

Apoi veni o femeie care dorea să învețe artele magice din Israel. Ilie îi spuse că el nu era profesor, ci un simplu proroc.

Tocmai se pregătea să dea soluția într-un caz în care un agricultor o jignise pe femeia altuia, cînd un soldat îşi făcu loc prin mulțime si se apropie de guvernator.

— O patrulă a prins o iscoadă, spuse noul venit, asu-dînd din belşug. II aduc încoace!

Un fior străbătu mulțimea. Era pentru prima oară cînd vor asista la o astfel de judecată.

— Moarte! strigă cineva. Moarte duşmanilor!

Toți cei de față aprobară țipînd. Vestea se răspîndi cu iuțeala fulgerului în tot oraşul şi piața se umplu de oameni. Cu mare greutate reuşi să judece si celelalte pricini, căci la tot pasul era întrerupt de cineva care striga să fie adus intrusul.

— Nu pot judeca un astfel de caz, spuse Ilie. Intră în competența autorităților din Akbar.

— Ce caută asirienii aici? spunea cîte unul. Oare nu ştiu că noi trăim în pace de cîteva generații?

— De ce vor apa noastră? strigă un altul. De ce ne amenință oraşul?

De luni de zile nu îndrăznea nimeni să discute în public despre prezența inamicului. Deşi vedeau tot mai multe corturi răsărind la orizont, deşi negustorii susțineau că trebuie începute imediat negocierile de pace, populația din Akbar refuza să creadă că este amenințată de o invazie, în afară de mici incursiuni ale vreunui trib neînsemnat respinse rapid, războiul exista doar în memoria preoților. Ei vorbeau despre o națiune numită Egipt, despre cai şi care de război şi despre zeități cu chip de animale. Dar toate astea se în-tîmplaseră demult, Egiptul nu mai era o țară renumită, iar războinicii cu piele întunecată şi grai ciudat se întorseseră în țara lor. Acum, locuitorii din Tir şi Sidon stăpîneau mările şi construiau un nou imperiu în lume. Şi chiar dacă erau războinici cu experiență, descoperiseră o nouă armă: comerțul.

— De ce sînt mînioşi? întrebă guvernatorul.

— Pentru că simt că se întîmplă ceva. Amîndoi ştim că, de acum înainte, asirienii pot ataca oricînd. Amîndoi ştim că şeful oştirii ne minte în ce priveşte numărul duşmanilor.

— Bine, dar n-o fi atît de nebun s-o spună cuiva. Ar semăna panică.

— Orice om simte cînd e în pericol, începe să reacţioneze ciudat, are presimţiri, simte ceva plutind în aer. Si încearcă să se mintă, căci crede că nu va putea face faţă situaţiei. Pînă acum au reuşit să se păcălească, dar vine un moment în care vor trebui să înfrunte adevărul în faţă.

Sosi şi preotul.

— Mergem la palat să convocam Consiliul Akba-rului. Comandantul e pe drum.

— Nu-1 asculta, îi şopti Ilie guvernatorului. Te vor obliga să faci ceea ce nu vrei.

— Să mergem, insistă preotul. A fost prinsă o iscoadă şi trebuie luate măsuri urgente.

— Să fie judecat în public, îi şopti din nou Ilie. Oamenii te vor ajuta, căci în sinea lor doresc să fie pace, deşi *se* manifestă pentru război.

— Aduceţi-1 aici! ceru guvernatorul. Din mulţime se auziră strigăte de bucurie. Vor asista şi ei, pentru prima dată, la un Consiliu.

— Nu putem face aşa ceva! spuse preotul. Este o chestiune delicată, care se cere a fi rezolvată în linişte!

Se auziră cîteva fluierături şi foarte multe proteste.

— Aduceţi-1, repetă guvernatorul. Va fi judecat aici, în piaţă, în mijlocul oamenilor. Am muncit împreună să facem din Akbar un oraş prosper şi tot împreună vom hotărî la necaz.

Hotărîrea fu primită cu salve de aplauze. Un grup de soldaţi din Akbar îşi făcu apariţia, tîrînd un om pe jumătate gol si plin de sînge. Probabil fusese bătut /.dravăn înainte să fie adus.

O linişte grea se pogorî peste mulţime, de se auzea grohăitul porcilor şi zgomotul făcut de copiii care se jucau la celălalt capăt al pieţei.

— De ce v-aţi atins de prizonier?! strigă guvernatorul.

— S-a împotrivit, răspunse unul din paznici. A spus că nu e iscoadă şi că a venit să vorbească cu domnia voastră.

Guvernatorul puse să fie aduse trei jilţuri din palatul unde locuia. Slujitorii îi aduseră mantia de Judecător, pe care obişnuia s-o poarte la reuniunile Consiliului din Akbar.

El şi preotul se aşezară. Al treilea jilţ era destinat comandantului, care încă nu sosise.

— Declar întrunit solemn Tribunalul Oraşului Akbar. Să se apropie bătrînii.

Un grup de bătrîni se aşezară în semicerc în spatele jilțurilor. Era sfatul bătrînilor. în vremurile de demult, hotărîrile luate de ei erau respectate şi duse la îndeplinire, în prezent, rolul acestui grup era doar decorativ. Se aflau acolo pentru a accepta tot ce va hotărî guvernatorul.

După ce fură îndeplinite cîteva ritualuri, între care o rugăciune închinată zeilor de pe Al Cincilea Munte şi pomenirea unor eroi din trecut, guvernatorul se adresă prizonierului.

— Ce doreşti? îl întrebă.

Omul nu răspunse, îl privea ciudat, aproape sfidător.

— Ce doreşti? insistă guvernatorul. Preotul îi făcu semn cu cotul.

— Ne trebuie un interpret. Nu ne cunoaşte limba.

Ordinul fu dat şi unul dintre paznici plecă în căutarea unui negustor care să poată servi ca interpret. Negustorii nu asistau niciodată la şedințele de judecată ale lui Ilie. Erau veşnic ocupați cu negoțul şi cu socotitul cîstigului.

In timp ce aşteptau, preotul spuse în şoaptă: — L-au bătut pe prizonier de teamă. Dă-mi voie să conduc eu si nu spune nimic: panica îi face pe toți agresivi si dacă nu sîntem autoritari, putem pierde situația de sub control.

Guvernatorul nu spuse nimic. Şi lui îi era teamă, îl căută din ochi pe Ilie, dar din locul unde stătea aşezat, nu-1 putea zări.

Îşi făcu apariția un negustor, adus cu forța de paznic. Era supărat pe judecători pentru că-1 făceau să-si piardă timpul, cînd avea atîtea treburi de făcut. Dar preotul îl privi cu asprime si-i spuse să se liniştească si să traducă discuția.

— Pentru ce te afli aici? fu întrebarea guvernatorului.

— Nu sînt iscoadă, răspunse omul. Sînt una dintre căpeteniile oştirii si am venit să-ți vorbesc.

Mulțimea adunată, care urmărea scena într-o tăcere absolută, începu să se agite de îndată ce auzi traducerea. Strigau că minte şi cereau să fie imediat omorît. Preotul ceru să se facă linişte şi se întoarse spre prizonier:

— Despre ce vrei să vorbeşti?

— Umblă vorba că guvernatorul este un om înțelept, zise asirianul. Nu dorim să vă distrugem cetatea. Pe noi ne interesează Tirul si Sidonul. Dar Akbar se află în drum şi stăpîneşte valea. Dacă vom fi nevoiți să luptăm, vom pierde timp şi oameni. Am venit să propun o înțelegere.

— Omul spune adevărul, se gîndi Ilie. Constată că este încercuit de un grup de soldați, care-1 împiedicau să vadă locul unde se afla guvernatorul.

Judecă la fel ca noi. Dumnezeu a înfăptuit o minune şi va pune capăt acestei situaţii periculoase.

Preotul se ridică în picioare si strigă către mulţime:

— Vedeţi? Vor să ne învingă fără luptă!

— Spune mai departe, vorbi guvernatorul. Preotul însă îl întrerupse din nou:

— Guvernatorul nostru este un om bun, care nu vrea vărsare de sînge. Dar sîntem în stare de război, iar condamnatul din faţa voastră ne este duşman!

— Are dreptate, strigă o voce din mulţime.

Ilie îşi dădu seama de greşeală. Preotul manevra cu dibăcie mulţimea, în timp ce guvernatorul încerca doar să facă dreptate, încercă să se apropie, dar primi un ghiont. Un paznic îl apucă strîns de braţ.

— Rămîi aici. Ideea a fost a dumitale, nu? auzi el o voce.

Se întoarse şi îl văzu pe comandant, care zîmbea.

— Nu putem accepta nici o propunere, continuă preotul, gesticulînd elocvent. Dacă ne arătăm dispuşi să negociem nu vom dovedi altceva decît că ne e teamă. Iar poporul Akbarului este un popor curajos. Poate face faţă oricărei invazii.

— Acest om doreşte să fie pace, spuse guvernatorul, adresîndu-se mulţimii. Cineva replică:

— Negustorii vor pace, preoţii doresc să fie pace, iar guvernatorii au grijă să fie pace. O oştire însă nu poate dori decît un lucru: războiul!

— N-ai văzut cum am reuşit să înfruntăm ameninţarea religioasă pe care o constituia Israelul fără să facem război? tună guvernatorul. N-am trimis trupe, nici corăbii, ci am trimis-o pe Izabela. Acum ei se închină lui Baal şi n-a fost nevoie să sacrificăm nici măcar o viaţă pe cîmpul de bătaie.

— Aceştia n-au trimis o femeie frumoasă, ci si-au trimis războinicii! strigă şi mai tare preotul.

Poporul cerea moartea asirianului. Guvernatorul îi apucă strîns braţul preotului.

— Stai jos, îi spuse. Ai mers prea departe.

— Ideea cu judecata publică a fost a dumitale. Sau mai degrabă a trădătorului de israelit, care pare să comande în Akbar în locul celui în drept.

— Mai tîrziu am să vorbesc cu el. Acum trebuie să aflăm ce vrea asirianul. Timp de multe generații, oamenii au încercat să-şi impună voința prin forță. Vorbeau numai ei şi nu îi interesa ce gîndeste poporul. Toate acele imperii au căzut pînă la urmă. Țara noastră a înflorit tocmai pentru că am învățat să ascultăm: aşa a fost posibil să ne dezvoltăm comerțul, aflînd ce doreşte celălalt si încercînd să-i îndeplinim dorințele. Rezultatul se vede după mărimea cîştigului. Preotul clătină din cap.

— Vorbele dumitale par înțelepte si nu există pericol mai mare ca acesta. Dacă ai spune prostii ar fi uşor de demonstrat că nu ai dreptate. Dar vorbele pe care le-ai rostit adineauri ne conduc spre o capcană.

Cei din rîndul întîi auzeau toată discuția. Pînă atunci, guvernatorul încercase întotdeauna să țină seama de opiniile exprimate de Consiliu si Akbarul dobîndise o reputație excelentă în acest domeniu. Tirul şi Sidonul trimiseseră chiar emisari, pentru a vedea cum este administrată cetatea. Numele lui ajunsese la urechile împăratului şi, cu puțin noroc, era posibil să ajungă să-şi sfîrsească zilele ca ministru la curte.

Acum autoritatea lui fusese călcată în picioare în public. Dacă nu va lua imediat măsuri, va pierde respectul poporului si hotărîrile luate de el în chestiuni cît se poate de importante nu vor mai fi luate în seamă de nimeni.

— Te ascult, îi spuse prizonierului, făcînd abstracție de privirea furioasă a preotului şi atrăgîndu-i atenția interpretului să traducă.

— Am venit să vă propun un tîrg, spuse asirianul. Voi ne lăsați să trecem şi să ne continuăm marşul spre Tir şi Sidon. Cînd vom înfrînge aceste două oraşe, ceea ce se va întîmpla cu siguranță, căci războinicii lor sînt plecați pe mare să facă comerț, vom fi generoşi cu Akbar şi tu vei rămîne guvernator.

— Ați văzut? spuse preotul, sculîndu-se iar din jilț. Să creadă ei că guvernatorul nostru este în stare să vîndă onoarea Akbarului pentru o funcție!

Mulțimea începu să urle înfuriată. Prizonierul acela aproape gol si plin de răni voia să-şi impună propriile reguli! Un om învins îndrăznea să le propună să predea oraşul! Unii se repeziră să-1 lovească, iar paznicii îi opriră cu multă greutate.

— Ascultați-mă! spuse guvernatorul, încercînd să strige mai tare ca ceilalți, în fața noastră se află un om fără apărare, de care n-avem de ce să ne temem. Ştim că oştirea noastră este mai instruită şi războinicii noştri sînt mai

viteji. Nu trebuie să dovedim acest lucru nimănui. Dacă ne hotărîm să luptăm, vom învinge, dar cu preţul multor vieţi.

Ilie închise ochii şi se rugă ca guvernatorul să reuşească să convingă poporul.

— Bătrînii noştri ne povestesc despre imperiul egiptenilor, dar acele vremuri au apus demult. Ne întoarcem la Evul de Aur, părinţii şi bunicii noştri s-au bucurat de vremuri de pace. De ce să rupem această tradiţie? Războaiele moderne se duc cu arma comerţului şi nu pe cîmpul de luptă.

Încetul cu încetul mulţimea se calmă. Guvernatorul cîştiga teren!

Cînd se făcu linişte, îi vorbi din nou asirianului.

— Ceea ce propui nu ajunge. Va trebui să plătiţi taxele pe care le plătesc şi negustorii pentru a traversa ţinutul nostru.

— Crede-mă, n-aveţi de ales, răspunse prizonierul. Avem destui oameni pentru a distruge cetatea şi a-i omorî pe toţi locuitorii. Aţi trăit în pace de prea multă vreme si nu mai ştiţi ce e lupta, noi, în schimb, am pornit să cucerim lumea.

În mulţime reîncepură protestele. Ilie îşi spuse: „Nu ar trebui să se arate şovăitor în acest moment." Nu era însă uşor să tratezi cu prizonierul asirian, care, chiar îngenuncheat, se încăpăţîna să-şi impună condiţiile. Soseau mereu alţi oameni si Ilie observă că pînă si negustorii îşi lăsaseră treburile si veniseră în piaţă, îngrijoraţi de mersul evenimentelor. Procesul căpătase proporţii periculoase şi trebuia luată o hotărîre: negociere sau moarte.

Asistenţa se împărţi în două tabere: unii apărau pacea, alţii susţineau că Akbarul trebuie să lupte. Guvernatorul îi şopti preotului:

— Acest om m-a sfidat în faţa mulţimii, dar şi dumneata ai făcut acelaşi lucru.

Preotul se întoarse spre el şi îi spuse printre dinţi să-l condamne imediat la moarte pe asirian.

— Nu te rog, ci te oblig. Eu te menţin la putere şi tot eu pot să te dau jos oricînd, pricepi? Ştiu cu ce jertfe pot potoli mînia zeilor, în caz că sîntem forţaţi să înlocuim familia conducătoare. Există precedente: s-au schimbat dinastii chiar si în Egipt, un imperiu ce a durat mii de ani. N-a căzut cerul peste oameni si nici ordinea din Univers n-a fost ameninţată.

Guvernatorul se albi la faţă.

— Comandantul se află în mulţime, însoţit de cîtiva soldaţi. Dacă te încăpăţînezi să negociezi cu acest om, le voi spune tuturor că zeii te-au părăsit şi vei fi înlăturat. Să continuăm procesul şi vei face exact ce-ţi spun eu.

Dacă l-ar zări pe Ilie, ar mai avea o ieşire: i-ar cere profetului israelit să spună cum i s-a arătat un înger pe Al Cincilea Munte, ar aminti povestea cu învierea fiului văduvei. Ar fi fost cuvîntul lui Ilie, care a demonstrat că poate face minuni, contra cuvîntului unui om care n-a dovedit niciodată că are vreo putere supranaturală.

Dar Ilie îl părăsise şi nu mai avea scăpare. Pe deasupra, în acel moment, era numai un prizonier şi nici o armată din lume nu porneşte un război fiindcă a pierdut un soldat.

— Ai cîştigat de data aceasta, îi spuse preotului. Va veni ziua în care îl va pune să plătească.

Preotul încuviinţă din cap. Verdictul a fost dat imediat.

— Nimeni nu poate sfida oraşul Akbar, spuse guvernatorul. Nimeni nu intră în oraşul nostru fără încuviinţarea poporului. Pentru că dumneata ţi-ai permis acest lucru, eşti condamnat la moarte.

În acel moment, Ilie îşi plecă privirile în pămînt. Comandantul zîmbea.

Însoţit de o mulţime tot mai numeroasă, prizonierul fu dus pe un teren din spatele zidurilor, îi smulseră si zdrenţele care-l mai acopereau, lăsîndu-l gol. Unul dintre soldaţi îl împinse spre fundul unei rîpe si mulţimea formă un cerc în jurul lui, împingîndu-se unii pe alţii, în căutarea unui loc de unde să vadă mai bine.

— Un soldat îşi poartă cu mîndrie vesmîntul de război si se arată vrăjmaşului cu curaj. O iscoadă se îmbracă în haine muiereşti pentru că este un laş, strigă guvernatorul ca să audă întreaga asistenţă. De aceea, te condamn să părăseşti această lume, lipsit de demnitatea ce se cuvine vitejilor.

Poporul îl huidui pe prizonier şi îl aplaudă pe guvernator.

Prizonierul murmura ceva, dar interpretul plecase si nimeni nu înţelegea ce spune. Ilie reuşi să-si croiască drum prin mulţime si ajunse lîngă guvernator. Prea tîrziu. Cînd îi atinse mîneca, fu respins violent.

— Numai tu eşti vinovat, tu ai propus judecata publică.

— Este vina ta, îi răspunse Ilie. Chiar dacă Consiliul s-ar fi reunit în secret, comandantul şi preotul ar fi făcut ce-ar fi vrut. Am fost păzit tot timpul procesului. Aveau totul plănuit dinainte.

După obiceiul locului, preotul era cel care hotăra durata supliciului. El se aplecă, luă o piatră si o întinse guvernatorului: nu era destul de mare ca să-1 omoare pe loc, nici prea mică, pentru a-i prelungi mult timp suferința.

— Tu mai întîi.

— Sînt forțat să o fac, deşi ştiu că am pornit pe un drum greşit, spuse încet, încît să-1 audă numai preotul.

— În toți aceşti ani, m-ai obligat să adopt cele mai dure poziții, în timp ce tu profitai de pe urma rezultatelor plăcute poporului, îi răspunse tot cu voce scăzută preotul. Eu m-am luptat cu sentimentul de îndoială si de vinovăție, am petrecut nopți de insomnie, urmărit de fantomele greşelilor pe care le-aş fi putut comite. Dar nu m-am lăsat doborît şi, azi, Akbarul este un oraş invidiat de toată lumea.

Oamenii căutară pietre de mărimea stabilită şi, un timp, se auzi doar zgomotul de pietre care se ciocnesc. Preotul continuă:

— Poate greşesc condamnîndu-1 pe acest om la moarte. Dar sînt sigur că apăr onoarea acestui oraş. Nu sîntem trădători.

Guvernatorul ridică brațul si aruncă primul. Prizonierul se feri, dar, în clipa următoare, însoțită de țipete şi huiduieli o ploaie de pietre se abătu asupra lui.

Omul încerca să-şi apere fața cu brațele şi pietrele îl loveau în piept, în spate, în stomac. Guvernatorul dori să plece: văzuse spectacolul de multe ori şi ştia că moartea este lentă si dureroasă, că fața aceea se va transforma într-o masă amorfă de oase, păr şi sînge, că oamenii vor continua să arunce cu pietre chiar după ce în trupul condamnatului nu va mai exista nici un strop de viață.

În cîteva minute, prizonierul va înceta să se apere cu brațele; dacă fusese un om bun în viața aceasta, zeii vor face ca una dintre pietre să-1 lovească în frunte ca să-si piardă cunoştința. Dimpotrivă, dacă fusese un om crud, va rămîne conştient pînă în ultima clipă.

Mulțimea urla şi arunca furioasă cu pietre, iar condamnatul încerca să se apere cum putea. Deodată, îşi desfăcu brațele şi vorbi într-o limbă pe care toți o înțelegeau. Plină de uimire, mulțimea încetă să arunce cu pietre.

— Trăiască Asiria! strigă el. în acest moment îmi privesc poporul şi mor fericit, ca un general ce a încercat să-şi salveze soldații. Mă duc să mă întîlnesc cu zeii şi o fac bucuros, căci ştiu că vom cuceri acest pă-mînt!

— Ai văzut? zise preotul. A auzit şi a înțeles tot ce am vorbit în timpul procesului!

Guvernatorul încuviință. Omul vorbea limba lor şi aflase, deci, că există divergențe în Consiliul din Akbar.

— Nu mă plîng, căci imaginea țării mele îmi dă demnitate si forță, îmi dă bucurie! Trăiască Asiria! strigă din nou.

Cuprinsă din nou de spaimă, mulțimea reîncepu să arunce cu pietre. Omul le primea cu brațele deschise, fără să mai schițeze nici un gest de apărare. Era un războinic viteaz. Cîteva secunde mai tîrziu, zeii se îndurară de el, căci o piatră îl nimeri drept în frunte si omul leşină.

— Acum putem pleca, spuse preotul. Poporul din Akbar va face restul.

Ilie nu se întoarse la casa văduvei, începu să umble prin deşert fără nici o țintă.

— Domnul n-a făcut nimic, le spunea el ierburilor şi pietrelor. Deşi ar fi putut.

Îi părea rău de hotărîrea luată şi se simțea vinovat de încă o moarte. Dacă ar fi acceptat ca adunarea Consiliului din Akbar să se facă în secret, guvernatorul 1-ar fi putut lua cu el. Ar fi fost ei doi împotriva preotului si comandantului. Ar fi avut mai multe şanse decît cu neinspirata judecată publică.

Pe deasupra, *se* lăsase impresionat de felul în care preotul ştia să se adreseze mulțimii, căci chiar dacă nu era de acord cu nimic din ce spusese acesta, trebuia să recunoască că poseda o perfectă cunoaştere a rolului de conducător, încerca să-şi amintească fiecare detaliu, căci, într-o bună zi, în Israel, va trebui să-i înfrunte si el pe rege si pe prințesa din Tir.

Rătăci astfel mult timp, privind munții, cetatea si corturile asirienilor în depărtare. El era doar un punct în acea vale, în lumea imensă din jurul lui, atît de nemărginită, încît nu i-ar fi ajuns o viață întreagă să-i dea de capăt. Poate că prietenii şi duşmanii lui înțelegeau mai bine Pămîntul pe care le fusese dat să trăiască; puteau călători în țări îndepărtate, cutreiera mările, iubi o femeie fără a fi judecați pentru asta. Nici unul dintre ei nu-şi mai asculta îngerul din copilărie si nici unul nu se gîndea să lupte în numele Domnului, îşi trăiau viața la timpul prezent şi erau fericiți.

Era si el un om ca toți ceilalți si, în acel moment, ar fi dat orice să nu fi auzit niciodată vocea Domnului şi a îngerilor Lui.

Dar viața nu-i făcută din ce dorește omul, ci din ce făptuiește. își aminti că de cîteva ori încercase să renunțe la misiunea primită şi, cu toate acestea, iată, se afla aici, în vale, pentru că aşa îi poruncise Domnul.

„Puteam rămîne, Doamne, un simplu tîmplar şi mîinile mele ți-ar fi fost de folos în lucrarea Ta."

Totuşi, Ilie se afla aici, apăsat de povara războiului care avea să înceapă în curînd, de uciderea profocilor de către Izabela, de uciderea cu pietre a căpeteniei asiriene şi de spaima de a iubi o femeie din Akbar. Domnul îi făcuse un dar şi el nu ştiuse ce să facă cu el.

În mijlocul văii apăru o lumină. Nu era îngerul lui păzitor, pe acela doar îl auzea vorbind, dar nu-1 vedea. Era un înger al Domnului, care venise să-1 sfătuiască.

— Aici nu mai pot face nimic, zise Ilie. Cînd mă pot întoarce în Israel?

— Cînd vei învăța să reconstruieşti, îi răspunse îngerul. Adu-ți însă aminte ce i-a spus Dumnezeu lui Moise înainte de bătălie. Bucură-te de fiecare clipă, pentru ca mai apoi să nu-ți pară rău, să nu regreți că ți-ai irosit tinerețea, în fiecare etapă a vieții sale, Dumnezeu îi hărăzeşte omului cîte o încercare.

Grăit-a Domnul către Moise: „Să nu vă temeți, să nu slăbească inima voastră înaintea luptei, nu vă înspăimîntați de duşmanii voştri. Cel ce şi-a sădit vie si n-a mîncat din ea, să se întoarcă şi să se bucure de ea, ca să nu moară în bătălie şi să se folosească altul de ea. Cel ce iubeşte o femeie si n-a luat-o, acela să iasă si să se întoarcă la casa sa, ca să nu moară în bătălie şi să i-o ia altul."

Ilie mai merse un timp, încercînd să înțeleagă cele auzite. Cînd se pregătea să se întoarcă în Akbar, o zări pe femeia iubită aşezată pe o piatră, cu

fața spre Al Cincilea Munte, la cîteva minute distanță de locul unde se afla el.

„Ce caută acolo? Oare ştie de judecată, de condamnarea la moarte si de pericolele care ne aşteaptă?"

Trebuia s-o prevină imediat. Se hotărî să se apropie.

Ea îl văzu şi îi făcu semn. Ilie părea că uitase de vorbele îngerului, căci neliniştea îl cuprinse din nou. încercă să se prefacă preocupat de treburile cetății, ca ea să nu îşi dea seama cît de tulburate îi erau si inima si mintea.

— Ce faci aici? o întrebă cînd ajunse în fața ei.

— Caut inspirație. Scrierea pe care o învăț m-a îndemnat să mă gîndesc la forma văilor, a munților si a cetății Akbar. Cîțiva negustori mi-au dat vopsele de toate culorile, să scriu pentru ei. M-am gîndit să le folosesc pentru a zugrăvi lumea în care trăiesc, dar ştiu că nu e uşor: eu am culori, dar numai Domnul ştie să le potrivească armonios.

Pe cînd vorbea, privea fix spre Al Cincilea Munte. Era cu totul altă femeie decît cea pe care o cunoscuse cu cîteva luni în urmă, cea care aduna vreascuri la poarta cetății. Prezența ei solitară în mijlocul desertului, îi inspira încredere si respect.

— De ce toți munții au un nume şi numai Al Cincilea Munte are doar un număr? întrebă Ilie.

— Ca să nu bage zîzanie între zei, îi răspunse ea. Din bătrîni se spune că, dacă oamenii i-ar fi dat muntelui numele vreunei zeități, ceilalți zei s-ar fi înfuriat si ar fi distrus Pămîntul. Se numeşte astfel pentru că este al cincilea munte pe care îl zărim dincolo de ziduri. Astfel, nu supărăm pe nimeni şi Universul rămîne la locul lui.

Tăcură o vreme. Femeia rupse tăcerea:

— în afară de culori, mă mai gîndesc şi la pericolul pe care-1 reprezintă scrierea din Byblos. Ea îi poate supăra pe zeii fenicieni şi pe Domnul Dumnezeul nostru.

— Există numai un Dumnezeu, o întrerupse Ilie. Şi orice popor civilizat are scrierea lui.

— Nu e vorba de asta. Cînd eram mică, obisnuiam să mă duc în piață, să mă uit cum lucrau pictorii de cuvinte pentru negustori. Desenele lor, în care foloseau scrierea egipteană, cereau multă pricepere şi cunoştințe serioase. Acum, bătrînul şi puternicul Egipt a decăzut, nu are bani să cumpere nimic şi nimeni nu mai foloseşte limba lor; navigatorii din Tir si Sidon răspîndesc scrierea din Byblos în lumea întreagă. Vorbele şi ritualurile sfinte pot fi

înscrise pe tăbliţe de lut si transmise de la un popor la altul. Ce se va întîmpla cu lumea, dacă oameni fără scrupule se vor apuca să se folosească de ritualuri pentru a schimba ordinea Universului?

Ilie înţelese ce vroia să spună femeia. Scrierea din Byblos se baza pe un sistem foarte simplu: era de ajuns să transformi semnele egiptene în sunete şi apoi să alegi o literă pentru fiecare sunet. Aşezînd aceste litere ordonat, puteai crea orice sunet posibil şi puteai descrie tot ce exista în Univers.

Unele dintre sunete erau foarte greu de pronunţat. Problema fusese rezolvată de greci, care adăugaseră încă cinci litere, numite vocale, la cele douăzeci şi ceva de caractere din Byblos. îşi botezaseră invenţia *alfabet,*nume care acum era folosit pentru a desemna noua formă de scriere.

Alfabetul uşurase mult contactele comerciale dintre diferite culturi. Sistemul egiptean cerea mult spaţiu şi pricepere pentru a desena ideile si, de asemenea, cerea cunoştinţe profunde pentru a le descifra; fusese impus popoarelor cucerite, dar nu reuşise să supravieţuiască după căderea Imperiului. Pe cînd sistemul din Byblos se răspîndea rapid şi adoptarea lui nu mai depindea de forţa economică a Feniciei.

Metoda Byblos, cu respectiva adaptare grecească, era pe placul negustorilor de diferite neamuri. Aşa cum se întîmpla din cele mai vechi timpuri, ei erau cei care hotărau ce va rămîne în istorie si ce va dispărea o dată cu moartea cutărui rege sau personaj. Totul părea să indice că invenţia feniciană era destinată să servească drept limbaj comun al comerţului, supravieţuind navigatorilor, regilor, prinţeselor seducătoare, producătorilor de vinuri şi meşterilor sticlari.

— Dumnezeu va dispărea dintre cuvinte? întrebă femeia.

— Va rămîne. Dar fiecare om va răspunde în faţa Lui pentru tot ceea ce va scrie.

Ea scoase din mîneca hainei o tăbliţă de lut, pe care era scris ceva.

— Ce înseamnă? întrebă Ilie.

— Este cuvîntul *iubire.*

Ilie rămase cu tăbliţa în mînă, dorind, dar neavînd curaj s-o întrebe de ce-i dăduse obiectul. Pe bucata de argilă, cîteva semne explicau de ce stelele se află pe cer, iar oamenii umblă pe pămînt.

Vru să i-o înapoieze, dar ea refuză.

— Am scris-o pentru tine. Ştiu care ți-e datoria, că într-o bună zi vei pleca si vei deveni duşmanul țării mele, căci va trebui s-o omori pe Izabela. în ziua aceea, s-ar putea să fiu lîngă tine, ajutîndu-te să-ți îndeplineşti misiunea, sau să lupt împotriva ta, căci prin venele Izabelei curge sîngele neamului meu. Cuvîntul scris pe tăblița din mîna ta este plin de mister. Nimeni nu poate şti ce trezeşte el în inima unei femei. Nici măcar prorocii care vorbesc cu Dumnezeu.

— Cuvîntul scris de tine nu mi-e străin, zise Ilie, băgînd tăblița sub mantie. M-am luptat cu el zi si noapte, si poate că nu ştiu ce trezeşte în inima unei femei, dar sînt sigur de ce e în stare să-i facă unui bărbat. Am destul curaj pentru a-1 înfrunta pe regele Israelului, pe prințesa din Sidon şi chiar Consiliul din Akbar, dar acest cuvînt — *iubire* — mă umple de spaimă. Ochii tăi mi 1-au împlîntat în inimă, chiar înainte să-1 scrii pe tablă.

Tăcură amîndoi. Nu se mai gîndeau nici la moartea asirianului, nici la nebunia din oraş şi nici la îngerul Domnului care putea să apară oricînd. Cuvîntul pe care îl scrisese ea era mai puternic decît toate acestea.

Ilie îi întinse mîna şi ea i-o prinse. Rămaseră aşa pînă ce soarele se ascunse după Al Cincilea Munte.

— Mulțumesc, îi spuse ea la întoarcere. De mult îmi doream să petrecem împreună o seară ca aceasta.

Cînd ajunseră acasă, îl aştepta un emisar al guvernatorului. Era chemat de urgență.

— Te-am ajutat şi tu mă răsplăteşti dînd bir cu fugiții, îi spuse guvernatorul. Ce soartă crezi că te aşteaptă?

— Viața mea este în mîinile Domnului. El hotărăşte, nu tu, îi răspunse Ilie.

Guvernatorul se minună de îndrăzneala lui.

— Pot să-ți iau capul chiar acum, sau să te tîrăsc pe străzi, strigînd oamenilor că ai adus blestemul asupra lor. Va fi hotărîrea mea, si nu a Dumnezeului tău Unic.

— Va fi aşa cum mi-a fost scris. Vreau să ştii însă că n-am fugit. Soldații comandantului nu m-au lăsat să mă apropii de tine. El vrea război şi nu se va da îndărăt de la nimic.

Guvernatorul se hotărî să nu mai piardă timpul în discuții fără rost. Trebuia să-i expună profetului israelit planul său.

— Nu comandantul vrea război. Ca militar priceput ce *e,* îşi dă seama că oastea lui e mai mică, lipsită de experienţă si uşor de înfrînt; ca om de onoare ştie că riscă să se acopere de ruşine în ochii urmaşilor. Dar ambiţia şi trufia i-au întunecat inima. Crede că duşmanul se teme. Nu ştie că războinicii asirieni sînt bine antrenaţi: cînd se pregătesc să meargă la oaste, aruncă fiecare o sămînfă în pămînt si, în fiecare zi, sar pe deasupra locului pînă ce aceasta încolţeşte; apoi continuă să sară peste planta care a răsărit. Nu se plictisesc niciodată şi nu li se pare o pierdere de vreme. Copăcelul creşte, iar ei sînt nevoiţi să facă sărituri tot mai înalte. Cu răbdare şi perseverenţă se pregătesc să înfrunte orice obstacol.

— Obişnuiesc să-şi pregătească bine lupta. De luni de zile ne studiază.

Ilie îl întrerupse pe guvernator:

— Cine are interes să fie război?

— Preotul. Mi-am dat seama de asta la judecata prizonierului asirian.

— În ce scop?

— Nu ştiu, dar a fost destul de abil si a reuşit să-i convingă si pe comandant si pe ceilalţi. Acum, tot oraşul este de partea lui şi nu văd decît o ieşire din situaţia în care ne aflăm.

Făcu o pauză lungă şi apoi se uită fix în ochii is-raelitului:

— Tu.

Guvernatorul porni a se plimba nervos de colo pînă colo şi vorbi pe nerăsuflate:

— Şi negustorii vor pace, dar nu pot face nimic. De altfel, au strîns destulă avere pentru a se muta în alt oraş, nşteptînd ca învingătorii să înceapă să le cumpere produsele. Restul populaţiei nu mai judecă si cere să .il.idlm un inamic cu mult superior. Numai o minune i-ar putea convinge să se răzgîndească.

Ilie îşi încorda atenţia.

— O minune?

— Ai înviat un copil care murise. I-ai ajutat pe oameni să-şi găsească dreptatea si, deşi eşti un venetic, aproape toţi te iubesc.

— Aşa stăteau lucrurile pînă azi dimineaţă, spuse Ilie. Acum situaţia s-a schimbat şi chiar tu ai descris-o adineauri: oricine susţine pacea este considerat trădător.

— Nu-ţi cer să susţii nimic. Vreau să faci o minune la fel de răsunătoare ca readucerea la viaţă a băiatului. Apoi vei spune poporului că

pacea este singura alegere şi el te va asculta. Preotul îşi va pierde orice putere asupra oamenilor.

După un moment de tăcere, guvernatorul continuă: — Sînt dispus să încheiem un tîrg: dacă faci ceea ce ți-am cerut, credința în Dumnezeul Unic va fi religia obligatorie în Akbar. Tu te vei face plăcut Celui pe care-L slujeşti, iar eu voi reuşi să negociez condițiile de pace.

Ilie urcă în camera sa de la catul de sus. Se ivise o ocazie pe care nici un profet n-o avusese vreodată: să convertească un oraş fenician. Ar fi prețul cel mai scump pe care l-ar plăti Izabela pentru răul făcut țării lui.

Propunerea guvernatorului îl pusese pe jar. Vru să coboare şi s-o trezească pe femeie, dar se răzgîndi: poate că tocmai visa la frumoasa seară pe care o petrecuseră împreună.

Îşi chemă îngerul şi acesta apăru.

— Ai auzit ce mi-a propus guvernatorul. Este o şansă unică.

— Nimic nu este o şansă unică, îi răspunse îngerul. Dumnezeu îi oferă omului multe ocazii. Şi-apoi, aminteşte-ţi ce ţi s-a spus: nu ai voie să mai înfăptuieşti nici o minune, pînă ce nu te vei întoarce în patria ta.

Ilie îşi plecă capul, în acel moment, apăru îngerul Domnului, care-1 făcu să amuţească pe îngerul lui păzitor, grăind:

Iată următoarea minune pe care o vei săvîrşi: Vei aduna tot poporul la poalele muntelui, într-un loc vei pune să se ridice un altar lui Baal si vei primi un viţel pentru acesta, în alt loc vei ridica un altar Domnului Dumnezeul tău şi pe el vei aşeza, de asemeni, un viţel.

Şi vei spune închinătorilor lui Baal: invocaţi numele zeului vostru, iar eu voi invoca numele Domnului. Lasă-i pe ei să o facă primii şi toată dimineaţa să se roage si să implore ca Baal să coboare si să-şi primească jertfa.

Ei vor striga si se vor cresta cu pumnalele si vor implora ca viţelul să fie primit de zeu, dar nimic nu se va întîmpla.

Cînd vor fi ostenit, vei umple cu apă patru cofe şi le vei vărsa peste viţelul tău. Şi o vei face si a doua oară şi a treia oară. Apoi îl vei striga pe Dumnezeul lui Abraham, al lui Isac şi al lui Israel, rugîndu-l să le arate tuturor slava Sa.

Atunci, Domnul va trimite focul din cer şi va mistui viţelul tău de jertfă.

Ilie îngenunche pentru a mulţumi.

Ia aminte, continuă îngerul, această minune n-o vei putea înfăptui decît o singură dată în viaţă. Ai de ales dacă vrei s-o faci aici, pentru a evita războiul, sau în ţara ta, pentru a-iferi pe ai tăi de ameninţarea Izabelei.

Apoi, îngerul Domnului plecă.

Femeia se trezi devreme şi-1 zări pe Ilie aşezat pe prag. Avea ochii duşi în fundul capului, de nesomn.

Ar fi vrut să-1 întrebe ce se întîmplase în timpul nopţii, dar se temea de răspuns. Poate că n-a putut dormi din cauza celor spuse de guvernator si a războiului, dar poate că motivul era cu totul altul: tăbliţa pe care i-o dăduse. Dacă ar provoca discuţia, ar putea risca să i se răspundă că iubirea unei femei nu se potrivea cu planurile Domnului.

— Vino să mănînci ceva, fură singurele vorbe pe care i le adresă.

Se trezise si băiatul, aşa că se aşezară la masă si mîncară toţi trei.

— Mi-ar fi plăcut să mai stau cu tine aseară, dar guvernatorul avea nevoie de mine, spuse Ilie.

— Nu trebuie să-ţi faci prea multe griji, îi răspunse ea, simţindu-şi inima mai uşoară.

Cei din familia lui guvernează în Akbar de multe generaţii şi vor şti ce au de făcut în faţa pericolului.

— Am vorbit cu un înger. Mi-a cerut să iau o hotărîre foarte grea.

— Nici îngerii n-ar trebui să te tulbure; poate e mai bine să crezi că zeii se mai schimbă cu timpul. Strămoşii mei se închinau zeilor egipteni, care aveau chip de animale. Zeii aceia au plecat şi, pînă să vii tu, am fost educată să aduc jertfe lui Asherat, Eli, Baal si zeităţilor de pe Al Cincilea Munte. Acum, 1-am cunoscut pe Domnul, dar poate că şi el ne va părăsi într-o zi si zeii care vor veni vor fi mai îngăduitori.

Băiatul ceru puţină apă. N-aveau.

— Mă duc să aduc, spuse Ilie.

— Merg si eu cu tine, se rugă băiatul. O luară spre fîntînă. în drum, trecură pe lîngă locul unde comandantul îşi instruia soldaţii încă din zori.

— Hai să ne uităm puţin, propuse băiatul. Cînd voi fi mare, mă voi face soldat. Ilie îi făcu pe plac.

— Care dintre noi mînuieşte mai bine spada? tocmai întreba un războinic.

— Du-te la locul unde, ieri, a fost executat spionul, îi spuse comandantul. Alege o piatră mare si vorbeste-i urît.

— De ce să fac una ca asta? Piatra nu-mi poate răspunde.

— Atunci atac-o cu spada.

— Si spada se va rupe, spuse soldatul. Nu asta am vrut să ştiu; am întrebat cine este cel mai bun în mînuirea spadei.

— Cel mai bun este acela care se aseamănă cu o piatră, îi răspunse comandantul. Cel care, fără a scoate spada din teacă, reuşeşte să-i convingă pe ceilalţi că nimeni nu-1 poate învinge.

„Guvernatorul are dreptate: comandantul este un înţelept", se gîndi Ilie. „Dar cînd orgoliul străluceşte prea tare, orice înţelepciune se întunecă."

Îşi continuară drumul. Băiatul îl întrebă de ce se antrenează atîta soldaţii.

— Nu numai soldaţii fac asta, ci şi mama ta şi eu şi toţi cei care fac lucrurile după voia inimii. Totul în viaţă cere pregătire.

— Chiar şi atunci cînd vrei să fii proroc?

— Da, ca să te înţelegi cu îngerii. Dorim atît de mult să vorbim cu ei, dar n-auzim ce ne spun. Nu e uşor lucru să auzi. în rugile noastre, încercăm mereu să spunem unde am greşit şi ce ne-am dori să se întîmple cu noi. Dar Domnul ştie toate aceste lucruri şi, uneori, ne îndeamnă să auzim ce ne spune Universul. Si să avem răbdare.

Băiatul îl privea mirat. Probabil că nu înţelegea nimic, dar Ilie simţea nevoia să continue. Cine ştie, poate cînd va creste, vreunul dintre aceste gînduri îl va ajuta la greu.

— În viaţă, din toate bătăliile înveţi cîte ceva, inclusiv din cele pierdute. Cînd ai să creşti, ai să descoperi că ai minţit, că te-ai păcălit pe tine însuţi, sau ai suferit pentru lucruri neînsemnate. Dacă eşti un bun războinic, nu te vei învinovăţi pentru toate acestea, dar nici nu vei repeta aceleaşi greşeli.

Se hotărî să se oprească. Un copil de vîrsta lui nu-i putea pricepe vorbele. Mergeau agale şi Ilie privea străzile oraşului care îl adăpostise cîndva si care acum era pe cale să dispară. Totul depindea de hotărîrea pe care o va lua.

Akbarul era mai puţin zgomotos decît de obicei, în piaţa centrală, oamenii vorbeau pe şoptite, de frică parcă să nu le poarte vîntul vorbele pînă la tabăra duşmană. Cei mai în vîrsta păreau să fie siguri că nu se va întîmpla nimic, tinerii erau însufleţiţi de ideea de luptă, negustorii şi meşteşugarii îşi făceau planuri de plecare la Tir sau Sidon, pînă se vor linişti lucrurile.

„Lor le e uşor să plece", se gîndi. „Negustorii îşi pot transporta bunurile oriunde, meşteşugarii pot lucra şi în alte locuri, unde se vorbeşte altă limbă. Dar eu trebuie să aştept învoire de la Domnul."

Ajunseră la fîntînă şi umplură două ciubere cu apă. în mod obişnuit, locul era plin de lume. Aici se adunau femeile să spele, să vopsească pînzeturi şi să bîrfească despre tot ce se întîmpla în oraş. Aici nu existau secrete: noutăţile din lumea negoţului, trădările conjugale, certurile dintre vecini, viaţa intimă a cîrmuitorilor, toate treburile — serioase sau frivole — erau discutate, criticate sau lăudate. Şi chiar în lunile în care crescuse îngrijorător tabăra duşmană, subiectul preferat rămăsese Izabela, prinţesa care-

1 cucerise pe regele Israelului, îi lăudau curajul şi erau sigure că, dacă se va întîmpla ceva cu oraşul lor, ea se va întoarce acasă pentru a se răzbuna.

În dimineaţa aceea însă nu era aproape nimeni. Doar cîte va femei, care spuneau că trebuie să meargă pe cîmp, să adune cît mai multe cereale, căci asirienii vor închide în curînd toate intrările si ieşirile din oraş. Două dintre ele hotărîră să meargă la Al Cincilea Munte să ofere zeilor jertfe, pentru ca fiii lor să nu moară în luptă.

— Preotul a spus că putem rezista multe luni de zile, îi spuse o femeie lui Ilie. Trebuie doar să avem curajul necesar pentru a apăra onoarea oraşului şi zeii ne vor ajuta.

Copilul se sperie.

— Ne vor ataca? întrebă el.

Ilie nu-i răspunse. Depindea de el, de alegerea pe care i-o propusese îngerul aseară.

— Mi-e frică, mai spuse băiatul.

— Asta înseamnă că iubeşti viaţa. E firesc să-ţi fie frică din cînd în cînd.

Ilie şi băiatul ajunseră acasă spre prînz. Femeia era acolo, înconjurată de mici vase, pline cu vopsele de diferite culori.

— Am treabă, zise ea cu ochii la literele şi frazele neterminate. Din cauza secetei, oraşul s-a umplut de praf. Pensulele sînt îmbîcsite, praful intră în vopsea şi mi-e greu să lucrez.

Ilie nu spuse nimic. Nu voia s-o facă părtaşă la grijile lui. Se aşeză într-un colţ al încăperii si se cufundă în gînduri. Băiatul se duse afară să se joace cu prietenii lui.

„Are nevoie de linişte", îşi spuse femeia şi încercă să se concentreze asupra lucrului.

Lucră tot restul dimineţii la cîteva cuvinte, pe care altfel le-ar fi scris în jumătate din acest timp, simţin-du-se vinovată că nu reuşeşte să facă ceea ce se aştepta de la ea. La urma urmei, era pentru prima dată în viaţă cînd i se dăduse şansa să-si întreţină familia din propria muncă.

Se întoarse la lucru. Folosea o foiţă de papirus, pe care i-o adusese un negustor din Egipt, rugînd-o să scrie cîteva mesaje comerciale ce trebuiau trimise la Damasc. Materialul nu era de cea mai bună calitate şi vopseaua se întindea mereu. „Oricum e mai bine decît scrisul pe argilă."

În țările vecine foloseau tablele de argilă sau pieile de animale pentru trimiterea de mesaje. Deşi egiptenii decăzuseră si aveau o scriere depăşită, cel puțin găsiseră o metodă practică şi uşoară de a-si înregistra calculele comerciale şi evenimentele istoriei: tăiau fîşii dintr-o plantă ce creştea pe malul Nilului şi, printr-un procedeu simplu, lipeau aceste fîşii una de alta, ob-ținînd o foiță de culoare galbenă. Akbarul ar fi trebuit să importe materialul, căci planta era imposibil de cultivat. Deşi era scump, negustorii îl preferau, căci puteau să-si poarte însemnările în buzunar, ceea ce nu era cazul cu tăbliţele de argilă sau cu pieile de animale.

„Totul devine mai simplu", gîndi ea. Păcat că era nevoie de autorizație de la cîrmuire pentru a folosi alfabetul din Byblos şi papirusul. O lege învechită impunea ca textele scrise să fie controlate de Consiliul din Akbar.

Cum termină lucrarea, i-o arătă lui Ilie, care pînă atunci stătuse tăcut şi privise.

— Îți place cum a ieşit? îl întrebă ea.

— Da, e frumos, răspunse el, cu gîndul aiurea. Vorbea, probabil, cu Dumnezeu şi ea nu trebuia să-1 întrerupă. Se duse să-1 aducă pe preot.

Cînd se întoarse, Ilie şedea nemişcat în acelaşi loc. Cei doi bărbați se priviră în tăcere multă vreme.

Preotul fu cel care rupse tăcerea.

— Eşti proroc şi vorbeşti cu îngerii. Eu tălmăcesc doar legile din vechime, îndeplinesc ritualurile si încerc să-mi apăr turma de greşeli. De aceea ştiu că aceasta nu este o luptă între muritori, ci între zei si nu trebuie s-o împiedic.

— Îți admir credința, deşi te închini unor zei care nu există, îi răspunse Ilie. Dacă situația actuală este, aşa cum spui, rodul unei voințe divine, Domnul mă va folosi ca instrument pentru a-1 învinge pe Baal şi pe tovarăşii săi de pe Al Cincilea Munte. Poate era mai bine dacă mă condamnai la moarte.

— M-am gîndit la asta, dar n-a fost nevoie. La momentul oportun, zeii au fost de partea mea.

Ilie nu mai comentă. Preotul se întoarse si apucă papirusul cu textul scris de femeie.

— E bine făcut, spuse. După ce citi atent cele scrise, îşi scoase inelul de pe deget, îl înmuie într-unul din vasele cu vopsea si aplică sigiliul în

colțul din stînga. Dacă cineva era prins cu un papirus care n-avea sigiliul preotului, putea fi condamnat la moarte.

— De ce e neapărată nevoie să faceți acest lucru? întrebă femeia.

— Pentru că aceste papirusuri transportă idei, iar ideile înseamnă putere, răspunse preotul.

— Nu sînt decît nişte învoieli comerciale.

— Dar ar putea fi planuri de luptă. Sau informații despre bogățiile noastre. Sau rugăciunile noastre sacre. Astăzi, cu literele si cu papirusul, e uşor să furi secretele unui popor. E greu să ascunzi tăbliţele de argilă sau pieile de animal, dar papirusul plus alfabetul din Byblos pot ruina cultura unui neam si pot duce lumea la pieire.

O femeie năvăli în încăpere.

— Preotule! Preotule! Veniți să vedeți ce se întîmplă!

Ilie şi văduva îl urmară. Veneau tot mai mulți oameni şi se îndreptau în aceeaşi direcție. Aerul devenise irespirabil din cauza prafului pe care-l ridicau. Copiii alergau în fruntea celorlalți, rîzînd şi făcînd larmă. Cei mari înaintau fără grabă, în tăcere.

Cînd ajunseră la poarta de miazăzi a cetății, zăriră o mică mulțime adunată. Preotul îşi croi drum printre oameni si dădu cu ochii de cel ce stîrnise toată agitația.

O santinelă din Akbar stătea în genunchi, cu brațele desfăcute în lături şi cu palmele bătute în cuie pe un drug sprijinit pe umeri. Hainele erau făcute zdrențe, iar ochiul stîng îi fusese scos cu un băț.

Pe pieptul lui, cineva scrisese în asiriană, cu împunsături de pumnal. Preotul înțelegea egipteana, dar limba asiriană nu i se păruse destul de importantă ca s-o învețe. Fu nevoit să ceară ajutorul unui negustor care privea de pe margine.

— „Vă declarăm război", traduse omul. Nimeni nu scoase nici un cuvînt. Ilie văzu cum se aşterne panica pe fețele celor prezenți.

— Dă-mi spada, îi spuse preotul unui soldat care asista la scenă.

Soldatul se conformă şi preotul, după ce porunci să fie anunțați guvernatorul şi comandantul de cele întîmplate, cu o lovitură neaşteptată, înfipse lama în inima santinelei îngenuncheate.

Omul scoase un geamăt şi se prăbuşi la pămînt. Era mort, scăpase de durere si de ruşinea de a se fi lăsat prins.

— Mîine mă voi duce pe Al Cincilea Munte să aduc jertfe zeilor, iar ei nu ne vor părăsi, spuse preotul către mulțimea înfricoşată.

înainte să plece, se întoarse către Ilie:

— Ai văzut cu ochii tăi cum cerul ne vine în ajutor.

— Numai o întrebare, zise Ilie. De ce vrei să-ți vezi poporul pierind?

— Pentru că trebuie ucisă o idee. Cînd îl văzuse de dimineață cu femeia, Ilie pricepuse care era ideea ce trebuia ucisă: alfabetul.

— Prea tîrziu. E cunoscut în lumea întreagă şi asirienii nu pot cuceri tot Pămîntul.

— Cine spune că nu? La urma urmei, zeii de pe Al Cincilea Munte sînt de partea oştilor lor.

Ore întregi cutreieră valea, aşa cum făcuse şi în ajun. Mai rămăsese o după-amiază şi o noapte întreagă: nici un război nu se poartă pe întuneric, căci războinicii nu pot vedea duşmanul. Ştia că Domnul îi dădea numai această noapte, pentru a schimba soarta oraşului care-i oferise găzduire.

— Solomon ar şti ce să facă, îi spuse îngerului păzitor. Şi David, si Moise, si Isaac. Ei au fost slujitori de încredere ai Domnului, nu ca mine, un biet nehotărît. Dumnezeu mă pune să hotărăsc în locul Lui.

— Istoria noastră străbună este plină de oameni care s-au aflat la locul potrivit în momentul potrivit, îi răspunse îngerul. Fii sigur că Domnul cere oamenilor numai ce sînt în stare să împlinească.

— în privința mea s-a înşelat.

— Orice necaz vine si pleacă. Aşa s-au născut si gloria şi tragedia lumii.

— Voi ține minte, zise Ilie. Dar cînd trec, tragediile lasă urme pe vecie, iar gloria, doar amintiri deşarte, îngerul nu-i răspunse.

— De ce, în tot timpul cît am stat în Akbar, n-am reuşit să-mi găsesc nici un aliat să lupte alături de mine pentru pace? Ce însemnătate poate să aibă un proroc solitar?

— Ce însemnătate are soarele, care se plimbă pe cer de unul singur? Ce însemnătate are muntele care priveşte semeț în vale? Ce însemnătate are o fîntînă izolată? Toate acestea arată caravanei drumul de urmat.

— Mi-e inima plină de tristețe, zise Ilie, căzînd în genunchi cu brațele ridicate spre cer. De-aş putea muri în clipa aceasta, să nu-mi fie dat să-mi mînjesc mîinile cu sîngele poporului meu, sau al altui popor străin mie. Priveşte în urmă, ce vezi?

— Ştii că nu pot vedea, spuse îngerul. Pentru că ochii-mi sînt încă orbiți de strălucirea slavei dumnezeieşti, nu pot să văd altceva. Pot numai să înțeleg povestea inimii tale si să simt vibrațiile primejdiilor care te pîndesc. Nu pot să știu ce laşi în urmă.

— Îți voi spune eu: iată, acolo se află Akbar. Văzut la ora asta, profilîndu-se la asfințit, pare un oraş frumos. M-am obişnuit cu străzile şi zidurile lui, cu oamenii lui mărinimoşi si primitori. Deşi trăiesc strîns legați de comerțul şi de superstițiile lor, au sufletul la fel de curat ca celelalte neamuri. Am învățat de la ei multe lucruri noi. în schimb le-am ascultat plîngerile şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, am reuşit să le rezolv conflictele interne. Am fost în pericol şi mereu a sărit să mă ajute cineva. De ce trebuie să aleg între salvarea acestui oraş şi mîntuirea poporului meu?

— Pentru că un bărbat trebuie să aleagă, îi răspunse îngerul, în asta îi stă forța: în puterea de a decide.

— E o alegere grea: trebuie să accept ca un popor să moară pentru ca altul să fie salvat.

— E şi mai greu să-ți alegi propriul drum. Cine nu poate alege e mort în ochii Domnului, deşi continuă să respire si să umble pe străzi. Cu toate acestea, continuă îngerul, nu e vorba de moarte. Nemurirea aşteaptă cu brațele deschise toate sufletele care vor continua să-şi împlinească menirea. Tot ce se află sub soare are un rost.

Ilie îşi ridică din nou brațele spre cer:

— Poporul meu s-a îndepărtat de Domnul din pricina unei femei frumoase. Fenicia poate fi distrusă din pricina unui preot care crede că scrierea reprezintă o amenințare la adresa zeilor. De ce Acela care a creat lumea alege tragedia pentru a scrie cartea destinului?

Strigătele lui Ilie răsunară în vale şi se întoarseră cu ecoul.

— Nu ştii ce vorbeşti, grăi îngerul. Nu există tragedie, ci inevitabil. Totul are o rațiune: va trebui doar să deosebeşti ce este trecător şi ce este absolut.

— Ce este trecător? întrebă Ilie.

— Inevitabilul.

— Si ce este absolut?

— Lecțiile inevitabilului.

Zicînd acestea, îngerul se îndepărtă.

În seara aceea, la cină, Ilie spuse femeii şi băiatului:

— Pregătiți-vă lucrurile. S-ar putea să plecăm în orice clipă.

— De două nopți nu dormi, îi spuse femeia. Azi după-amiază, te-a căutat un emisar al guvernatorului. Zicea să te duci la palat. Eu i-am spus că eşti în vale şi că probabil vei dormi acolo.

— Ai făcut bine, îi răspunse Ilie si se duse drept la el în cameră, unde căzu într-un somn adînc.

A doua zi dimineață se trezi în acordurile unor instrumente muzicale. Cînd coborî să vadă ce se întîmplă, băiatul era deja la poartă.

— Ia te uită! zicea el, cu ochii strălucind de bucurie, începe războiul!

Un batalion de soldați, în ținută de luptă şi înarmați, mărşăluiau spre poarta de miazăzi a cetății. Cîțiva muzicanți băteau în tobe cadența pasului.

— Ieri îți era frică, îi spuse Ilie băiatului.

— Nu ştiam că avem atîția soldați. Războinicii noştri sînt cei mai buni!

Îl lăsă acolo pe băiat şi ieşi în stradă. Trebuia cu orice preț să-1 vadă pe guvernator. Şi ceilalți locuitori ai oraşului fuseseră treziți de sunetul cîntecelor de luptă şi priveau scena hipnotizați. Pentru prima dată în viață asistau la defilarea unui batalion organizat, în straie militare şi cu lăncile si scuturile strălucind în razele dimineții. Comandantul făcuse o treabă de invidiat, îşi pregătise oştirea pe ascuns şi acum, de asta se temea Ilie, ar fi putut convinge pe oricine că victoria asupra asirienilor era posibilă.

Îşi croi drum printre soldați şi reuşi să ajungă în fruntea coloanei. Guvernatorul şi comandantul, călare, conduceau marşul.

— Făcusem un tîrg, îi spuse Ilie guvernatorului, alergînd pe lîngă calul acestuia. Pot să fac o minune!

Guvernatorul nu-i răspunse. Garnizoana trecu dincolo de zid şi o luă spre vale.

— Tu ştii că această armată e numai o iluzie! insistă Ilie. Asirienii au un avantaj de cinci la unu si sînt versaţi în războaie! Nu permite să fie distrus Akbarul!

— Ce doreşti de la mine? i se adresă guvernatorul din mers. Ieri seară am trimis un emisar după tine şi i s-a răspuns că nu eşti în cetate. Ce era să fac?

— A-i înfrunta pe asirieni în cîmp deschis e curată sinucidere! Ştiţi prea bine acest lucru!

Comandantul asculta discuţia fără a face nici un comentariu. Ii prezentase deja guvernatorului strategia. Prorocul israelit ar fi probabil surprins s-o afle.

Ilie alerga pe lîngă caii celor doi, neştiind prea bine ce trebuia să facă. Coloana de soldaţi părăsi cetatea, îndreptîndu-se spre mijlocul văii.

„Ajută-mă, Doamne", se ruga el. „Aşa cum ai oprit soarele în loc pentru a-1 ajuta pe losua în luptă, opreşte timpul, să-1 pot convinge pe guvernator că face o greşeală."

Pe cînd se ruga, auzi ordinul comandantului:

— Staţi!

„Poate este un semn", îşi spuse Ilie. „Trebuie să profit."

Soldaţii se aşezară pe două rînduri, faţă-n faţă, ca două ziduri umane, cu scuturile sprijinite de pămînt si lăncile împungînd văzduhul drept înainte.

— Ceea ce vezi sînt războinicii din Akbar, îi spuse guvernatorul lui Ilie.

— Văd nişte tineri care sfidează moartea rîzînd, îi răspunse.

— Ei bine, aici e numai un batalion. Cea mai mare parte a oamenilor noştri se află în cetate, sus pe ziduri. Am pregătit cazane cu ulei clocotit pentru a le arunca în capul celor care vor încerca să le escaladeze. Avem provizii împărţite prin casele oamenilor pentru ca săgeţile incendiare să nu ne lase fără hrană. După calculele comandantului, oraşul poate rezista asediului aproape două luni. în timp ce asirienii se antrenau, nici noi n-am stat degeaba.

— Mie nu mi-aţi spus nimic din toate astea, spuse Ilie.

— Nu uita ca, deşi ai ajutat oamenii din Akbar, tot un străin rămîi şi unele căpetenii te pot considera iscoadă.

— Dar îţi doreai să fie pace!

— Se poate face pace si după ce începe lupta. Numai că se negociază în condiţii de egalitate.

Guvernatorul mărturisi că fuseseră trimişi soli la Tir şi Sidon pentru a înfăţişa gravitatea situaţiei. Nu i-a fost uşor să ceară ajutor, ceilalţi puteau crede

că nu e în stare să țină situația sub control. Dar ajunsese la concluzia că n-avea încotro.

Comandantul avea pregătit un plan ingenios: imediat ce va începe lupta, se va întoarce în cetate să organizeze rezistența. Oastea care se afla deja în cîmp trebuia să ucidă cîți duşmani putea si apoi să se retragă spre munți. Cunoşteau locul mai bine ca oricine şi puteau să-i hărțuiască pe asirieni, slăbind încercuirea.

În scurt timp, vor sosi întăriri şi armata asiriană avea să fie nimicită.

— Putem rezista cam şaizeci de zile, dar nu va fi nevoie, îi spuse guvernatorul lui Ilie.

— Dar mulți vor muri.

— Putem muri cu toții, dar nimeni nu se teme. Nici măcar eu.

Guvernatorul se mira singur de curajul său. Nu participase niciodată la o bătălie şi, pe măsură ce se apropia lupta, îşi făcea planuri cum să fugă din cetate.

In dimineața aceea, stabilise cu cîțiva dintre oamenii lui cei mai credincioşi cea mai bună cale de retragere. Nu se putea duce la Tir sau la Sidon pentru că ar fi fost considerat trădător, dar Izabela îl va primi, căci avea nevoie de oameni de nădejde.

Acum însă, păşind pe cîmpul de bătaie, zărea în ochii soldaților o bucurie imensă, ca şi cum toată viața se pregătiseră pentru ceva şi acum venise, în sfîrşit, clipa mult aşteptată.

— Ne e frică pînă în clipa în care se întîmplă inevitabilul. După aceea, n-are rost să ne mai risipim puterile, îi spuse el lui Ilie.

Ilie era tulburat. Simțea acelaşi lucru şi el, dar îi era ruşine să recunoască, îşi aminti de emoția băiatului cînd trecuse trupa.

— Acum du-te, îi spuse guvernatorul.Esti un străin neînarmat şi n-ai de ce să lupți pentru o idee în care nu crezi.

Ilie rămase pe loc.

— Vor veni, spuse comandantul. Spre deosebire de noi, tu nu eşti pregătit.

Nici acum Ilie nu se urni.

Scrutară orizontul. Nu se zărea nici un norişor de praf, deci armata asirienilor încă nu se mişcase.

Soldații din prima linie apucaseră lănciile cu hotă-rîre si le țineau în poziție de atac; arcaşii îşi încordaseră pe jumătate arcurile, gata să țintească la ordinul comandantului. Cîțiva împungeau aerul cu spada, în-călzindu-si muşchii.

— Totul e pregătit, repetă comandantul. Vor ataca.

Ilie îi simți euforia din glas. Era probabil nerăbdător să înceapă lupta. Voia să-si demonstreze vitejia. Şi-i imagina pe războinicii asirieni, spadele lovind, strigătele şi învălmăşeala luptei, şi chiar pe preoții fenicieni pomenindu-l ca pe un exemplu de bărbăție şi curaj.

Guvernatorul îi întrerupse gîndurile:

— Nu fac nici o mişcare.

Ilie îşi aminti de ruga ce i-o făcuse Domnului: să oprească soarele pe cer, aşa cum făcuse pentru losua. încercă să vorbească cu îngerul, dar nu reuşi.

Cu timpul, lăncierii îşi coborîră armele, arcaşii îşi slăbiră arcurile şi spadele reveniră în teacă. Soarele arzător al amiezii era ucigător si cîțiva soldați leşinară din cauza căldurii. Oricum, detaşamentul rămase pe poziții pînă la lăsarea serii.

Cînd soarele se ascunse la asfințit, războinicii se întoarseră în cetate. Păreau să se minuneze că supra-viețuiseră o zi.

Ilie rămase singur în vale. Merse un timp fără țintă si deodată văzu lumina, îngerul Domnului îi apăru în față.

— Domnul ți-a ascultat ruga, grăi îngerul. A văzut îndoiala din inima ta.

Ilie îşi întoarse fața spre cer si mulțumi cu evlavie.

— Domnul e plin de slavă si putere. A ținut în loc armata asiriană.

— Nu e adevărat, îi răspunse îngerul. Ai spus că El ar trebui să hotărască şi El a ales în locul tău.

— Plecăm, spuse el femeii si fiului ei.

— Nu vreau să plec, răspunse băiatul, îmi plac soldaţii din Akbar.

Mama îl sili să-si strîngă lucrurile.

— Ia numai cît poţi duce, îi spuse ea.

— Uiţi că sîntem săraci si n-am mare lucru de luat.

Ilie urcă în camera lui. Privi înjur ca pentru a-şi lua rămas bun. Apoi coborî şi rămase un timp cu ochii la văduvă, care-si strîngea vopselele.

— Îţi mulţumesc că mă iei cu tine, îi spuse ea. Aveam cincisprezece ani cînd m-am măritat şi nu ştiam ce e viaţa. Familiile noastre aranjaseră totul şi am fost pregătită încă de mică pentru acel moment. Trebuia să-mi urmez soţul în orice împrejurare.

— Îl iubeai?

— Mi-am educat inima pentru asta. Cum nu aveam de ales, m-am convins pe mine însămi că acela era drumul cel bun. După ce mi-am pierdut bărbatul, m-am obişnuit cu zilele şi nopţile pustii şi m-am rugat la zeii de pe Al Cincilea Munte, în care credeam pe-atunci, să mă ia cînd fiul meu va putea trăi pe picioarele lui. Atunci ai apărut tu. Ţi-am mai spus si ţi-o repet: din ziua aceea am început să descopăr frumuseţea din jur, silueta întunecată a munţilor profilîndu-se pe cer, sau luna care-şi schimbă forma, pentru ca grîul să se înalţe. De multe ori noaptea, pe cînd tu dormeai, eu mă plimbam prin Akbar, ascultam scîncetul pruncilor abia născuţi, cîntecele bărbaţilor care băuseră un pahar după isprăvirea lucrului, paşii apăsaţi ai santinelelor de pe ziduri. De cîte ori mai înainte, am privit la toate acestea, fără să recunosc frumuseţea? De cîte ori am privit cerul, fără să-mi dau seama cît este de înalt? De cîte ori am ascultat zgomotele cetăţii, fără să înţeleg că făceau parte din viaţa mea? Am prins din nou dragoste de viaţă. M-ai îndemnat să învăţ scrierea din Byblos si eu te-am ascultat. Doar ca să-ţi fac pe plac, dar am început să îndrăgesc ceea ce făceam şi am descoperit ceva: viaţa mea căpăta sens, dacă eu o voiam.

Ilie o mîngîie pe păr. Făcea acest gest pentru prima dată.

— De ce n-a fost aşa mereu? întrebă dînsa.

— Pentru că mi-era teamă. Dar azi, în aşteptarea luptei, auzind cuvintele guvernatorului, m-am gîndit la tine. Teama durează pînă începe inevitabilul; din acel moment, nu-şi mai are rostul. Nu ne rămîne decît să sperăm că am luat hotărîrea cea bună.

— Sînt gata, spuse ea.

— Plecăm în Israel. Domnul mi-a spus ce am de făcut şi îi voi împlini voia. Izabela va fi îndepărtată de la putere.

Ea nu spuse nimic. Ca toate femeile din Fenicia era mîndră de prințesa ei. Cînd vor ajunge acolo, va încerca să-1 facă pe bărbat să se răzgîndească.

— Va fi un drum lung şi nu ne vom odihni pînă ce nu îi voi împlini vrerea, spuse Ilie, parcă ghicindu-i gîndul. Pînă atunci, dragostea ta îmi va fi sprijin şi cînd mă voi simți obosit de bătăliile duse în numele Lui, mă voi putea odihni la pieptul tău.

Băiatul apăru cu o desagă mică pe umăr. Ilie i-o luă şi spuse femeii:

— A sosit clipa. Cînd vei străbate străzile Akbarului, întipăreşte-ți bine în minte fiecare casă şi fiecare sunet, căci nu le vei mai vedea si nu le vei mai auzi niciodată.

— M-am născut în Akbar şi oraşul va rămîne pentru totdeauna în inima mea, spuse femeia.

Ascultînd-o, băiatul îşi promise că nu va uita niciodată acele vorbe. Dacă se va întoarce vreodată, pentru el, oraşul va avea chipul mamei lui.

Se întunecase de tot cînd preotul ajunse la poalele muntelui, în mîna dreaptă ținea un toiag şi în stînga ducea o traistă.

Scoase din traistă uleiul sfințit si-şi unse fruntea si încheietura mîinilor. Apoi, cu toiagul, desenă pe nisip taurul şi pantera, simbolurile Zeului Furtunii si al Marii Zeițe. Rosti rugăciunile rituale iar apoi îşi înălță brațele spre cer pentru a primi revelația divină.

Dar zeii tăceau. Spuseseră tot ce aveau de spus şi acum aşteptau îndeplinirea ritualurilor, în toată lumea prorocii dispăruseră, cu excepția Israelului, o țară înapoiată, cu oameni superstițioşi, care mai credeau că muritorii puteau comunica cu creatorii Universului.

Cu două generații în urmă, Tirul şi Sidonul făceau negoț cu un rege din Ierusalim, pe nume Solomon. Acesta construia un templu uriaş şi voia să-1 împodobească cu tot ce era mai frumos în lume. Astfel, a trimis să se cumpere cedri din Fenicia pe care o numea Liban. Regele din Tir i-a furnizat materialul necesar si a primit, în schimb, douăzeci de oraşe din

Galileea, care însă nu i-au plăcut. Atunci, Solomon 1-a ajutat să-si construiască primele corăbii iar acum Fenicia avea cea mai puternică flotă comercială din lume.

Pe atunci, Israelul era încă o mare națiune, deşi se închina unui singur zeu. Nu ştiau nici măcar cum îl cheamă, îi spuneau „Domnul". O prințesă din Sidon reuşise să-1 convertească pe Solomon la adevărata credința şi atunci el a înălțat un altar zeilor de pe Al Cincilea Munte. Israeliții susțineau că „Domnul" îl pedepsise pe cel mai înțelept dintre regi, pornind războaiele care 1-au îndepărtat de la putere.

însă fiul lui, Ieroboam, a reînviat cultul pe care-1 inițiase tatăl. A poruncit să se facă doi viței de aur si poporul israelit li s-a închinat. Atunci au intrat în scenă prorocii, care au început o luptă continuă cu ocîrmuirea.

Izabela avea dreptate: singurul mod de a păstra vie adevărata credință era nimicirea profocilor. Deşi era o femeie delicată, educată în spiritul toleranței şi al ororii față de război, ştia că vine o clipă în care violența este singura soluție. Zeii pe care-i slujea aveau s-o ierte pentru sîngele cu care-şi mînjise mîinile.

— în curînd, şi mîinile mele vor fi mînjite de sînge, vorbi preotul către muntele tăcut din fața sa. Aşa cum prorocii sînt blestemul Israelului, tot aşa scrierea este blestemul Feniciei. Sînt un rău ascuns care trebuie stîrpit pînă nu e prea tîrziu. Zeul timpului nu ne poate părăsi acum.

Era îngrijorat de cele întîmplate de dimineață: oastea duşmană nu atacase.

Zeul timpului mai părăsise o dată Fenicia, mîniat pe locuitorii ei. Atunci focul din lămpi a rămas nestins, oile şi vacile si-au părăsit odraslele, iar grîul şi orzul nu s-au copt. Zeul Soare a trimis soli de seamă în căutarea lui, dar nici vulturul, nici zeul furtunii nu reuşiseră să-1 găsească pe zeul timpului. Atunci Marea Zeiță a trimis o albină, care 1-a găsit dormind în pădure şi 1-a înțepat. Zeul s-a trezit furios şi s-a apucat să distrugă tot ce întîlnea în cale. A trebuit să fie prins si eliberat de toată ura strînsă în suflet, iar de atunci totul a revenit la normal.

Dacă s-ar hotărî să plece din nou, bătălia n-ar mai avea Ioc. Asirienii ar rămîne pentru totdeauna la intrarea în vale si Akbarul ar continua să existe.

— Curajul este teama care îşi face rugăciunea, zise el. De aceea mă aflu aici, ca să arăt că nu şovăi înaintea luptei. Trebuie să le demonstrez războinicilor din Ak-bar că au de ce să apere oraşul. Nu e vorba de putui cu

apă, nici de piață şi nici de palatul guvernatorului. Vom înfrunta oştirea asiriană pentru că trebuie să dăm un exemplu.

O victorie a asirienilor va însemna stingerea ameninţării pe care o reprezenta alfabetul. Cuceritorul va impune graiul si obiceiurile sale, chiar dacă oamenii vor continua să se închine zeilor de pe Al Cincilea Munte. Asta era important.

— Mai tîrziu, navigatorii vor face cunoscute şi în alte ţări faptele vitejeşti ale războinicilor. Preoții vor readuce în amintirea oamenilor timpul cînd Akbarul a încercat să reziste invaziei asiriene. Pictorii vor desena hieroglife egiptene pe papirus, iar scribii din Byblos vor fi morţi. Textele sacre vor rămîne secretul celor care s-au născut pentru a le studia. Şi-atunci, generațiile ce vor veni vor încerca să repete ce-am făcut noi şi astfel vom construi o lume mai bună.

— Acum însă trebuie să pierdem această bătălie. Ne vom lupta vitejeşte, dar sîntem în inferioritate si vom muri eroic.

Preotul ascultă tăcerea nopții şi fu sigur de dreptatea sa. Era liniştea dinaintea unei bătălii importante, dar locuitorii oraşului o interpretau greşit; îşi coborîseră lăncile si se distrau, cînd ar fi trebuit să vegheze. Ignorau exemplul dat de natură: animalele stau nemişcate cînd se apropie pericolul.

— Facă-se voia zeilor. Cerul să nu se prăbuşească peste Pămînt, căci am făcut ce trebuia şi am respectat tradiția, mai spuse el.

Ilie, femeia si fiul ei o luară spre apus, pe drumul Israelului. Nu era nevoie să traverseze tabăra asirienilor, aşezată la sud. Luna plină le lumina drumul, dar proiecta umbre ciudate şi siluete sinistre pe stîncile şi pietrele din vale.

Din întuneric îşi făcu apariţia îngerul Domnului, în mîna dreaptă avea o sabie de foc.

— Unde te duci? întrebă el.

— În Israel, îi răspunse Ilie.

— Domnul te-a chemat?

— Ştiu ce minune aşteaptă Domnul de la mine. Şi acum ştiu unde trebuie s-o săvîrşesc.

— Domnul te-a chemat? repetă îngerul. Ilie nu răspunse.

— Domnul te-a chemat? întrebă îngerul pentru a treia oară.

— Nu.

— Atunci întoarce-te de unde ai plecat, pentru că încă nu ţi-ai împlinit destinul. Domnul nu te-a chemat încă.

— Lasă-i măcar pe ei să plece, căci nu mai au ce face aici, îl imploră Ilie.

Dar îngerul dispăruse. Ilie lăsă traista jos, se aşeză în mijlocul drumului si plînse amarnic.

— Ce s-a întîmplat? întrebară femeia şi băiatul, care nu văzuseră nimic.

Adormi greu şi se trezi în toiul nopţii, apăsat de încordarea pe care-o simţea în aer; un vînt rău prevestitor sufla pe străzi, semănînd teamă şi neîncredere.

— Iubind o femeie, am învăţat să iubesc toate făpturile, murmură el în tăcerea nopţii. Am nevoie de ea. Ştiu, Doamne, că m-ai ales pe mine, neputinciosul, să-ţi împlinesc voia. Ajută-mă să-mi ţin firea în focul bătăliilor ce vor veni.

Îşi aminti vorbele guvernatorului despre zădărnicia fricii. Cu toate acestea, somnul îl ocolea. „Am nevoie de tărie si calm, dă-mi linişte să mă pot odihni cît aceasta mai e cu putinţă."

Îi trecu prin minte să-şi cheme îngerul să stea puţin de vorbă cu el, dar se răzgîndi, căci i-ar fi putut spune lucruri pe care nu dorea să le audă. Coborî la catul de jos, încercînd să se liniştească. Traistele pregătite de femeie pentru fugă zăceau nedesfăcute.

Se gîndi să meargă la ea. îi veni în minte ce-i spusese Domnul lui Moise, înainte de bătălie: Cel ce iubeşte o femeie si n-a luat-o, acela să iasă şi să se întoarcă la casa sa, ca să nu moară în luptă şi să i-o ia altul,

Nu trăiseră împreună, dar noaptea fusese istovitoare si nu era acela momentul potrivit.

Se apucă să desfacă traistele şi să pună lucrurile la loc. Descoperi printre puținele vesminte pe care le luase ea uneltele necesare scrierii cu caracterele din Byblos.

Luă un stilet, umezi o tăbliță de lut şi începu să mîzgălească cîteva litere; învățase să scrie, privind-o pe femeie lucrînd.

„Ce lucru simplu si genial", gîndi el. La fîntînă, le auzise pe femei zicînd: „Grecii ne-au furat invenția cea mai prețioasă." Ilie ştia că nu e adevărat: adaptarea făcută de ei prin includerea vocalelor transformase alfabetul într-un instrument ce putea fi folosit de toate neamurile. De altfel, ei îşi numeau colecțiile de pergamente biblii, în cinstea oraşului unde apăruse invenția.

Bibliile grecilor erau scrise pe piei de animale. Ilie socotea că era un mod foarte fragil de a păstra documentele; pielea nu era atît de rezistentă ca tăblițele de lut şi putea fi mult mai uşor furată. Papirusurile se ştergeau cu timpul si puteau fi distruse de apă. „Bibliile si papirusul nu sînt bune; doar tăblițele de lut pot fi păstrate veşnic", comentă el în gînd.

Dacă Akbarul va supraviețui, îl va sfătui pe guvernator să pună să fie scrisă toată istoria țării si tăblițele să fie păstrate într-o încăpere specială pentru ca generațiile viitoare să le poată consulta. Astfel, dacă preoții fenicieni, care păstrau în memorie istoria țării, vor fi vreodată nimiciți, faptele războinicilor şi lucrările poeților nu vor cădea pradă uitării.

Se juca un timp cu literele, formînd cuvinte diferite, şi se minună de ce ieşea.

Reuşise să se mai liniştească si se întoarse în aşternut.

Îl trezi un bubuit. Uşa camerei fu trîntită la pămînt.

„Nu, nu visez. Nu sînt armiile Domnului care se înfruntă."

Din toate ungherele răsăreau umbre care urlau sălbatic într-o limbă necunoscută.

„Asirienii."

Porțile cădeau una după alta, pereții erau dărîmați cu ciocanele, iar urletele invadatorilor se amestecau cu strigătele de ajutor care veneau dinspre piață, încercă să se ridice în picioare, dar o umbră îl trînti la pămînt. Un zgomot surd făcu să se cutremure tot catul de jos.

„Foc", gîndi Ilie. „Au dat foc la casă."

— Tu eşti şeful, ascuns ca un laş în casa unei muieri, auzi o voce adresîndu-i-se în feniciană.

Privi faţa celui care vorbise şi la lumina flăcărilor din odaie văzu un bărbat cu barbă lungă, în ţinută militară. Da, sosiseră asirienii.

— Un atac de noapte? întrebă nedumerit.

Bărbatul însă nu-i răspunse. Văzu lucirea spadei scoase din teacă si un războinic îl răni în braţul drept.

Ilie închise ochii si-si revăzu întreaga viaţă într-o fracţiune de secundă. Se juca din nou pe străduţele oraşului unde se născuse, făcea prima călătorie la Ierusalim, simţea în nări mirosul lemnului proaspăt tăiat în atelierul său, se lăsa copleşit de imensitatea oceanului şi revedea cu mirare portul ciudat al locuitorilor marilor oraşe de pe coastă. Se văzu cutreierînd văile si munţii pămîntului făgăduinţei, îşi aminti cum o cunoscuse pe Izabela, pe cînd era încă o copilă si îi fermeca pe toţi. Revăzu masacrul profetilor şi auzi parcă vocea Domnului care-i poruncea să plece în pustie. Parcă vedea aievea ochii femeii care-l aştepta la porţile cetăţii Sarepta, numită de oamenii locului Akbar, şi îşi dădu seama că o îndrăgise din prima clipă. Urcă din nou pe Al Cincilea Munte, readuse la viaţă copilul si se revăzu întîmpinat de popor cu respectul cuvenit unui judecător înţelept. Privi cerul şi constelaţiile mişcătoare, se lăsă fascinat de luna care trecea prin cele patru faze în aceeaşi clipă, simţi frigul, căldura, toamna si primăvara, ploaia şi fulgerele. Norii luînd, în trecere, milioane de forme şi rîurile reîn-torcîndu-se în matcă. Retrăi ziua în care apăruse primul cort cu asirieni înarmaţi, apoi încă unul, tot mai multe, îngerii care veneau şi plecau, sabia de foc pe drumul Israelului, nesomnul, scrisul pe tăbliţe şi...

Reveni în prezent. Se gîndi cu groază la ce se petrecea jos. Trebuia cu orice preţ să-i salveze pe văduvă şi pe fiul ei.

— Arde! se trezi spunînd soldaţilor inamici. Casa e în flăcări!

Nu simţea teamă, singura lui preocupare erau văduva şi copilul. Cineva îl trînti la pămînt cu o lovitură în cap si simţi în gură gust de pămînt. O sărută în gînd şi-i spuse cît de mult o iubea şi cum făcuse tot posibilul să evite toate astea, încercă să se elibereze, dar cineva îl ţintuia la pămînt cu piciorul apăsat pe ceafă.

„Poate a reuşit să fugă", îl străfulgera un gînd. „Cine să lovească o femeie lipsită de apărare."

O pace adîncă îi coborî în suflet. Domnul îşi dăduse, probabil, seama că nu era omul potrivit şi găsise alt profet care să mîntuiască Israelul de păcat,

îi sosise ceasul, aşa cum sperase, va muri ca un martir. Se împacă cu soarta şi acum aştepta lovitura de grație.

Trecură astfel cîteva clipe. Țipetele îl asurzeau, sîn-gele i se scurgea din rană, dar lovitura de grație se lăsa aşteptată.

— Spune-le să mă omoare odată! strigă, sperînd că măcar unul dintre ei îi înțelegea limba.

Nimeni nu-i dădu atenție. Discutau ceva cu aprindere, de parcă ceva nu mergea cum trebuie. Cîțiva soldați începură să-1 lovească cu picioarele şi, pentru prima dată, Ilie simți că-i revine dorința de a supraviețui. Intră în panică.

„Nu se poate să-mi doresc să mai trăiesc", gîndi el cu disperare. „Nu voi ieşi viu din această încăpere."

Totuşi, nu se întîmpla nimic. Lumea părea că încremenise în aerul acela plin de țipete, zgomote infernale şi praf. Poate că Domnul făcea ce făcuse si cu losua, oprind timpul în mijlocul luptei.

Atunci auzi strigătele femeii la catul de jos. Cu un efort supraomenesc reuşi să-1 împingă pe unul dintre soldați si se ridică, dar fu din nou doborît la pămînt. Cineva îl lovi cu piciorul în cap si leşină.

Cîteva minute mai tîrziu îşi reveni. Asirienii îl tîrîseră în mijlocul drumului.

Încă amețit, privi în jur: toate casele ardeau.

— O biată femeie lipsită de apărare a rămas înăuntru! Salvați-o!

Țipete si oameni alergînd cuprinşi de panică se vedeau de jur împrejur, încercă să se ridice, dar fu doborît de o nouă lovitură.

„Doamne, poți face ce vrei cu mine, care ți-am dăruit viața si moartea mea", se rugă Ilie. „Dar, salveaz-o pe femeia care m-a adăpostit!"

Cineva îl apucă de subsuori şi-1 ridică în picioare.

— Vino să vezi, îi spuse căpetenia asiriană care îi înțelegea limba. O meriți.

Doi soldați îl prinseră de brațe, împingîndu-1 spre poartă. Casa era înghițită cu lăcomie de flăcări si totul în jur era luminat de limbile de foc. Țipete se auzeau din toate părțile: copiii plîngeau, bătrînii implorau să fie cruțați, femeile disperate îşi căutau copiii. El, însă, auzea doar strigătele de ajutor ale celei care-1 primise în casa ei.

— Ce se întîmplă? înăuntru se află o femeie şi un copil! De ce faceţi asta?

— Pentru că femeia a încercat să-1 ascundă pe guvernatorul Akbarului.

— Nu sînt guvernatorul Akbarului! Faceţi o greşeală îngrozitoare!

Asirianul îl împinse si mai aproape. Acoperişul ars se prăbuşise şi femeia era pe jumătate îngropată sub dărîmături. Ilie îi zărea doar braţul agitîndu-se cu disperare în timp ce implora să nu fie lăsată să ardă de vie.

— De ce pe mine mă cruţaţi şi pe ea o lăsaţi să moară?

— Nu te vom cruţa, dar vrem să suferi mai mult decît poţi să înduri. Comandantul nostru a fost omorît cu pietre şi umilit la porţile cetăţii. A venit să apere viaţa şi a fost condamnat la moarte. Acum e rîndul tău.

Ilie se zbătea din răsputeri să se elibereze, dar soldaţii îl duseră tîrîs pe străzile din Akbar, sub arşiţa infernală. Sudoarea le curgea şiroaie şi unii dintre ei păreau şocaţi de ceea ce văzuseră. Ilie se zbătea şi striga cu mîinile ridicate la cer, dar atît asirienii cît si Domnul păreau muţi.

Ajunseră în mijlocul pieţei. Aproape toate casele ardeau şi troznetul focului se amesteca cu strigătele oamenilor din Akbar.

„Bine că există moarte."

De cîte ori nu se gîndise la ea, după ziua aceea petrecută ascuns în grajd!

Peste tot, pe pămînt, zăceau cadavrele războinicilor din Akbar, multe dintre ele despuiate. Oamenii alergau bezmetic în toate părţile, cu iluzia că pot face ceva ca să se ferească de moarte şi de distrugere.

„De ce aleargă?", se gîndea el. „Nu văd că oraşul a căzut în mîinile duşmanului şi că n-au unde fugi?" Totul se întîmplase foarte repede. Asirienii profitaseră de enorma lor superioritate numerică, reuşind să-si scutească războinicii de viitoare lupte, în schimb, soldaţii din Akbar fuseseră exterminaţi aproape fără luptă.

Se opriră în mijlocul pieţei. Ilie fu obligat să îngenuncheze şi i se legară mîinile. Nu mai auzea strigătele femeii. Poate că murise repede şi nu trecuse prin tortura de a fi arsă de vie. Domnul o primise la el, pe ea şi pe copilul din braţele ei.

Altă ceată de soldaţi asirieni aducea un prizonier cu faţa strivită de loviturile primite. Cu toate acestea, Ilie îl recunoscu pe comandant.

— Trăiască Akbarul! striga el. Viaţă lungă Feniciei şi luptătorilor ei, care se bat cu duşmanul la lumina zilei! Moarte laşilor care atacă pe întuneric!

Abia termină de rostit aceste cuvinte, că spada unei căpetenii asiriene căzu năpraznic şi capul comandantului se rostogoli pe pămînt.

„Acum e rîndul meu", îşi spuse Ilie. „O voi reîntîlni în Rai şi ne vom plimba ţinîndu-ne de mînă."

În clipa aceea se apropie un om, care începu să discute cu asirienii. Era un locuitor din Akbar, care obişnuia să asiste la judecăţile din piaţă, îşi amintea că îl ajutase să rezolve un conflict serios cu un vecin.

Asirienii discutau între ei cu glasuri din ce în ce mai stridente, arătîndu-1 cu degetul. Omul căzu în genunchi, sărută picioarele unuia dintre ei, arătă cu un braţ spre Al Cincilea Munte si plînse ca un copil. Mînia asirie-nilor părea să se domolească.

Discuţia nu se mai termina. Omul implora şi plîn-gea, arătînd cu braţul cînd spre Ilie, cînd spre casa guvernatorului. Soldaţii păreau nemulţumiţi *de* toată povestea.

în sfîrşit, căpetenia care vorbea limba lui Ilie se apropie.

— Iscoada noastră spune că ne-am înşelat, zise, arătîndu-1 pe bărbat. El ne-a dat planurile cetăţii şi putem avea încredere în el. Nu eşti tu cel pe care vrem să-1 omorîm.

Îi dădu un picior şi Ilie căzu la pămînt.

— Ai spus că te duci în Israel s-o detronezi pe prinţesa uzurpatoare. E-adevărat? Ilie nu răspunse.

— Spune-mi dacă e adevărat, insistă căpetenia. Astfel, te vom lăsa să pleci si vei ajunge la timp pentru a o salva pe femeia aceea şi pe fiul ei.

— Da, e adevărat, admise el. Poate că Domnul îl auzise şi-1 va ajuta să-i salveze.

— Te-am putea duce la Tir sau la Sidon ca prizonier, dar ne aşteaptă încă multe bătălii şi nu ai fi decît o povară. Am putea cere răscumpărare pentru tine, dar de la cine? Eşti un străin, chiar şi la tine în ţară.

Omul îi strivi faţa cu călcîiul.

— Nu eşti bun de nimic. Nu le eşti de folos nici duşmanilor, nici prietenilor. Eşti aidoma acestui oraş: nu merită să lăsăm o parte din oaste aici. După ce vom cuceri toată coasta, Akbarul va fi al nostru oricum.

— Am o întrebare, zise Ilie. O singură întrebare. Asirianul îl privi bănuitor.

— De ce aţi atacat noaptea? Nu ştiţi că războiele se poartă ziua?

— N-am călcat rînduiala. Nici o lege n-o interzice, îi răspunse asirianul. Am avut destul timp să cercetăm terenul. Sînteți prea preocupați de datini şi uitați că lucrurile se mai schimbă.

Ceata se îndepărtă, lăsîndu-1 acolo. Iscoada se apropie şi-i dezlegă mîinile.

— Mi-am jurat că într-o zi îți voi răsplăti bunătatea şi m-am ținut de cuvînt. Cînd asirienii au pătruns în palat, unul dintre servitori le-a spus că cel pe care-1 caută se refugiase în casa văduvei, în timp ce-1 căutau acolo, adevăratul guvernator a avut timp să fugă.

Ilie părea că nu-1 aude. Focul troznea în jur şi oamenii continuau să țipe.

Cu toată agitația, se putea observa un grup care păstra disciplina. Părînd că ascultă de un şef invizibil, asirienii se retrăgeau în ordine.

Bătălia de la Akbar se încheiase.

„E moartă", îşi zise. „Nu trebuie să mă duc pînă acolo, căci e deja moartă. Sau a fost salvată printr-o minune şi va veni să mă caute."

Inima îl îndemna, totuşi, să se ducă la casa în care stătuseră împreună. Se lupta cu sine: nu era în joc doar iubirea unei femei, ci întreaga lui viață, credința în voia Domnului, plecarea din oraşul lui natal, ideea că avea o misiune si era în stare s-o ducă la îndeplinire.

Privi înjur, căutînd o spadă cu care să-şi pună capăt zilelor, dar asirienii adunaseră toate armele din Akbar. Se simți tentat să se arunce în flăcările care mistuiau casele, dar se temu de durere.

Cîteva clipe rămase nemişcat, încetul cu încetul, începu să-si dea seama de situația în care se afla. Probabil că femeia şi copilul părăsiseră această lume şi trebuiau îngropați după datină. Datoria față de Domnul, fie că exista sau nu, era unicul Iui sprijin în momentul acela. După ce-şi va fi îndeplinit datoria religioasă, putea să se lase pradă durerii şi îndoielilor.

Exista şi posibilitatea să mai fie în viață. Trebuia să facă ceva.

„N-aş vrea să le văd fețele arse şi trupul prefăcut în cenuşă. Acum, sufletele lor zburdă libere prin ceruri."

Cu toate acestea, porni spre casă, orbecăind si abia respirînd din cauza fumului gros. în oraş, deşi dușmanul se retrăsese, panica era tot mai mare. Oamenii alergau de colo colo fără rost, tînguindu-se si rugîndu-se zeilor pentru morții lor.

Căută din priviri pe cineva să-1 ajute. Zări un singur om, care şi acela părea cu minţile duse.

„Mai bine nu mai zăbovesc aşteptînd ajutor." Cunoştea Akbarul ca pe oraşul lui de baştină şi reuşi să se orienteze, deşi totul în jur era de nerecunoscut. Strigătele păreau acum mai inteligibile, căci oamenii începuseră să înţeleagă că s-a petrecut o tragedie si că trebuia făcut ceva.

— Aici e un rănit! zicea cîte unul.

— Ne mai trebuie apă! Nu reuşim să stingem focul! spunea altul.

— Ajutaţi-mă! Bărbatul meu e prins înăuntru!

Ajunse în locul unde, cu multe luni în urmă, fusese primit şi omenit ca un prieten, în faţa casei, o bătrînă şedea în mijlocul străzii, complet despuiată.

Ilie încercă s-o ajute, dar ea îl îmbrînci:

— Moare! strigă bătrînă. Fă ceva! Ridică zidul de pe ea!

Apoi începu să ţipe isteric. Ilie o prinse de braţe şi o tîrî de acolo, căci ţipetele bătrînei îl împiedicau să audă gemetele femeii.

Totul era distrus, tavanul şi pereţii se prăbuşiseră, îi era foarte greu să-şi dea seama în ce loc o văzuse ultima oară. Flăcările se mai domoliseră, dar căldura era insuportabilă. Se strecură printre dărîmături şi se îndreptă spre ceea ce fusese odată odaia femeii.

Cu tot zgomotul care venea de afară, reuşi să distingă un geamăt. Era glasul ei.

Instinctiv se scutură de praf, parcă rusinîndu-se de ţinuta lui şi stătu locului încordîndu-şi auzul. Din vecini se auzea pocnet de lemn care arde, amestecat cu strigăte de ajutor, si îi veni să le spună să tacă, căci voia să descopere unde se afla femeia şi fiul ei. După un timp care i se păru nesfîrşit, auzi din nou zgomotul: cineva rîcîia cu unghiile grinda care se afla chiar sub picioarele lui.

Se lăsă în genunchi si începu să scormonească înnebunit pămîntul, făcîndu-şi drum printre pietre şi lemne, în sfîrsit, mîna atinse ceva cald: era sînge.

— Nu muri, te rog, murmură el.

— Nu mai săpa, o auzi şoptind. Nu vreau să-mi vezi faţa. Du-te şi ajută-1 pe fiul meu.

El continuă să sape, dar îi auzi din nou glasul:

— Du-te si caută trupul băiatului. Te rog, fă ce-ţi spun.

Ilie îşi lăsă capul în piept şi începu să plîngă încet.

— Cine ştie pe unde o fi zăcînd îngropat. Te rog, nu mă părăsi, rămîi cu mine. Trebuie să mă înveţi ce e iubirea, inima mea e pregătită.

— Înainte să vii, mi-am dorit moartea de multe ori. Probabil că m-a auzit şi a venit să mă ia.

Scoase un geamăt. Ilie îşi muşcă buzele şi nu spuse nimic. Cineva îl bătu pe umăr.

Se întoarse speriat şi-1 văzu pe băiat. Era plin de praf şi funingine din cap pînă în picioare, dar nu părea rănit.

— Unde e mama? întrebă băiatul.

— Aici sînt, fiule, îi răspunse o voce de sub dărîmături. Eşti rănit?

Copilul începu să plîngă. Ilie îl luă în braţe.

— Plîngi, băiatul meu? se auzi vocea din ce în ce mai slabă. Nu face asta. Mamei tale i-a trebuit ceva timp să înţeleagă că viaţa are un rost şi cred că am reuşit să te învăţ şi pe tine acest lucru. Cum arată oraşul în care te-ai născut?

Ilie şi copilul stăteau nemişcaţi, ţinîndu-se strîns în braţe.

Arată bine, minţi Ilie. Au murit cîţiva războinici, dar asirienii s-au retras. Umblau să-1 prindă pe guvernator, pentru a răzbuna moartea uneia dintre căpeteniile lor.

Se aşternu din nou tăcerea iar apoi se auzi vocea femeii, tot mai slabă:

— Spune-mi că oraşul a fost salvat. El îşi dădu seama că moartea dădea tîrcoale pe aproape.

— Oraşul e întreg şi fiul tău n-a păţit nimic.

— Şi tu?

— Am supravieţuit.

Ştia că aceste vorbe îi vor elibera sufletul şi va putea muri în pace.

— Roagă-1 pe fiul meu să îngenuncheze, mai spuse femeia după o pauză. Aş vrea să faci un legămînt în faţa Domnului Dumnezeul tău.

— Orice, voi face orice doreşti.

— Mi-ai spus odată că Domnul se află în toate lucrurile şi eu te-am crezut. Ai spus că sufletele nu se duc pe Al Cincilea Munte şi iar te-am crezut. Dar nu mi-ai spus unde se duc. Acum iată jurămîntul: nu mă veţi plînge şi veţi avea grijă unul de celălalt, pînă ce Domnul va hotărî ca fiecare să-şi urmeze drumul. Din clipa aceasta, sufletul meu va fi una cu tot ceea ce mi-a fost dat să aflu pe pămînt: eu sînt valea, munţii din jur, oraşul şi oamenii care umblă pe drumurile lui. Răniţii şi cerşetorii, soldaţii şi preoţii, negustorii şi nobilii. Sînt pămîntul pe care călcaţi şi izvorul care potoleşte setea

călătorului. Nu mă plîngeți, căci nu aveți de ce să fiți trişti. De acum eu sînt Akbarul şi oraşul este frumos.

Se aşternu liniştea morții şi vîntul se opri. Ilie nu mai auzi nici strigăte, nici trosnetul lemnului, arzînd în casele vecine. Asculta doar liniştea si era atît de intensă că putea aproape s-o pipăie.

Ilie se smulse de lîngă băiat, îşi sfîşie hainele şi privind spre cer, strigă din toate puterile:

— Doamne, Dumnezeul meu! Pentru Tine am plecat din Israel şi nu Ți-am oferit sîngele meu, aşa cum au făcut prorocii care au rămas. Prietenii m-au făcut laş, iar duşmanii trădător. Pentru Tine m-am hrănit doar cu mîncarea corbilor şi am străbătut desertul pînă am ajuns la Sarepta, cetatea numită Akbar de oamenii locului. Prin voia Ta am întîlnit o femeie şi la îndemnul Tău inima mea a învățat s-o iubească, în tot acest timp n-am uitat ce misiune mi-ai încredințat şi, în toate zilele petrecute aici, am fost gata de plecare. Frumosul Akbar este acum o ruină şi femeia pe care mi-ai încredințat-o zace dedesubt. Unde am greşit, Doamne? Cînd m-am îndepărtat de drumul ce mi-ai hărăzit? Dacă te-am nemulțumit, de ce nu m-ai luat de pe această lume? în loc să faci asta, i-ai nimicit pe cei care m-au ajutat şi m-au iubit. Nu înțeleg ce urmăreşti. Nu văd dreptate în lucrările Tale. Nu mai pot îndura suferința pe care mi-ai dat-o. Îndepărtează-Te de mine, căci si eu nu sînt decît ruină, foc şi cenuşă.

În această clipă, Ilie văzu lumina. Şi îngerul Domnului îşi făcu apariția.

— De ce-ai mai venit? îl întrebă Ilie. Nu vezi că e prea tîrziu?

— Am venit să-ți spun că şi de data asta Domnul ți-a ascultat ruga şi îți va da ceea ce ai cerut. Nu-ți vei mai auzi îngerul şi eu nu mă voi mai înfățişa ție pînă cînd nu se vor împlini zilele încercării prin care ți-e dat să treci.

Ilie luă copilul de mînă şi porniră la drum fără să ştie încotro. Fumul, mai devreme împrăştiat de vînt, se vălătucea acum pe străzi, făcînd aerul irespirabil. „Poate că visez", se gîndi. „Poate e numai un coşmar."

— Ai mințit-o pe mama. Oraşul e distrus, îi spuse băiatul.

— Ce importanță are? Dacă tot nu putea vedea nimic, de ce să nu moară fericită?

— Dar te-a crezut si a spus că ea este Akbar.

Se răni la un picior în cioburile de sticlă si de lut care zăceau peste tot. Durerea îl convinse că nu visa, totul era teribil de real. Ajunseră în piața unde — cît timp trecuse, oare? — se adunau oamenii si îi cereau ajutorul în judecarea pricinilor. Cerul se înroşise din cauza incendiilor.

— Nu vreau ca mama mea să semene cu toate astea. Ai mințit-o.

Copilul se străduia să-şi țină jurămîntul. Nu zărise o lacrimă pe fața lui. „Ce să fac?" se întrebă Ilie. Piciorul îi sîngera şi se hotărî să se concentreze asupra durerii, poate ea îi va alunga disperarea.

Îşi privi rana făcută de spada asirianului. Nu era aşa de adîncă cum îşi închipuise. Se aşeză cu băiatul exact în locul unde zăcuse legat de duşmani şi fusese salvat de un trădător. Oamenii nu mai alergau, ci se plimbau nehotărîți de colo-colo prin fum şi praf, printre ruine, ca nişte cadavre vii. Păreau suflete uitate de Dumnezeu şi condamnate să rătăcească veşnic pe Pă-mînt. Toate astea n-aveau nici un sens.

Cîțiva încercau să facă ceva. Auzea vocile femeilor şi cîteva ordine contradictorii date de soldații care su-pravieţuiseră masacrului. Erau puțini însă şi încercările lor nu duceau la nici un rezultat.

Preotul spusese cîndva că lumea nu e altceva decît somnul colectiv al zeilor. Şi dacă avea dreptate? Ar putea să-i ajute pe zei să se trezească din coşmar şi apoi să le dea un somn mai uşor? Cînd visa urît, se trezea si apoi adormea din nou. De ce să nu se întîmple la fel si cu creatorii universului?

Mergea împiedicîndu-se de morți. Nici unul nu mai avea grija impozitelor, a asirienilor din tabără, a ritualurilor religioase sau a profetului rătăcitor care le vorbise odată.

„Nu pot să rămîn aici la nesfîrşit. Atît mi-a rămas de la ea, acest copil, si îi voi îndeplini dorința, chiar de-ar fi ultimul lucru pe care-l voi face pe pămînt."

Se ridică cu greu, luă copilul de mînă si porni la drum. Văzu cîțiva inşi care jefuiau prăvăliile şi corturile dărîmate. Simți, pentru prima dată, dorința să facă ceva, să-i oprească.

Dar oamenii îl îmbrînciră, spunînd:

— Ne hrănim doar cu resturile de la ospățul pe care guvernatorul l-a devorat de unul singur. Nu ne sta în cale.

Ilie n-avea putere să se certe. Scoase copilul afară din cetate si o luară prin vale. îngerii nu vor mai apărea cu spadele lor de foc.

„Lună plină."

Departe de praf şi fum, putea privi noaptea luminată de razele lunii. Acum cîteva ore, cînd încercase să părăsească oraşul şi să ajungă în Israel, găsise drumul cu uşurinţă. Şi asirienii la fel.

Copilul se împiedică de un trup şi scoase un ţipăt. Era preotul. Avea mîinile şi picioarele tăiate, dar era încă viu. Ochii lui priveau fix spre Al Cincilea Munte.

— După cum vezi, zeii fenicieni au învins în bătălia cerească, vorbi el cu greutate, dar cu glas calm. Din gură i se prelingea un fir de sînge.

— Lasă-mă să-ţi curm suferinţa, îi spuse Ilie în loc de răspuns.

— Durerea nu înseamnă nimic faţă de bucuria datoriei împlinite.

— Datoria ta era să distrugi un oraş de oameni drepţi?

— Un oraş nu moare, numai locuitorii lui şi ideile pe care le duc cu ei. într-o zi, vor sosi alţi oameni în Akbar, vor bea din apa lui, iar piatra pusă drept temelie de fondatorul oraşului va fi lustruită şi păzită de alţi preoţi. Pleacă, suferinţa mea va lua sfîrsit în curînd, pe cînd ţie, disperarea îţi va fi tovarăş pînă la sfîrşitul zilelor.

Trupul mutilat abia mai respira şi Ilie se hotărî să plece, în acest moment, răsări ca din pămînt o ceată de bărbaţi, femei şi copii care îl înconjurară.

— Tu eşti! strigau. Tu ţi-ai necinstit ţara şi ai adus blestemul pe capul oraşului nostru!

— Să vadă zeii! Şi să ştie cine e vinovatul!

Oamenii îl îmbrînceau şi îl zgîlţîiau. Băiatul se smulse din mîna lui şi o luă la fugă. îl loveau în faţă, în piept si în spate, dar el se gîndea doar la băiat: nu fusese în stare nici măcar să aibă grijă de el.

Bătaia nu dură mult. Poate că erau cu toţii sătui de atîta violenţă. Ilie căzu la pămînt.

— Pleacă de-aici! îi strigă cineva. Ne-ai răsplătit cu rău binele pe care ţi 1-am făcut!

Ceata se îndepărtă. Ilie nu mai avea putere să se ridice. Cînd reuşi, în sfîrşit, să se elibereze de sentimentul de ruşine care-1 cuprinsese, era alt om. Nu dorea nici să moară, nici să trăiască. Nu mai simţea nimic: nici iubire, nici ură, nici credinţă.

Simţi o atingere pe faţă şi se trezi. Era încă noapte, dar luna dispăruse de pe cer.

— Am promis mamei că voi avea grijă de tine, spuse băiatul. Dar nu ştiu ce să fac.

— întoarce-te în oraş. Vei găsi un om bun care să te adăpostească.

— Eşti rănit. Trebuie să-ți oblojesc brațul. Poate apare un înger şi-mi spune ce să fac.

— Eşti un prost, habar n-ai ce se întîmplă! strigă Ilie. îngerii nu se mai întorc, pentru că sîntem oameni mărunți si nevolnici în fața suferinței. Oamenii ca noi, cînd dă necazul peste ei, trebuie să se descurce singuri!

Respiră adînc şi încercă să se liniştească. N-avea rost să se răstească la băiat.

— Cum ai ajuns la mine?

— Nici n-am plecat.

— înseamnă că ai asistat la batjocorirea mea. îți dai seama că nu mai am ce căuta în Akbar.

— Tu mi-ai spus că din orice bătălie înveți, chiar si arunci cînd eşti înfrînt.

îşi aminti de dimineața precedentă şi de drumul făcut împreună la izvor. Parcă trecuseră ani de atunci, îi veni să-i spună că vorbele frumoase nu ajută un om care suferă, dar se hotărî să nu-1 sperie pe băiat.

— Cum ai scăpat din incendiu? Băiatul îşi plecă fruntea.

— Nu dormeam. M-am hotărît să stau treaz şi să văd dacă te duci la ea în odaie. Am văzut cînd au intrat soldații.

Ilie se sculă si începu să umble. Căuta stînca de la poalele muntelui, unde într-o seară se aşezase cu femeia să privească asfințitul.

— Mai bine nu mă duc. Voi suferi şi mai tare.

Dar se simțea atras parcă de o forță nevăzută spre locul acela. Cînd ajunse, începu să plîngă amarnic. Ca şi oraşul Akbar, locul era însemnat cu o piatră, dar numai el îi cunoştea semnificația. N-o vor preaslăvi noii locuitori şi nu va fi lustruită de vreo pereche de îndrăgostiți care tocmai descoperă ce e dragostea.

Luă în brațe copilul şi adormiră amîndoi.

— Mi-e sete si mi-e foame, zise băiatul de cum se trezi.

— Putem căuta nişte păstori. Nu cred să fi pățit ceva, căci nu locuiesc în Akbar.

— Trebuie să reconstruim oraşul. Mama spunea că ea e Akbarul.

Ce oraş? Nu mai avea nici palat, nici piață, nici ziduri. Oamenii de treabă au devenit tîlhari şi tinerii soldați au fost masacrați, îngerii nu se vor mai întoarce, dar acest lucru era mai puțin important.

— Crezi că distrugerea, suferința, moartea care ne-au lovit ieri seară au avut vreun rost? Crezi că e nevoie să distrugi mii de vieți, pentru ca cineva să tragă nişte învățăminte?

Băiatul îl privi speriat.

— Uită ce-am spus, îl linişti Ilie. Hai să găsim păstorii.

— Şi să refacem oraşul, insistă băiatul.

Ilie nu-i răspunse. Ştia prea bine că nu-1 va mai asculta nimeni, toți îl învinuiau că le-a adus năpasta. Guvernatorul fugise, comandantul era mort, Tirul şi Sidonul vor fi o pradă uşoară pentru cuceritori. Poate că femeia avusese dreptate: zeii sînt schimbători. De data aceasta, Domnul fusese cel care plecase.

— Cînd ne întoarcem? întrebă din nou băiatul. Ilie îl apucă de umeri şi începu să-1 zgîlțîie cu furie.

— Uită-te înapoi! Nu eşti un înger orb, nu, ba chiar ai pîndit să vezi ce va face mama ta.

Ce vezi? Observi coloanele de fum care se înalță spre cer? Ce crezi că înseamnă asta?

— Mă doare! Vreau să plec!

Ilie se sperie de el însuşi. Niciodată nu se purtase aşa. Copilul se eliberă din strînsoare şi o luă la fugă spre oraş. El îl ajunse din urmă si îngenunche la picioarele lui.'

— lartă-mă. Nu mai ştiu ce fac. Copilul suspină, dar nu vărsă nici o lacrimă. Ilie se aşeză lîngă el, aşteptînd să se liniştească.

— Nu pleca, te rog. Cînd mama ta s-a dus, i-am spus că rămîn cu tine pînă ce îți vei croi singur un drum în viață.

— Da, şi i-ai spus că oraşul n-a pățit nimic. Şi atunci, ea a spus...

— Nu e nevoie să repeți. Sînt tulburat si chinuit de vina pe care o port. Lasă-mă să mă regăsesc si, iartă-mă, n-am vrut să te doară.

Băiatul îl îmbrățișa. Dar nu vărsă nici o lacrimă.

Ajunseră la o căsuță din mijlocul văii. în poartă stătea o femeie şi doi copii mici se jucau în fața casei. Oile erau în țarc, ceea ce însemna că păstorul nu le dusese pe munte în dimineața aceea.

Femeia se uita speriată cum se apropiau de casă un bărbat şi un copil. Prima pornire fu să-i izgonească imediat, dar rînduiala şi zeii o îndemnau să respecte legea universală a ospitalității. Dacă nu-i va primi, şi copiii ei s-ar putea să pățească acelaşi lucru într-o zi.

— N-am bani, le spuse. Dar vă pot da apă şi ceva de mîncare.

Se aşezară pe prispa cu acoperiş de paie şi ea le aduse fructe uscate şi o cofă cu apă. Mîncară în tăcere, simțind, pentru prima dată după cumplita noapte, că se află într-o casă de oameni. Copiii, speriați de apariția celor doi, se refugiaseră în casă.

Cînd termină de mîncat, Ilie întrebă de păstor.

— Trebuie să vină, îi răspunse femeia. Am auzit mult zgomot si a venit cineva în zori si ne-a spus că Akbarul e la pămînt. Bărbatul meu s-a dus să vadă ce s-a întîmplat.

Copiii o strigară si ea intră în casă.

— N-are rost să mai încerc să-1 conving pe băiat, se gîndi Ilie. Mă va bate la cap pînă ce voi spune ca el. Mai bine să vadă singur că e imposibil ce vrea.

Mîncarea şi apa făcură minuni, începeau să-şi vină în fire.

Gîndurile îi zburau cu mare repeziciune si nu căutau răspunsuri, ci soluții.

Peste cîtva timp, sosi şi păstorul. Privi cu teamă spre cei doi, preocupat de siguranța familiei sale. Dar înțelese îndată despre ce era vorba.

— Cred că sînteți refugiați din Akbar. Tocmai vin de acolo.

— Ce se mai întîmplă? întrebă băiatul.

— Oraşul a fost distrus şi guvernatorul a fugit. Zeii au întors lumea cu susul în jos.

— Am pierdut tot ce aveam, zise Ilie. Am fi bucuroşi dacă ne-ai primi.

— Mi *se* pare că nevasta mea v-a primit şi v-a hrănit. Acum va trebui să plecați si să vă luați la trîntă cu viața.

— Nu ştiu ce să fac cu băiatul. Am nevoie de ajutor.

— Cum să nu ştii? E în plină putere si pare inteligent. Dumneata pari, la rîndul dumitale, să fi trecut prin multe. O combinație perfectă, pentru că poți să-1 ajuți să dobîndească înțelepciunea.

Omul zări rana de la brațul lui Ilie şi fu de părere că nu e prea gravă. Intră în casă şi reveni repede cu leacuri si o bucată de pînză. Băiatul vru să-1 ajute la oblojirea rănii şi cînd păstorul îl refuză, îi spuse că îi promisese mamei sale să aibă grijă de acel bărbat.

Păstorul rîse.

— Fiul dumitale e om de cuvînt.

— Nu sînt fiul lui. Şi el este un om de cuvînt. Va reconstrui oraşul, pentru ca apoi s-o aducă pe mama înapoi, aşa cum a făcut şi cu mine.

Ilie înțelese ce spera băiatul, dar cînd vru să-i răspundă, păstorul tocmai striga ceva la nevastă-sa care intrase în casă.

— Ai face bine să te apuci imediat de treabă, spuse el. Va dura destul de mult pînă va fi totul ca înainte.

— Nu va mai fi niciodată ca înainte.

— Pari un tînăr plin de înțelepciune şi probabil ştii multe lucruri pe care eu nu le înțeleg. Dar viața m-a învățat cîteva lucruri pe care nu le voi uita niciodată: omul depinde de vreme şi de anotimpuri si un păstor poate supraviețui doar dacă înțelege aceasta. El îşi îngrijeşte turma si fiecare animal în parte, încearcă să-si ajute animalele să fete, nu se îndepărtează niciodată de locul unde le poate adapă. Se întîmplă însă ca una dintre oile de care a avut grijă ca de ochii din cap să moară într-un accident. Să fie muscată de un şarpe sau de un animal sălbatic, să cadă într-o prăpastie. N-ai cum să eviți inevitabilul.

Ilie privi spre Akbar şi-şi aminti de vorbele îngerului. N-ai cum să eviți inevitabilul.

— îți trebuie disciplină şi răbdare ca să mergi mai departe, spuse păstorul.

— Şi speranță. Cînd nu mai ai speranță, n-are rost să-ți iroseşti puterile luptînd cu imposibilul.

— Nu e vorba de speranța în viitor. Trebuie să-ți reclădeşti propriul trecut.

Păstorul nu se mai grăbea, îşi simțea inima plină de milă pentru refugiați. Dacă el şi familia lui fuseseră ocoliți de nenorocire, putea măcar să-i ajute pe cei doi şi astfel să le mulțumească zeilor. Pe de altă parte,

auzise şi el de prorocul care urcase pe Al Cincilea Munte şi nu fusese mistuit de focul din ceruri. Era sigur că acesta era chiar omul din faţa lui.

— Dacă vreţi, puteţi să mai rămîneţi o zi.

—— N-am înţeles ce-ai spus adineauri, cum adică să-ţi reclădeşti propriul trecut?

— Pe aici a trecut multă lume, în drum spre Tir şi Sidon. Unii se plîngeau că n-au reuşit să facă nimic în Akbar *si* se duceau să-si încerce norocul în altă parte. După un timp se întorceau. Nu reuşiseră să găsească ce căutau, pentru că luaseră cu *ei,* pe lîngă bagaje, povara înfrîngerii suferite. Cîte unul găsise ceva de lucru la cîrmuire, sau era bucuros că a putut da o educaţie mai aleasă copiilor, dar atît. Pentru că trecutul lor din Akbar îi făcuse temători, n-aveau destulă încredere în ei înşişi pentru a îndrăzni mai mult. Pe la poarta mea au trecut şi oameni plini de entuziasm. Profitaseră de fiecare clipă de viaţă la Akbar si, cu multă greutate, reuşiseră să adune banii necesari pentru călătoria plănuită. Pentru ei, viaţa era o permanentă victorie şi, fără îndoială, aşa continua să fie. Şi aceştia se întorceau, dar aveau de povestit lucruri minunate. Obţinuseră tot ce-şi doriseră, pentru că nu s-au împiedicat de frustrările din trecut.

Vorbele păstorului îi mergeau lui Ilie drept la inimă.

— Nu e greu să refaci o viaţă, aşa cum nu e imposibil să reclădeşti Akbarul din ruine, continuă păstorul. Trebuie doar să fim conştienţi că forţele nu ne-au părăsit *si* să ştim să ne folosim de ele.

Omul îl privi cu atenţie.

— Dacă trecutul nu te mulţumeşte, uită-l pe loc, continuă el. Alcătuieste-ţi o nouă viaţă în care să crezi. Concentrează-te numai asupra momentelor în care ai obţinut ce-ţi doreai şi asta îţi va da putere să reuşeşti.

„A fost o vreme în care mi-am dorit să fiu tîmplar şi apoi am vrut să fiu prorocul trimis să salveze Israelul", se gîndi Ilie. „îngerii coborau din ceruri şi Domnul îmi vorbea. Pînă cînd am înţeles că El nu era drept şi poruncile Lui depăşeau înţelegerea mea."

Păstorul strigă spre femeie că nu mai pleacă. Făcuse deja drumul pînă la Akbar pe jos si nu mai avea chef de o nouă călătorie.

— îţi mulţumesc că ne-ai primit, zise Ilie.

— Nu e mare lucru să vă adăpostesc o noapte. Băiatul îi întrerupse:

— Vrem să ne întoarcem în Akbar.

— Aşteptaţi pînă mîine. Oraşul este prădat de propriii lui locuitori si nu veţi găsi unde să dormiţi.

Băiatul îşi lăsă privirile în pămînt şi-şi muşcă buzele, dar îşi stăpîni lacrimile şi de data aceasta. Păstorul îi conduse în casă, îşi linişti nevasta şi copiii şi pînă seara le vorbi celor doi despre vreme ca să le abată gîndurile.

În ziua următoare, cei doi se treziră devreme, mîncară ce le pregătise femeia păstorului şi se pregătiră de plecare.

— Să aveţi parte de viaţă lungă şi de turme bogate, zise Ilie. Trupul meu a primit hrana trebuincioasă, sufletul meu a învăţat despre cele neştiute. Domnul să vă răsplătească pentru ce-aţi făcut pentru noi, iar fiii voştri să nu fie pribegi prin ţări străine.

— Nu ştiu despre care Domn vorbeşti, căci sălăşluiesc destui pe Al Cincilea Munte, zise păstorul cu asprime, dar schimbă imediat tonul. Gîndeşte-te la faptele bune pe care le-ai săvîrşit. Ele îţi vor da curaj.

— Am făcut foarte puţine şi în nici un caz nu a fost meritul meu.

— Atunci ar trebui să faci mai multe.

— Poate c-aş fi putut să împiedic invazia. Păstorul rîse.

— Chiar de-ai fi fost guvernatorul Akbarului, n-ai fi putut împiedica ceea ce era inevitabil să se producă.

— Poate că guvernatorul ar fi trebuit să-i atace pe asirieni de la început, cînd erau puţini. Sau să negocieze pacea înainte de izbucnirea războiului.

— Tot ce-ar fi putut fi dar n-a fost sînt vorbe în vînt, care dispar fără urmă, spuse păstorul. Viaţa e făcută din ceea ce făptuim, dar *există anumite încercări la care zeii ne supun.* Nu contează de ce o fac si nu are rost să ne străduim să le evităm.

— De ce?

— Întreabă-1 pe profetul israelit care trăia în Akbar. Se pare că el are răspuns la toate. Omul o porni spre ţarc.

— Trebuie să-mi duc oile la păscut. Ieri au stat închise aici si acum nu mai au răbdare.

Făcu un semn de rămas bun si porni la drum cu oile sale.

Bărbatul si copilul mergeau agale pe vale.

— Mergi cam încet, zise băiatul. Te temi de ce poate urma.

— De mine mi-e teamă, îi răspunse Ilie. Nu mai pot suferi pentru că nu mai am suflet.

— Dumnezeu care m-a readus la viată e încă viu. El va putea s-o reînvie pe mama, dacă tu faci acelaşi lucru cu oraşul.

— Uită de acest Dumnezeu. El este de-acum departe şi nu mai face minunile pe care le aşteptăm de la El.

Păstorul avea dreptate. Acum trebuia să-şi reclădească propriul trecut, să uite că odată se crezuse pro-rocul trimis să elibereze Israelul, dar care dăduse greş în misiunea de a salva un biet oraş.

Acest gînd îi trezi o ciudată senzație de euforie. Pentru prima dată în viață, se simțea liber să facă ce vrea şi cînd vrea. Nu-i va mai auzi pe îngeri, dar, în schimb, era liber să se întoarcă în Israel, să fie iar tîm-plar, să călătorească în Grecia ca să învețe cum gîndesc înțelepții sau să plece cu navigatorii spre ținuturile de peste mare.

Dar, mai înainte, trebuia să se răzbune, îşi dăruise cei mai frumoşi ani din viață unui Dumnezeu surd, care nu ştia decît să poruncească şi să le facă pe toate după voia Lui. Se obişnuise să-I accepte hotărîrile, să-I îndeplinească poruncile.

Drept răsplată pentru credința lui, fusese părăsit, înflăcărarea îi fusese disprețuită, iar eforturile de a împlini voința Supremă nu avuseseră alt rezultat decît moartea singurei femei pe care o iubise.

— În mîna Ta este întreaga putere a universului, rosti Ilie în limba lui de acasă, pentru ca băiatul să nu-i înțeleagă vorbele. Poți distruge un oraş, o țară, aşa cum noi strivim un gîndac. Trimite deci focul ceresc să mă mistuie acum, căci, dacă n-o vei face, mă voi întoarce împotriva lucrării Tale.

Akbar apăru la orizont. Ilie apucă mîna băiatului şi o strînse cu putere.

— De-aici înainte, pînă vom trece de porțile cetății, voi merge cu ochii închişi şi tu mă vei conduce, îi spuse băiatului. Dacă voi muri pe drum, va trebui să faci tu ceea ce m-ai rugat pe mine: să reclădeşti Akbarul, chiar dacă pentru asta va trebui ca mai înainte să creşti, apoi să înveți cum se ciopleşte lemnul şi cum se taie piatra.

Băiatul nu zise nimic. Ilie închise ochii şi se lăsă condus. Asculta vuietul vîntului şi zgomotul paşilor pe nisip.

Îşi aminti de Moise, care, după ce eliberase poporul ales, conducîndu-1 prin deşert şi înfruntînd mari greutăți, a fost oprit de Dumnezeu să intre în Canaan. Şi-atunci Moise a spus:

Îngăduie-mi să trec si să văd pămîntul cel bun care este peste Iordan.

Dumnezeu însă s-a mîniat de cererea lui şi i-a zis:

Ajunge. De acum să nu-Mi mai grăieşti de aceasta. Priveşte cu ochii tăi spre apus şi spre miazănoapte şi spre miazăzi si spre răsărit şi vezi cu ochii tăi, căci nu vei trece peste acest Iordan.

Astfel răsplătise Domnul lunga şi greaua strădanie a lui Moise: nu i-a dat voie să pună piciorul pe Pămîntul Făgăduinței. Ce s-ar fi întîmplat dacă nu L-ar fi ascultat?

Ilie se întoarse din nou cu gîndul la Cel de Sus.

— Doamne, Dumnezeul meu, bătălia asta nu s-a dat între asirieni şi fenicieni, ci între Tine şi mine. Nu m-ai prevenit şi, ca întotdeauna, ai învins şi ai făcut după voia Ta. Ai luat viata femeii pe care o iubeam şi ai nimicit oraşul care m-a adăpostit cînd eram departe de casă.

Vîntul îi şuiera tot mai tare pe lîngă urechi. Ilie se înfricoşa, dar nu se opri.

— Nu pot s-o aduc înapoi pe femeie, dar pot schimba destinul operei Tale de distrugere. Moise ți-a făcut pe plac şi n-a trecut peste rîu. Eu însă voi merge mai departe: ia-mi viața în clipa asta pentru că, dacă mă vei lăsa să ajung la porțile cetății, voi face la loc tot ce ai vrut Tu să nimiceşti de pe fața pămîntului. Şi mă voi ridica împotriva Ta.

Tăcu, îşi goli mintea de gînduri şi aşteptă să vină moartea. Multă vreme ascultă doar zgomotul paşilor pe nisip, nu voia să audă nici vocea îngerilor, nici blestemele Celui de Sus. îşi simțea inima uşoară şi nu se mai temea de ce i se putea întîmpla. Dar parcă în adîncul sufletului începea să-şi facă loc un fel de neliniște, ca şi cum ar fi uitat ceva de mare însemnătate.

Intr-un tîrziu, băiatul se opri şi-1 scutură de braț.

— Am ajuns, îi spuse.

Ilie deschise ochii. Focul din ceruri nu venise să-1 mistuie, iar în jur nu vedea decît ruinele cetății Akbar.

Privi în ochii băiatului, care îl ținea acum strîns de mînă parcă temîndu-se să nu-i scape. Oare îl iubea? Nu ştia, dar la lucrurile acestea se putea gîndi mai tîrziu. Acum avea de îndeplinit o misiune şi, în sfîrşit, nu era o poruncă dată de Domnul.

Mirosul de ars ajungea pînă la ei. Păsări de pradă se roteau în înalt, aşteptînd momentul potrivit pentru a devora leşurile soldaților. Ilie se apropie de unul şi îi luă spada de la brîu. în zăpăceala din noaptea trecută, asirienii uitaseră să adune armele din afara cetății.

— La ce-ți trebuie? îl întrebă băiatul.

— Ca să mă apăr.

— Asirienii au plecat.

— Oricum e mai bine s-o am la mine. Ne putem aştepta la orice.

Vocea îi tremura. Nu avea de unde să ştie la ce să se aştepte după ce vor fi trecut de zidul în ruină, dar era hotărît să facă moarte de om, dacă cineva ar fi încercat să-1 umilească.

— Sînt la fel de distrus ca acest oraş, dar, asemenea lui, nu mi-am îndeplinit încă misiunea.

— Acum te recunosc, îi zise băiatul zîmbind.

— Nu te lăsa fermecat de vorbe. Altădată mă mîna dorința de a o detrona pe Izabela şi a-1 întoarce pe Israel către Domnul, dar, cum Domnul ne-

a uitat, trebuie să uităm si noi de El. Acum am o singură misiune: să îndeplinesc ceea ce m-ai rugat.

Băiatul îl privi neîncrezător.

— Fără Dumnezeu, mama nu se poate întoarce printre cei vii.

Ilie îl mîngîie pe cap.

— Numai trupul mamei tale a plecat. Ea se află printre noi şi, aşa cum ne-a spus, ea este cetatea Akbar. Trebuie s-o ajutăm să-şi recapete frumusețea.

Oraşul era aproape pustiu. La fel ca în noaptea invaziei, bătrîni, femei si copii umblau de colo-colo, de parcă n-ar fi ştiut ce hotărîre să ia.

Băiatul observase că, de cîte ori se apropia cineva de ei, Ilie strîngea cu putere minerul spadei. Dar oamenii se arătau indiferenți: cei mai mulți îl recunoşteau pe prorocul din Israel, unii îl salutau din cap, dar nimeni nu-i adresa vreun cuvînt, nici măcar de ocară.

„Şi-au pierdut pînă si puterea de a urî", se gîndi el, privind spre piscul celui de Al Cincilea Munte, învăluit de ceața eternă. Şi-atunci îşi aduse aminte de vorbele Domnului:

Voi arunca leşurile voastre peste cele ale zeilor voştri şi inima mea se va scîrbi de voi. Țara voastră va fi o ruină si oraşele voastre vor fi pustii.

Iar celor rămaşi, le voi sădi în suflete atîta înfricoşare, că se vor teme şi de foşnetul frunzelor. Şi vor cădea ca ele, fără a fi loviți.

„Iată ce-ai făcut, Doamne, te-ai ținut de cuvînt si umbrele celor vii rătăcesc pe pămînt. Iar Akbar este oraşul ales să le fie adăpost."

Cei doi ajunseră în piața principală, se aşezară pe ruine si priviră în jur. Oraşul era mai distrus decît îşi imaginaseră. Acoperişurile caselor zăceau la pămînt şi murdăria şi insectele puseseră stăpînire peste tot locul.

— Trebuie să adunăm morții, spuse el. Altfel, va da ciuma peste oraş.

Băiatul continua să privească în pămînt.

— Capul sus, îi spuse Ilie. Avem mult de lucru pentru a o mulțumi pe mama ta.

Dar băiatul nu-l ascultă, începuse să înțeleagă că undeva, printre acele ruine, se afla trupul care-i dăduse viață. Si acel trup nu se deosebea de celelalte care zăceau împrăştiate în jur.

Ilie nu mai insistă. Se ridică, sui pe umeri un mort şi-l cară în mijlocul pieței. Nu-şi amintea de rînduielile Domnului despre îngropăciune. Avea de făcut un singur lucru, pentru a preveni ciuma: incinerarea.

Munci toată dimineața. Băiatul stătea pironit în acelaşi loc, cu privile în pămînt, dar îşi ținu jurămîntul făcut mamei sale: nici o lacrimă nu căzu în țărîna Akbarului.

O femeie se opri să se uite la ce făcea Ilie.

— Omul care îi împăca odată pe cei vii adună acum trupurile morților, zise.

— Unde sînt locuitorii Akbarului? o întrebă Ilie.

— Au plecat si au luat cu ei puținul rămas. Nu mai e nimic. Doar cei neputincioşi n-au părăsit oraşul: bătrînii, văduvele şi orfanii.

— Dar trăiau aici de cîteva generații. Nu poți renunța la tot atît de uşor.

— încearcă să spui asta cuiva care a pierdut totul.

— Ajută-mă, o rugă Ilie, continuînd să care si să sti-vuiască leşurile, îi vom arde, pentru ca zeul ciumei să nu vină să ne viziteze. Detestă mirosul de carne arsă.

— Lasă să vină, spuse femeia. Să ne ia pe toți cît mai repede.

Ilie nu se opri din lucru. Femeia se aşează lîngă băiat si continuă să-l privească pe Ilie. După un timp se apropie din nou de el.

— De ce vrei să salvezi un oraş condamnat?

— Dacă mă opresc să mă gîndesc la asta, nu voi mai fi în stare să termin ceea ce am început, îi răspunse el.

Bătrînul păstor avea dreptate: unica şansă era să uite trecutul îndoielilor şi să-si făurească o nouă istorie. Prorocul de altădată pierise o dată cu femeia în mijlocul flăcărilor ce-i mistuiau casa. Acum era un necredincios, ros de îndoieli. Dar era viu, deşi sfidase blestemul Celui de Sus. Dacă vroia să-şi continue drumul, trebuia să facă ceea ce-si propusese.

Femeia alese un trup mai uşor si-l trase de picioare pînă la grămada alcătuită de Ilie.

— N-o facem de frica zeului ciumei, spuse ea. Nici din dragoste pentru Akbar, o dată ce asirienii se vor întoarce, ci pentru băiatul cu capul plecat de colo. El trebuie să înțeleagă că are viața înainte.

— Mulțumesc, spuse Ilie.

— Nu-mi mulțumi. Undeva, printre aceste ruine, vom găsi trupul fiului meu. Era cam de aceeaşi vîrstă cu acest băiat.

Ea îşi acoperi fața cu mîinile şi plînse amarnic. Ilie îi atinse brațul cu blîndețe.

— Durerea pe care o simțim nu ne va părăsi niciodată, dar munca ne va ajuta s-o îndurăm. Suferința nu poate doborî un trup obosit.

Petrecură toată ziua îndeplinindu-şi sarcina macabră de a căra si stivui morții. Majoritatea erau tineri, pe care asirienii îi socotiseră ca făcînd parte din oştirea Akbarului. în cîteva rînduri, Ilie recunoscuse printre ei cîțiva prieteni şi prinsese, dar nu-si întrerupsese lucrul.

La sfîrşitul amiezii erau rupți de oboseală, dar se aflau departe de a realiza ce-si propuseseră. Nici un locuitor din Akbar nu le sărise în ajutor.

Se apropiară amîndoi de băiat. In sfîrşit, acesta îşi ridică privirile din pămînt.

— Mi-e foame, spuse el.

— Găsesc eu ceva, îl încuraja femeia. Există hrană ascunsă prin casele din Akbar. Oamenii se pregătiseră pentru un asediu îndelungat.

— Adu mîncare pentru noi doi, căci ne-am îngrijit de oraş cu sudoarea frunții noastre, zise Ilie. Dar, dacă băiatul vrea să mănînce, va trebui să-şi facă rost singur.

Femeia înțelese. Aşa ar fi procedat şi ea cu fiul ei. Se duse în locul unde altădată fusese casa ei. Totul era răvăşit de jefuitori, în căutare de obiecte de valoare, şi colecția ei de vase, făurite de meşterii sticlari din Akbar, zăcea la pămînt făcută țăndări. Găsi, totuşi, fructele uscate şi făina pe care le pusese deoparte.

Se întoarse în piață si împărți mîncarea cu Ilie. Băiatul nu zise nimic.

Se apropie un bătrîn.

— V-am văzut cum ați adunat toată ziua leşurile. Vă pierdeți timpul de pomană, nu ştiți că asirienii se vor întoarce, după ce vor fi cucerit Tirul şi

Sidonul? Lasă să vină zeul ciumei să se aşeze pe aceste locuri şi să-i nimicească pînă la unul.

— Nu facem ceea ce facem nici pentru ei, nici pentru noi, îi răspunse Ilie. Ea munceşte pentru a convinge un băiat că mai există un viitor, iar eu, ca să demonstrez că un anumit trecut nu mai există.

— Iată că prorocul nu mai este o ameninţare pentru marea prinţesă din Tir: ce surpriză! Izabela va conduce Israelul pînă la sfîrşitul zilelor sale iar noi vom găsi un loc unde să fugim dacă asirienii nu se vor arăta generoşi cu cei învinşi.

Ilie nu-i răspunse. Numele care altădată îi trezea atîta ură acum îi suna ciudat de străin.

— Akbar va fi reconstruit oricum, continuă bătrînul. Zeii aleg locul pe care se clădesc oraşele, aşa că nu-1 vor abandona; dar putem lăsa acest lucru pe seama generaţiilor care vin.

— Putem, dar n-o vom face.

Ilie îi întoarse spatele bătrînului, punînd astfel capăt discuţiei.

Adormiră toţi trei în răcoarea nopţii. Femeia îl luase pe băiat în braţe şi auzi cum îi chiorăia burta de foame. Vru să-i dea ceva să mănînce, dar se răzgîndi. Oboseala fizică alină, într-adevăr, durerea şi acest băiat, care părea chinuit de o mare suferinţă, trebuia să-şi găsească ceva de făcut. Poate că foamea îl va convinge să se apuce de lucru.

A doua zi, Ilie şi femeia se reapucară de treabă. Bătrînul care se apropiase de ei cu o seară înainte veni din nou.

— N-am nimic de făcut şi aş putea să vă ajut. Dar n-am putere să car trupurile.

— Atunci adună resturile de lemn şi cărămizile. Mătură cenuşa.

Bătrînul se apucă de lucru.

Cînd soarele le bătea drept în creştet, Ilie se aşeză pe pămînt, frînt de oboseală. Ştia că îngerul era lîngă el, dar nu-l putea auzi. „La ce bun? Cînd am avut nevoie de el, n-a fost în stare să mă ajute, acum nu-mi trebuie sfaturile lui. Ştiu ce am de făcut: trebuie să pun ordine în acest oraş si să-I arăt Domnului că sînt în stare să-L înfrunt. Apoi voi pleca oriunde voi dori."

Ierusalimul nu era departe, la numai şapte zile de mers pe un drum destul de uşor de străbătut, dar acolo era căutat ca trădător. Poate mai bine s-ar duce la Damasc sau şi-ar găsi de lucru ca scrib în vreun oraş grecesc.

Cineva îi atinse braţul. Se întoarse şi-l văzu pe băiatul care ţinea în mîini un vas micuţ.

— L-am găsit într-una din case, zise băiatul şi i-l întinse.

Era plin ochi cu apă. Ilie bău pînă la fund.

— Mănîncă şi tu ceva, îi spuse băiatul. Acum munceşti şi meriţi o răsplată.

Pentru prima oară după acea noapte groaznică, pe buzele copilului apăru un zîmbet, apoi o rupse la fugă spre locul unde pusese femeia fructele şi făina.

Ilie se întoarse la lucru. Intra în casele distruse, îndepărta dărîmăturile si scotea cadavrele, pe care le ducea apoi la grămada din mijlocul pieţei. Bandajul cu care-i legase păstorul rana căzuse, dar nu-i păsa. Trebuia să-şi demonstreze sieşi că era destul de puternic pentru a-şi recăpăta demnitatea.

Bătrînul, care se apucase să adune gunoiul din piaţă, avea dreptate: în curînd duşmanul se va întoarce, pentru a culege ce au semănat alţii. Ilie îi scutea de muncă pe ucigaşii singurei femei pe care o iubise în întreaga lui viaţă. Asirienii erau superstiţioşi şi ar fi reconstruit oricum Akbarul, căci, spunea credinţa lor, zeii aşezaseră oraşele într-un fel anume, în armonie cu văile, animalele, rîurile şi mările, în fiecare dintre ele, orînduiseră un loc sfînt, unde se odihneau cînd se întorceau din lungile lor călătorii prin lume. Cînd un oraş era distrus, exista marele risc ca cerul să se prăbuşească peste pămînt.

Legenda spunea că întemeietorul Akbarului trecuse pe aici, cu sute de ani în urmă, venind din nord. Se hotărîse să doarmă şi, pentru a însemna locul unde-şi lăsase lucrurile, înfipsese un par în pămînt. în ziua următoare, nu mai putuse să-l smulgă şi atunci înţelesese că era voinţa universului. Pusese o piatră pe locul unde se petrecuse minunea şi descoperise în apropiere un

izvor. Cu timpul, mai multe triburi îşi făcură sălaşul în jurul pietrei si al izvorului. Aşa se născuse Akbarul.

Guvernatorul le explicase cîndva că, după tradiția feniciană, orice oraş era *al treilea punct,* elementul de legătură între voința divină si cea pămînteană. Universul făcea ca sămînța să devină plantă, pămîntul o ajuta să crească, omul culegea rodul şi-1 ducea la oraş, unde se sfințeau ofrandele oferite zeilor, pe care le lăsau apoi în munții cei sacri. Chiar dacă nu călătorise prea mult, Ilie ştia că această credință era împărtăşită de multe neamuri ale lumii.

Asirienii se temeau să-i lase fără hrană pe zeii de pe Al Cincilea Munte. Nu doreau să strice echilibrul Universului.

„De ce mă gîndesc la toate astea, cînd asta e o luptă între voința mea şi cea a Domnului Dumnezeul meu, care m-a lăsat singur în mijlocul necazurilor?"

Îl încercă acelaşi sentiment din ziua precedentă, cînd se măsurase cu Dumnezeu: uita un lucru foarte important şi nu reuşea să si-1 amintească, oricît se străduia.

Mai trecu o zi. Adunaseră deja cea mai mare parte a leşurilor, cînd de ei se apropie o altă femeie.

— N-am ce mînca, spuse ea.

— Nici noi nu avem, îi răspunse Ilie. Ieri şi astăzi am împărțit fiecare bucată pe din trei. Caută şi hi de mîncare şi dacă găseşti, să vii să-mi spui.

— Cum să găsesc?

— întreabă-i pe copii. Ei ştiu totul.

De cînd îi adusese apă, băiatul părea să-şi fi recăpătat pofta de viață. Ilie îl trimisese să-1 ajute pe bătrîn la strînsul gunoaielor, dar hărnicia lui nu durase mult. Acum se juca cu ceilalți copii, la marginea pieței.

„Mai bine. Va avea tot timpul să asude cînd va fi mare." Nu-i părea rău că-1 ținuse flămînd o noapte întreagă, sub motivul că trebuie să muncească; dacă 1-ar fi tratat ca pe un biet orfan, o victimă a răutății soldaților asirieni, n-ar mai fi scăpat în veci de tristețea ce-1 cuprinsese la intrarea în oraş. Acum, voia să-1 lase cîteva zile singur, să-şi afle propriile răspunsuri pentru cele întîmplate.

— Ce pot să ştie copiii? insistă femeia care-i ceruse de mîncare.

— Du-te si convinge-te singură.

Femeia şi băninul care-1 ajutau pe Ilie o văzură stînd de vorbă cu copiii care se jucau pe stradă. Ei îi spuseră ceva şi ea zîmbi şi dispăru după un colţ al pieței.

— De unde ai ştiut? întrebă bătrînul.

— Pentru că am fost odată copil si ştiu că pentru ei nu există trecut, răspunse Ilie, amintindu-şi din nou de vorbele păstorului. Deşi i-a înfricoşat noaptea invaziei, acum nu *se* mai gîndesc la asta. Oraşul este, pentru ei, un imens loc de joacă, unde intră si ies cînd vor. Pînă la urmă vor descoperi locurile unde au ascuns localnicii hrana pentru a rezista în timpul asediului. Un copil poate oricînd să-1 învețe pe un adult trei lucruri: cum să fie mulțumit fără motiv, cum să nu stea locului niciodată si cum să ceară cu insistență ceea ce-şi doreşte. Acest băiat m-a făcut să mă întorc în Akbar.

În după-amiaza aceea, se mai alăturară cîțiva bătrîni şi cîteva femei grupului care aduna morții. Copiii goneau păsările de pradă si strîngeau bucăți de lemn şi de pînză. Cînd se lăsă întunericul, Ilie aţîţă focul în jurul grămezii de leşuri. Supraviețuitorii din Akbar priviră în tăcere la fumul care se înălța la cer.

Cînd termină lucrul, căzu doborît de oboseală. Dar, înainte de a adormi, îi reveni sentimentul care-1 încercase şi de dimineață: un gînd foarte important se lupta cu disperare să scape din bezna uitării. Nu era un gînd din vremea petrecută în Akbar, ci era o poveste veche, care părea să dea sens întîmplărilor din prezent.

În acea noapte, un bărbat intră în cortul lui lacob si luptă cu el pînă la revărsatul zorilor. Văzînd că nu poate să-1 învingă, îi spuse: „Lasă-mă să plec." Iar lacob îi răspunse: „Nu te las, pînă ce nu mă vei binecuvînta." Atunci bărbatul îi zise: „Cu vrednicie te-ai luptat cu Dumnezeu. Cum te cheamă?" lacob îşi spuse numele şi bărbatul îi răspunse: „De-acum înainte te vei numi Israel."

Ilie revăzu fiecare întîmplare, de cînd îşi părăsise atelierul şi-si acceptase misiunea fără să crîcnească. Chiar dacă misiunea era cea

adevărată — si aşa credea — n-avusese nici o clipă ocazia să afle ce-ar fi găsit pe alte drumuri, pe care se resemnase să nu le străbată. Fiindcă se temea să nu-şi piardă credința, devotamentul, voința. I se părea foarte primejdios s-o ia pe calea oamenilor obişnuiți, căci ar fi putut să se lase ispitit si, cine ştie, chiar să-i placă. Nu-şi dădea seama că şi el e un om ca toți ceilalți, deşi auzea glasul îngerilor şi primea, din cînd în cînd, porunci de la Dumnezeu. Era atît de convins că ştie ce vrea, încît se comporta la fel ca cei care în viața lor n-au luat o hotărîre.

Fugise de îndoială, de înfrîngere, de momentele de nesiguranță. Dar Domnul e mărinimos şi 1-a condus spre abisul inevitabilului, pentru a-i arăta că omul trebuie să-şi *aleagă si* nu să-şi *accepte* destinul.

Cu mulți ani în urmă, într-o noapte ca aceasta, lacob nu-1 lăsase pe Dumnezeu să plece pînă cînd nu-1 binecuvîntase. Atunci Domnul îl întrebase: *Cum te numeşti?*

Asta era: trebuia să ai un nume. Cînd lacob i-a răspuns, Dumnezeu 1-a botezat *Israel.* Fiecare primeşte un nume cînd se naşte, dar trebuie să fie în stare să-şi boteze viața cu un cuvînt care să-i dea un sens.

„Eu sînt *Akbar'",* spusese ea.

A trebuit să-si vadă oraşul distrus si iubita moartă ca să înțeleagă că îi trebuia un nume. Şi în clipa aceea îşi botează viața *Eliberare.*

Se ridică si privi piața dinaintea lui şi fumul care se înălța din grămada de trupuri incinerate. Prefă cînd în cenuşă trupurile celor ce-si pierduseră viața, încălcase un obicei foarte vechi din țara sa, care spunea că oamenii trebuie îngropați după ritual. Luptase cu Dumnezeu şi cu tradiția, cînd se hotărîse să-i incinereze, dar simțea că nu se poate vorbi de păcat, atunci cînd trebuie să găseşti ieşirea pentru o situație nouă. Dumnezeu nu avea limite în mila Sa, dar era neîndurător cu cei ce n-aveau curaj să îndrăznească.

Privi din nou spre piață. Cîțiva dintre supraviețuitori nu dormeau, ci stăteau cu ochii pironiți în flăcări, părîndu-li-se că focul le mistuia şi amintirile, trecutul, cei două sute de ani de pace şi de apatie. Vremea fricii şi speranței trecuse, le rămăsese doar puterea de a reconstrui sau înfrîngerea.

Precum Ilie, si ei puteau să-şi aleagă un nume: *Împăcare, Cumințenie, Iubire, Pribegie,* existau atîtea nume cîte stele pe cer, dar fiecare trebuia să

aleagă unul care să-i definească viața.

Ilie ridică ochii la cer şi se rugă:

„Am luptat împotriva Ta, Doamne, şi nu mi-e ruşine. Numai astfel am aflat că am ales drumul acesta pentru că aşa am vrut eu, nu pentru că mi-a fost impus de către părinți, de tradiția țării mele, sau de Tine.

La Tine, Doamne, aş vrea să mă întorc în clipa aceasta. Vreau să Te preamăresc cu toată puterea voinței mele şi nu ca un laş, care n-a ştiut să-şi aleagă alt drum. Dar, pentru a-mi încredința însemnata misiune, trebuie să duc mai departe această bătălie împotriva Ta, pînă ce mă vei binecuvînta."

Să refacă Akbarul. Ceea ce Ilie socotea a fi o întrecere cu Dumnezeu însemna, de fapt, reîntîlnirea cu El.

Femeia care ceruse mîncare apăru din nou în dimineața următoare, însoțită de alte femei.

— Am găsit o mulțime de provizii, spuse ea. Mulți au murit sau au fugit cu guvernatorul, aşa că avem cu ce ne hrăni un an întreg.

— Găseşte cîteva persoane mai în vîrstă, care să supravegheze împărțirea alimentelor, îi spuse Ilie. Bătrînii sînt buni organizatori.

— Bătrînii nu-şi doresc să trăiască.

— Spune-le, totuşi, să vină.

Femeia tocmai vroia să plece, cînd Ilie o opri.

— Ştii să scrii litere?

— Nu.

— Eu am învățat si pot să te învăț şi pe tine. Asta dacă vrei să mă ajuți să administrăm treburile cetății.

— Dar asirienii se vor întoarce.

— Cînd vor veni, vor avea nevoie de ajutorul nostru pentru a conduce oraşul.

— De ce să-1 ajutăm pe duşman?

— Facem asta pentru ca fiecare să-şi poată găsi un nume în viață. Duşmanul e numai un pretext pentru a ne încerca puterile.

Bătrînii se arătară, aşa cum voise el.

— Akbar are nevoie de ajutorul vostru, le spuse Ilie. Aşa că nu vă puteţi permite luxul de a fi bătrîni. Ne trebuie tinereţea pe care v-aţi pierdut-o.

— Unde s-o găsim? răspunse unul dintre^i. A dispărut şi în locul ei au venit zbîrciturile şi deziluziile.

— Nu-i adevărat. Voi n-aţi avut iluzii si de aceea tinereţea voastră s-a ascuns. A venit momentul s-o descoperiţi acum, cînd avem un vis comun: să reconstruim Akbarul.

— Cum putem face imposibilul?

— Cu entuziasm.

Ochii umbriţi de tristeţe şi de oboseală începeau să strălucească din nou. Nu mai erau aceeaşi oameni inutili care veneau să asiste la judecarea pricinilor, doar pentru a avea despre ce vorbi pe înserat. Aveau, iată, o misiune importantă de îndeplinit, erau folositori.

Cei mai în putere se apucară să adune material din casele în ruină pentru a-1 refolosi la restaurarea celor care mai stăteau în picioare. Cei mai în vîrstă ajutară la împrăstierea cenuşii celor incineraţi peste cîmpuri, pentru ca morţii să fie pomeniţi la viitoarea recoltă. Alţii se apucară să aleagă grîul împrăştiat prin diverse case din cetate, să facă pîine şi să scoată apă din puţ.

Mai trecură două nopţi şi Ilie îi adună pe toţi locuitorii în piaţa aproape curăţată de dărîmături. Se aprinseră cîteva torţe si Ilie le vorbi tuturor.

— Nu avem de ales. Am putea să-i lăsăm pe străini să facă toate astea. Dar ar însemna să renunţăm la unica şansă ce ne-a rămas după tragedie: cea de a ne construi din nou o viaţă. Cenuşa morţilor pe care i-am incinerat acum cîteva zile va hrăni plantele ce se vor naşte în primăvară. Fiul pierdut în noaptea invaziei a devenit mulţimea de copii care zburdă liberi pe străzile

pustiite si se veselesc pătrunzînd în locuri interzise şi în case în care n-au intrat niciodată. Pînă acum, numai copiii au fost în stare să depăşească cele întîmplate, pentru că ei nu au trecut, numai prezentul contează. Să încercăm, dar, să facem ca ei.

— Poate un om să uite durerea pierderii celor dragi?

— Nu. Dar se poate bucura atunci cînd înfăptuieşte ceva.

Ilie se întoarse cu faţa spre Al Cincilea Munte, cu piscul veşnic învăluit în ceaţă. Acum, că zidurile fuseseră dărîmate, muntele se vedea bine din mijlocul pieţei.

— Eu cred într-Unul Dumnezeu, iar voi în zeii ce-şi au sălaşul în nori, în vîrful celui de Al Cincilea Munte. Nu vreau să discutăm acum dacă Dumnezeul meu e cel mai puternic sau nu, nu doresc să vorbim despre ce ne desparte, ci de ceea ce ne uneşte. Tragedia ne-a adus un simţămînt comun: disperarea. De ce s-au întîmplat toate acestea? Pentru că noi credeam că totul e la locul lui şi aşa cum trebuie să fie şi nu puteam admite nici o schimbare. Atît voi cît si eu aparţinem unor neamuri de negustori, dar ştim să ne si luptăm, continuă el. Şi un războinic ştie întotdeauna pentru ce merită să lupte. Nu intră în orice fel de luptă şi nu-si pierde timpul cu tot soiul de provocări. Un războinic ştie să piardă, înfrîngerea nu-i este indiferentă şi nu încearcă s-o transforme în victorie, îl doare c-a pierdut, suferă din cauza nepăsării şi îl apasă cumplit singurătatea. După ce-a trecut prin toate astea, îşi oblojeşte rănile si ia totul de la capăt. Ştie că războiul e făcut din multe bătălii şi merge înainte. Peste om mai vin şi nenorociri. Le putem afla cauzele, putem să-i învinuim pe ceilalţi, putem să ne închipuim cum ar fi fost viaţa noastră dacă nu s-ar fi întîmplat. Dar n-are nici un rost, s-a întîmplat si gata. Trebuie să uităm de teamă şi să începem reconstrucţia. De acum înainte, fiecare dintre voi îşi va alege un nume. Va fi numele sfînt care adună într-un singur cuvînt toate visurile pentru care a meritat să lupte. Eu mi-am ales unul: *Eliberare.*

Peste piaţă se aşternu tăcerea pentru cîteva clipe. Prima se ridică femeia care-l ajutase pe Ilie de la început.

— Numele meu este *Regăsire,* spuse ea.

— Numele meu este *înţelepciune, o* urmă un bătrîn. Fiul văduvei pe care Ilie o iubise atît de mult strigă:

— Numele meu este *Alfabet.*

Oamenii izbucniră în rîs. Băiatul, ruşinat, se aşeză la loc.

— Cum poţi să strigi pe cineva *Alfabet?* sări cu gura un băieţel.

Ilie ar fi putut să intervină, dar era mai bine ca băiatul să învețe să se apere singur.

— Cu asta se îndeletnicea mama, zise el. De cîte ori voi vedea litere scrise, mă voi gîndi la ea.

De data asta nu mai rîse nimeni. Unul după altul, orfanii, văduvele si bătrînii din Akbar îşi rostiră numele care le descopereau noua identitate. Cînd ceremonialul luă sfîrşit, Ilie îi rugă să meargă devreme la culcare, căci a doua zi aveau să înceapă lucrul dis-de-dimineață.

Îl luă de mînă pe băiat şi se duseră împreună la locul unde întinseseră cîteva pînze să le servească drept cort.

Din seara aceea, începu să-1 învețe scrierea din Byblos.

Trecură zilele şi săptămînile, si Akbarul se transforma văzînd cu ochii. Băiatul învăța literele cu repeziciune şi reuşea, acum, să compună chiar cuvinte. Ilie îl puse să scrie pe tăbliţe istoria reconstruirii Akbarului.

Plăcuțele de lut erau arse într-un cuptor improvizat, iar ceramica obținută era păstrată cu grijă de o familie de oameni în vîrstă. La întîlnirea de seară, îi ruga pe bătrîni să povestească istorii din copilărie şi îşi nota cît putea mai multe.

— Vom păstra istoria Akbarului scrisă pe un material pe care focul nu-1 poate distruge, explica el. în-tr-o zi, copiii şi nepoții noştri vor afla că înfrîngerea nu ne-a îngenuncheat şi că am ştiut să depăşim loviturile soartei. Acesta va fi un exemplu pentru ei.

În fiecare noapte, după orele de studiu cu băiatul, Ilie se plimba prin oraşul pustiu, mergea pînă la drumul care ducea la Ierusalim, se gîndea să plece iar apoi se răzgîndea.

Muncea din greu şi asta îl obliga să se concentreze asupra lucrului. Oamenii din Akbar se bizuiau pe el pentru lucrările de reconstrucție, îi decepționase o dată, cînd nu fusese în stare să împiedice uciderea iscoadei si izbucnirea războiului. Dumnezeu însă le oferă întotdeauna o a doua şansă fiilor săi şi trebuia să profite de împrejurare. Pe lîngă asta, se simțea tot mai legat de copil şi, pe lîngă alfabet, încerca să-i transmită si credința în Dumnezeu si învățăturile din bătrîni.

În tot acest timp, îl chinuia gîndul că în țara sa domneşte o prințesă străină şi credința în alți zei. Nu-1 mai vizitau îngerii cu săbii de foc, era liber să plece cînd dorea şi să facă ce voia.

În fiecare noapte se gîhdea la plecare. De fiecare dată ridica mîinile spre cer si se ruga:

„lacob a luptat pînă în zori, dar a fost binecuvîntat. Eu m-am luptat cu Tine zile şi luni întregi si totuşi refuzi să mă asculți. Dacă ai privi înjur, ai vedea că am ieşit învingător: Akbar renaşte din propria ruină si iată înalț la loc ceea ce Tu ai trecut prin focul şi spada asirienilor, transformînd totul în cenuşă şi pulbere.

„Voi lupta cu Tine pînă ce mă vei binecuvînta, pe mine si roadele muncii mele. într-o zi va trebui să mă auzi."

Femeile si copiii cărau apă pe cîmp, luptînd cu seceta care părea să nu se mai sfîrşească. într-o zi, cînd soarele ardea nemilos, Ilie auzi pe cineva spunînd:

— Am muncit fără odihnă şi am uitat durerea din noaptea groazei si faptul că asirienii se vor întoarce într-o zi, după ce vor fi prădat Tirul, Sidonul, Byblosul şi toată Fenicia. Munca ne-a ajutat. Dar, aşa ocupați cum sîntem cu lucrul, nu observăm schimbările, nu vedem roadele muncii noastre.

Ilie medita un timp asupra acestor vorbe şi hotărî ca, la încheierea fiecărei zile de lucru, să se adune cu toții la poalele muntelui, pentru a admira împreună apusul de soare.

Erau mai toți atît de obosiți, încît aproape că nu vorbeau, dar descoperiră ce bine este să laşi gîndul să rătăcească liber ca norii pe cer. Astfel, tristețea din suflete se topea şi făcea loc inspirației şi avîntului necesar pentru ziua următoare.

Ilie se trezi cu gîndul că în ziua aceea nu va lucra.

— Astăzi, în țara mea, se sărbătoreşte Ziua Iertării.

— Nu ai nimic pe suflet, îi spuse o femeie. Ai făcut tot ce ai putut.

— Tradiția trebuie oricum respectată şi n-o voi încălca.

Femeile plecară să ducă apă la cîmp, iar bătrînii se întoarseră la treaba lor de zidari şi dulgheri. Copiii ajutau la făcut cărămizile care urmau să fie arse

în cuptor. Ilie îi privi si inima i se umplu de duioşie. Apoi ieşi din Akbar şi o porni la vale.

Umblă fără țintă, rostindu-si rugăciunile din copilărie. Soarele încă nu se înălțase de tot si, din locul unde se afla, putea vedea umbra imensă pe care o as-ternea în vale Al Cincilea Munte. Avu un presentiment îngrozitor: lupta dintre Dumnezeul lui Israel si zeul fenicienilor se va prelungi de-a lungul multor generații, de-a lungul multor mii de ani.

Îşi aduse aminte cum, într-o noapte, se urcase pe munte si vorbise cu un înger. De cînd fusese distrus Akbarul, nu mai auzise nici o voce venind din cer.

— Doamne, astăzi este Ziua Iertării si am să-Ti mărturisesc o lungă listă de păcate, zise el, întorcîndu-şi fața spre Ierusalim. Am fost slab, căci mi-am nesocotit puterile. Am fost îngăduitor, atunci cînd ar fi trebuit să fiu aspru. Nu m-am învrednicit să iau hotărîri, de teamă să nu greşesc. M-am resemnat prea degrabă si am hulit, atunci cînd trebuia să-Ți mulțumesc. Totuşi, Doamne, am o listă la fel de lungă cu păcatele săvîrsite de Tine față de mine. M-ai făcut să sufăr peste măsură luînd-o la Tine pe cea pe care o iubeam. Ai distrus oraşul care m-a primit, mi-ai încurcat cărările vieții şi asprimea Ta aproape că m-a făcut să uit iubirea ce Ți-o port. în tot acest timp m-am luptat cu Tine şi Tu nu apreciezi demnitatea luptei mele. Dacă vei compara cele două liste, vei vedea că îmi eşti dator. Dar, pentru că astăzi este Ziua Iertării, Tu mă ierți, precum Te iert si eu, ca să ne putem continua drumul împreună.

În clipa aceea, se porni un vînt puternic şi Ilie auzi vocea îngerului:

— Ai făcut bine, Ilie. Dumnezeu ți-a acceptat lupta, îngenunche cu ochii în lacrimi şi sărută pămîntul uscat.

— Mulțumesc că ai venit, căci mă roade îndoiala: oare nu e păcat ce fac eu?

Îngerul grăi:

— Atunci cînd războinicul se luptă cu Cel ce 1-a învățat să lupte, acesta trebuie să se simtă jignit?

— Nu. Doar astfel poate învăța cum să lupte.

— Atunci continuă ce-ai început, pînă cînd Domnul te va chema înapoi în Israel, îi spuse îngerul. Ridică-te si arată că lupta ta are un rost, pentru că ai ştiut să străbați calea Inevitabilului. Unii navighează pe ea, dar naufragiază, alții sînt tîrîți spre locuri ce nu le erau destinate. Dar tu o înfrunți cu demnitate, ai ştiut să ții cîrma corăbiei si încerci să transformi durerea în lucrare.

— Păcat că eşti orb, îi spuse Ilie. De-ai vedea cum au fost în stare să reconstruiască un oraş cîțiva orfani, cîteva văduve şi cîțiva bătrîni. în curînd, totul va fi ca mai înainte.

— Sper să nu fie aşa, spuse îngerul. Oamenii aceia au pătimit destul ca să merite o altfel de viață.

Ilie zîmbi. îngerul avea dreptate.

— Sper să fii conştient că ți s-a oferit o a doua şansă si să nu faci de două ori aceeaşi greşeală. Nu uita care este rațiunea vieții tale.

— Nu voi uita, îi răspunse el, bucuros că îngerul se întorsese.

Caravanele nu mai treceau prin vale. Asirienii distruseseră probabil drumurile şi deviaseră căile comerciale. In fiecare zi, cîţiva copii se urcau în unicul turn din zidul cetăţii ce rămăsese în picioare. Aveau sarcina de a scruta orizontul pentru a anunţa ivirea războinicilor inamici. Ilie se hotărîse să-i primească cu demnitate si să le predea comanda.

Atunci, va putea, în sfîrşit, să plece.

Dar, pe zi ce trecea, se simţea tot mai legat de Akbar. Poate că misiunea lui nu era s-o detroneze pe Izabela, ci să rămînă cu oamenii aceştia pînă la sfîrsitul zilelor lui, îndeplinind rolul umil de slujitor al cuceritorului asirian. Ar ajuta la refacerea drumurilor comerciale, ar învăţa limba duşmanilor şi, în timpul liber, s-ar ocupa de biblioteca ce se îmbogăţea văzînd cu ochii.

Întîmplarea care, într-o noapte aproape uitată, părea să fi adus sfîrşitul unui oraş reprezenta acum ocazia de a-1 face mai frumos. Lucrările de reconstrucţie cuprindeau şi lărgirea străzilor, acoperişuri mai rezistente şi un ingenios sistem de transportare a apei de la puţ, pînă spre locurile cele mai îndepărtate, îşi simţea sufletul plin de înflăcărare, în fiecare zi învăţa ceva de la bătrîni, de la copii sau de la văduve. Grupul de oameni care nu părăsiseră Akbarul pentru simplul motiv că nu o puteau face era acum o echipă disciplinată şi pricepută.

„Dacă guvernatorul ar fi ştiut de ce sînt în stare, ar fi creat un alt tip de apărare şi oraşul n-ar fi fost distrus."

După ce se gîndi puțin, îşi dădu seama că greşeşte. Akbar trebuia să fie distrus pentru ca oamenii lui să simtă crescînd înăuntrul lor forte nebănuite.

Lunile treceau şi asirienii nu dădeau nici un semn de viață, în Akbar, lucrările erau pe terminate şi Ilie se putea gîndi la viitor. Femeile se apucaseră să croiască haine noi din materialele recuperate. Bătrînii puneau la punct locuințele şi se îngrijeau de curățenia oraşului. Copiii dădeau şi ei o mînă de ajutor cînd li se cerea, dar în cea mai mare parte a timpului se jucau, căci aceasta este principala datorie a copiilor.

Ilie locuia cu băiatul într-o modestă căsuță de piatră, ridicată pe locul unde odată fusese un depozit de mărfuri. In fiecare seară, locuitorii Akbarului se adunau în jurul unui foc aprins în piața centrală şi-şi povesteau unii altora istorii auzite de-a lungul vieții. Ajutat de băiat, Ilie aşternea totul pe tăblițele de lut, pe care a doua zi le ardeau în cuptor. Biblioteca creştea văzînd cu ochii.

Femeia care-şi pierduse fiul învăța şi ea scrierea din Byblos. Cînd văzu că era în stare să alcătuiască cuvinte şi chiar fraze, Ilie îi dădu sarcina să-i învețe şi pe ceilalți alfabetul. Astfel, la venirea asirienilor, ei vor putea servi ca interpreți sau profesori.

— Exact de asta se temea preotul, spuse într-o du-pă-amiază un bătrîn care se botezase pe sine Ocean, căci îşi dorea să aibă o inimă la fel de mare. Că scrierea din Byblos va triumfa şi se va transforma într-o amenințare pentru zeii de pe Al Cincilea Munte.

— Cine poate evita inevitabilul? îi spuse bătrînului.

Ziua munceau, apoi se adunau să vadă împreună apusul de soare şi seara îşi spuneau poveşti.

Ilie era mîndru de opera lui în care punea tot mai multă pasiune.

Unul dintre copiii însărcinați cu paza coborî în fugă.

— Am văzut un nor de praf la orizont! strigă el în-fierbîntat. Duşmanul se întoarce!

Ilie urcă în turn să se convingă. După socotelile lui, duşmanul avea să ajungă a doua zi la porţile cetăţii.

Îi anunţă pe locuitori că în ziua aceea nu vor privi împreună apusul de soare, ci se vor aduna în piaţă. Pe seară, erau cu toţii acolo şi Ilie îşi dădu seama că oamenii erau înspăimîntaţi.

— Azi nu vom povesti istorii din trecut şi nu vom face planuri de viitor pentru Akbar, le spuse. Vom vorbi despre noi înşine.

Nimeni nu scoase un cuvînt.

— Cu cîtva timp în urmă, într-o noapte cu lună plină, s-a întîmplat ceea ce cu toţii aşteptam să se în-tîmple, deşi nu voiam să acceptăm. Oraşul Akbar a fost distrus. Cînd au plecat asirienii, cei mai vrednici oameni ai noştri erau morţi. Cei care se salvaseră şi-au dat seama că n-au de ce să mai rămînă şi au plecat. Am găsit în Akbar numai bătrîni, văduve şi copii. Fiinţe neputincioase. Priviţi în jurul vostru. Piaţa este mai frumoasă ca oricînd, casele sînt mai solide, toată lumea are ce mînca si oamenii învaţă scrierea din Byblos. Undeva, în oraş, se află o colecţie de tăbliţe pe care stă scrisă istoria noastră şi generaţiile ce vin vor putea afla despre ce-am înfăptuit. Astăzi ne dăm seama că au plecat şi bătrînii, şi orfanii, şi văduvele. Au lăsat în urma lor o ceată de tineri de toate vîrstele, plini de entuziasm, care au dat un nume şi un rost vieţii lor. Tot timpul cît am muncit, am ştiut că asirienii se vor întoarce într-o zi, iar noi va trebui să le predăm oraşul si o dată cu el toată truda si bucuria noastră de a-1 vedea crescînd mai mîndru ca înainte.

Lumina focului străluci în lacrimile ce se rostogoleau pe fetele oamenilor. Chiar si copiii, care de obicei se zbenguiau în jurul celor ce ţineau sfat de seară, acum ascultau cu atenţie vorbele lui Ilie:

— Dar asta nu contează. Ne-am făcut datoria faţă de Dumnezeu, căci am acceptat provocarea si onoarea de a lupta cu El. înaintea acelei nopţi, El ne spusese mereu: *mergi înainte!* Dar noi nu 1-am ascultat. De ce? Pentru că fiecare dintre noi îşi hotărîse soarta: eu voiam s-o dau jos de pe tron pe Izabela, femeia ce-si spune acum Regăsire dorea să-si vadă feciorul navigator, omul ce poartă azi numele de Cumînţenie n-avea altă năzuinţă decît să bea vin în piaţă pînă la sfîrsitul zilelor lui. Ne obişnuisem şi nu ne

mai înfiora taina sfîntă a vieții. Şi-atunci ce s-a gîndit Dumnezeu: *nu vor să meargă? Atunci se vor sătura stînd!*

Abia atunci I-am înțeles mesajul. Spadele asiriene ne-au secerat tinerii si bărbații noştri au plecat ca nişte laşi. Pe unde se află acum continuă să stea pe loc, împlinind blestemul Domnului. Noi, ceilalți, am luptat cu Dumnezeu. Aşa cum am luptat cu femeile si cu bărbații pe care i-am iubit în viață, pentru că lupta aceasta este binecuvîntarea si înălțarea noastră. Am profitat de nenorocirea ce ne-a lovit si ne-am făcut datoria față de Dumnezeu, arătîndu-I că sîntem în stare să-I împlinim porunca de *a merge.* Chiar în cele mai grele împrejurări, ne-am continuat drumul. Sînt clipe în care Domnul ne cere să-I dăm ascultare. Sînt clipe în care vrea să ne încerce voința şi ne provoacă să-L înțelegem. Şi noi L-am înțeles doar cînd zidurile cetății Akbar erau la pămînt: căzînd, ele ne-au deschis ochii şi am putut vedea, fiecare dintre noi, de ce sîntem în stare. Am încetat să medităm asupra vieții şi am început s-o trăim. Şi iată, roadele se arată.

Ilie văzu iar ochii oamenilor strălucind, înțeleseseră.

— Mîine voi preda Akbarul fără luptă. Sînt liber să plec oricînd, căci am făcut voia Domnului. Dar sîngele si sudoarea mea şi unica ființă dragă mie se află în pămîntul acestui oraş, aşa că m-am hotărît să rămîn aici cîte zile voi mai avea, ca să nu las să mai fie distrus vreodată. Fiecare este liber să hotărască pentru sine, dar nu uitați un lucru: sînteți mult mai buni decît ați crezut. Ați ştiut să faceți să rodească şansa oferită de nenorocire. Nu oricine poate face asta.

Ilie se sculă în picioare si anunță că adunarea a luat sfîrşit. îi spuse băiatului că se va întoarce tîrziu, aşa că să meargă la culcare fără el.

Merse la templu, singurul loc care scăpase de urgie şi care nu avusese nevoie de reparații, deşi statuile zeilor fuseseră luate de asirieni. Plin de respect, atinse piatra care, după legendă, însemna locul unde un strămoş înfipsese un țăruş şi nu mai reuşise să-1 smulgă de acolo.

Se gîndi că, în țara lui, multe locuri din acestea fuseseră alese de Izabela, pentru ca o parte din neamul lui să se poată închina la Baal şi alte zeități. Aceeaşi presimțire neagră îl străbătu ca un fior: războiul dintre Dumnezeul lui Israel şi zeul fenicienilor va dura mai mult decît ar putea cuprinde închipuirea lui. Ca într-o viziune i se arătă un cer pe care stelele se încrucişau cu soarele, semănînd distrugere şi moarte peste cele două

țări. Bărbați ce vorbeau limbi ciudate zburau călare pe nişte animale de oțel si se luptau între ei în mijlocul norilor.

— Nu asta trebuie să vezi acum, nu a sosit timpul, auzi el vocea îngerului. Uită-te pe fereastră.

Ilie făcu aşa cum i se poruncise. Afară, luna strălucitoare lumina casele şi străzile din Akbar. La ceasul acela tîrziu, se auzeau încă vorbele şi rîsetele localnicilor. Venirea asirienilor nu le putea lua nici pofta de viață, nici puterea de a o înfrunta.

În fața ochilor îi apăru o siluetă şi, în clipa aceea, ştiu că este femeia pe care o iubise si care se plimba acum mîndră prin oraşul ei. Zîmbi şi îi simți atingerea pe *obraz*.

— Sînt mîndră, părea să spună. Akbar este oraşul frumos dintotdeauna.

Îi veni să plîngă, dar îşi aminti de băiat, care nu văr-sase o lacrimă după moartea mamei. Se abținu şi revăzu în minte cele mai frumoase momente trăite împreună, de cînd se întîlniseră la porțile cetății şi pînă cînd îi scrisese pe tăblița de lut cuvîntul „iubire", îi revăzu veşmîntul, părul, linia fină a nasului.

— Mi-ai spus că Akbarul eşti tu. Aşa că te-am îngrijit, ți-am vindecat rănile şi te-am redat vieții. Fii fericită împreună cu noii tăi tovarăşi. Şi mai vreau să-ți spun ceva: si eu eram Akbar, fără să ştiu.

Era sigur că zîmbeşte.

— Vîntul deşertului a şters de mult paşii noştri pe nisip, dar nu există clipă în viața mea în care să nu mă gîndesc la tine, fie în vis, fie în realitate, îți mulțumesc că mi-ai ieşit în cale.

Adormi chiar acolo în templu, cu mîna ei mîngîindu-i părul.

Căpetenia negustorilor văzu un grup de zdrenţăroşi în mijlocul străzii. Crezu că sînt tîlhari şi le spuse celor din caravană să-si pregătească armele.

— Cine sînteţi? îi întrebă.

— Sîntem locuitori ai Akbarului, îi răspunse un bărbat cu barbă şi ochi strălucitori. Căpetenia caravanei desluşi un accent ciudat în vorbirea bărbatului. Akbarul a fost distrus. Avem poruncă de la stăpînirea din Tir şi din Sidon să găsim locul unde se găseşte puţul vostru, pentru ca prin această vale să poată trece din nou caravanele. Trebuie refăcute căile de acces în restul ţării.

— Akbar este încă viu, continuă bărbatul. Unde sînt asirienii?

— Toată lumea ştie unde, rîse căpetenia caravanei, îngraşă pămîntul ţării noastre, după ce au servit drept hrană pentru păsări şi animale sălbatice.

— Dar aveau o armată puternică.

— Nici o armată nu este destul de puternică, dacă ştii cînd va ataca. Akbar ne-a trimis vorbă că vin spre noi si Tirul şi Sidonul i-au atacat prin surprindere în fundul văii. Cine n-a murit în luptă a fost vîndut ca sclav de navigatorii noştri.

Zdrenţăroşii chiuiau, se îmbrăţişau, plîngeau si rîdeau în acelaşi timp.

— Cine sînteţi?, insistă negustorul. Tu cine eşti? arătă el spre cel ce părea şeful cetei.

— Sîntem tinerii războinici din Akbar, fu răspunsul lui.

Cînd veni a treia recoltă, Ilie era deja guvernatorul Akbarului. Avuseseră destul de furcă, căci fostul guvernator dorea să se întoarcă ca să-şi ocupe locul cuvenit după obiceiul pămîntului. Dar locuitorii oraşului se împotriviră şi cîteva zile ameninţară cu otrăvirea apei din puţ. Ocîrmuirea feniciană cedase în cele din urmă, căci Akbarul nu prezenta mare interes, în afară de apa căutată de drumeţi, iar Israelul era în mîinile unei prinţese din Tir. Dînd postul de guvernator unui israelit, ocîrmuirea Fera'ciei se gîndea să înceapă să consolideze alianţa comercială, de altfel foarte importantă.

Vestea se răspîndi în tot ținutul, dusă de caravanele de negustori care-şi reluaseră transporturile. Existau voci în Israel care-l făceau pe Ilie un trădător ticălos, dar, la timpul potrivit, Izabela va şti să-i potolească si pacea va domni din nou în regiune.

Prințesa era mulțumită, căci iată, unul din cei mai înverşunați duşmani ai săi îi devenise cel mai bun aliat.

Începuseră să circule zvonuri despre o nouă invazie asiriană, astfel că zidurile Akbarului au fost înălțate şi mai sus. S-a pus la punct un nou sistem de apărare, cu străjeri şi garnizoane împrăştiate între Tir si Sidon. Astfel, în cazul asedierii unuia dintre oraşe, celălalt putea trimite trupe terestre şi putea asigura intrarea proviziilor de pe mare.

Regiunea prospera văzînd cu ochii. Noul guvernator israelit orîndui un sistem riguros de control al taxelor şi mărfurilor, bazat pe acte scrise. Bătrînii din Akbar se îngrijeau de toate, foloseau noi tehnici de percepere a impozitelor si, în general, rezolvau orice problemă care se ivea.

Femeile îşi împărțeau timpul între muncile cîmpului şi țesut. Cît timp trăiseră izolați, fuseseră nevoite să recupereze din pînzele distruse şi să inventeze noi modele de broderii, astfel încît, atunci cînd au apărut primii negustori în oraş, s-au minunat de ce-au găsit şi au făcut multe comenzi.

Copiii învățaseră scrierea din Byblos şi Ilie era sigur că aceasta le va fi de folos.

Îşi făcuse un obicei ca, înainte de cules, să se plimbe pe cîmp, pentru a mulțumi Domnului pentru binefacerile primite în toți anii din urmă. Privi oamenii cu coşurile încărcate de grîne si copiii țopăind în jur. îi salută din cap şi ei îi răspunseră.

Apoi, cu zîmbetul pe buze, se îndreptă spre piatra unde, cu mult timp în urmă, primise o tăbliță de lut pe care scria „iubire". Obişnuia să vină zilnic aici să privească apusul de soare şi să-şi amintească fiecare clipă pe care o petrecuseră împreună.

Şi a fost cuvîntul Domnului către Ilie, în anul al treilea, zicînd:

„Du-te şi te arată lui Ahab (soţul Izabelei) si eu voi da ploaie pe pământ."

Pe cînd şedea pe piatră, Ilie simţi pământul cutre-murîndu-se înjur. Pentru o clipă cerul se înnegri, dar imediat soarele se arătă din nou, în toată strălucirea.

Şi văzu lumina, îngerul Domnului se afla înaintea lui.

— Ce s-a întîmplat? îl întrebă Ilie, speriat. Dumnezeu 1-a iertat pe Israel?

— Nu, îi răspunse îngerul. Dumnezeu vrea să te întorci şi să-ţi eliberezi poporul. Lupta ta cu El s-a încheiat şi în această clipă ai fost binecuvîntat să te duci să continui lucrarea Sa pe pământ.

Ilie se simţea descumpănit.

— Tocmai acum, cînd sufletul meu şi-a găsit pacea?

— Nu uita lecţia pe care ai învăţat-o odată. Adu-ţi aminte ce I-a spus Domnul lui Moise:

Adu-ţi aminte de drumul pe care te-a călăuzit Domnul, pentru a te umili si a te încerca si a afla ce este în inima ta.

Pentru ca nu cumva după ce ai mîncat si te-ai săturat, după ce ai înălţat case mari şi ai trăit în ele, după ce s-au înmulţit cirezile şi turmele tale, să-ţi sumeţeşti inima si să uiţi de Domnul Dumnezeul Tău.

Ilie se întoarse către înger si-1 întrebă iar:

— Şi cu Akbarul cum rămîne?

— Poate trăi si fără tine, căci ai lăsat un moştenitor. Va supravieţui multă vreme de-aici înainte.

Îngerul Domnului dispăru.

Ilie si băiatul sosiră la poalele celui de Al Cincilea Munte. Crescuseră buruienile între pietrele de altar. De la moartea preotului, nu mai trecuse nimeni pe acolo.

— Să urcăm, spuse.

— Nu e voie.

— E-adevărat, dar asta nu înseamnă că e vreun pericol.

Îl luă de mînă si începură să urce. Din cînd în cînd se opreau si priveau în vale. Urmele secetei se vedeau peste tot şi, în afara cîmpurilor cultivate în jurul cetății, restul părea un imens si dezolant deşert, precum ținuturile Egiptului.

— Prietenii mei spun că asirienii se vor întoarce, zise băiatul.

— Poate, dar tot a meritat să facem ce-am făcut. Astfel a hotărît Domnul să ne facă să înțelegem.

— Nu ştiu dacă Lui îi pasă de noi, spuse băiatul. Nu trebuia să fie aşa de aspru.

— Probabil că a încercat în mai multe feluri, dar a văzut că nu-L auzeam. Eram prea ocupați cu viețile noastre si nu-I mai ascultam poruncile.

— Dar unde sînt ele scrise?

— În lumea din jurul tău. Ajunge să priveşti cu atenție la cele ce se întîmplă în viața ta si ai să descoperi în fiecare clipă unde stau ascunse vorbele şi vrerea Lui. încearcă să le împlineşti, căci aceasta este unica rațiune pentru care te afli pe această lume.

— Dacă am să le descopăr, voi scrie totul pe tăblițele de lut.

— Aşa să faci. Dar mai bine să scrii în inima ta. Acolo nu vor putea fi arse sau distruse si le vei lua cu tine pretutindeni pe unde vei umbla.

Mai urcară un timp, pînă ajunseră aproape *de* nori.

— Nu vreau să intru acolo, spuse băiatul arătînd spre nori.

— Nu-ti fac nici un rău. Vino cu mine.

Îi apucă mîna şi urcară pînă simțiră c-au ajuns în mijlocul norilor. Băiatul se strînsese lîngă el şi, chiar dacă Ilie încerca să-i vorbească din cînd în cînd, el ră-mînea mut. Păşiră pe stîncile golaşe din vîrf.

— Să ne întoarcem, se rugă băiatul.

Ilie hotărî să nu meargă mai departe. Prea multe spaime şi încercări pentru scurta lui viaţă, îi îndeplini rugămintea şi după ce ieşiră dintre nori, o luară înapoi spre vale.

— Într-o zi, să te duci să cauţi în biblioteca din Akbar. Am scris special pentru tine *Manualul Războinicului Luminii.*

— Sînt un războinic al luminii, îi răspunse băiatul.

— Mai ştii care e numele meu? îl mai întrebă Ilie.

— *Eliberare.*

— Şezi aici lîngă mine, spuse Ilie, arătîndu-i o bucată de stîncă. Nu trebuie să uit că mă numesc astfel. Trebuie să merg mai departe, chiar dacă nu-mi doresc altceva decît să rămîn cu tine. De aceea a renăscut Akbarul, ca să ne înveţe că trebuie să mergem înainte, oricît de greu ni s-ar părea la un moment dat.

— Trebuie să pleci.

— De unde ştii? îl întrebă Ilie mirat.

— Am scris pe o tăbliţă aseară. Mi-a spus o voce, poate mama, poate un înger, dar eu deja ştiam în sufletul meu.

Ilie îl mîngîie pe creştet.

— Ai ştiut să citeşti vrerea Domnului, îi spuse el mulţumit. Nu trebuie să-ţi mai explic nimic.

— Am citit tristeţea din ochii tăi. Nu mi-a fost aşa greu, din moment ce şi prietenii mei şi-au dat seama.

— Tristeţea asta pe care aţi citit-o în ochii mei face parte din povestea mea. Dar e o parte mică, ce nu va dura decît cîteva zile. Mîine, cînd voi pleca spre Ierusalim, va fi deja mai mică si cu timpul va dispărea. Cînd mergem pe drumul visat, lăsăm tristeţea în urmă.

— Trebuie să plecăm mereu?

— Trebuie să ştim cînd se încheie o etapă din viaţa noastră. Dacă te încăpăţînezi să rămîi mai mult decît e necesar, pierzi bucuria de a trăi şi sensul vieţii. Şi rişti să fii bătut de Dumnezeu.

— E aspru Dumnezeu.

— Numai cu cei aleşi.

Ilie cuprinse cu privirea oraşul din vale. Da, uneori Dumnezeu poate fi aspru cu noi, dar nu ne dă mai mult decît putem duce: băiatul nu ştia că exact

acolo, unde şedeau ei acum, venise la el îngerul Domnului şi-l învățase cum să-l învie din morți.

— O să-ți fie dor de mine?

— Adineauri mi-ai spus că, dacă mergem înainte, tristețea dispare, îi răspunse băiatul. Mai am multe de făcut pînă ce Akbarul va fi destul de frumos ca să merite ca mama mea să păşească pe străzile lui.

— Cînd vei avea nevoie de mine, să vii aici şi să priveşti spre Ierusalim: pentru că voi fi acolo şi voi încerca să dau sens numelui pe care l-am ales: *Eliberare*. Inimile noastre rămîn legate pe vecie.

— De asta m-ai adus pe culmea celui de Al Cincilea Munte? Ca să pot vedea Israelul?

— Ca să poți vedea valea, oraşul, munții, stîncile şi norii. Domnul le poruncea profeților Săi să urce pe munte ca să vorbească cu El. M-am întrebat mereu de ce face asta şi iată, acum am înțeles: cînd ne aflăm la înălțime, putem vedea cît de mici sînt toate în jurul nostru. Bucuriile şi tristețile noastre nu mai sînt atît de importante. Ceea ce am cucerit sau am pierdut rămîne acolo, jos. Din vîrful muntelui, poți vedea cît de mare este lumea şi ce orizonturi largi se deschid.

Băiatul privi în jur. Aici sus, pe Al Cincilea Munte, se simțea mirosul mării care scălda plajele din Tir şi vîntul deşertului care sufla dinspre Egipt.

— într-o zi voi conduce Akbarul, îi spuse lui Ilie. Ştiu cît e de mare, dar cunosc fiecare colțişor al oraşului. Ştiu ce trebuie schimbat.

— Atunci schimbă. Nu lăsa lucrurile să încremenească.

— Dumnezeu nu putea să aleagă o altă cale de a ne arăta toate astea? A fost o vreme cînd am crezut că e rău.

Ilie tăcea, îşi aminti de o discuție avută odată demult, cu un profet levit, cînd amîndoi aşteptau să apară soldații trimişi de Izabela pentru a-i ucide.

— Dumnezeu poate fi rău? insistă băiatul.

— Dumnezeu e Atotputernic, îi răspunse Ilie. Poate orice şi nimeni nu-L poate opri, căci altfel, ar fi trebuit să existe cineva mai puternic si mai mare ca El şi atunci eu m-aş fi închinat la acel Cineva mai puternic.

Făcu o pauză, ca băiatul să izbutească să pătrundă sensul vorbelor, iar apoi continuă:

— Dar pentru că puterea Lui n-are margini, a ho-tărît să facă numai Bine. Dacă am spune povestea pînă la capăt, s-ar vedea că, uneori, Binele poate lua forma Răului, dar tot Bine rămîne şi face parte din planul creat de El pentru omenire.

Îl luă de mînă pe băiat şi se întoarseră acasă în tăcere.

În noaptea aceea, băiatul adormi în brațele lui. Cînd se lumină de ziuă, Ilie se retrase încet, ca să nu-1 trezească.

Îşi îmbrăcă hainele, singurele pe care le avea, şi ieşi din casă. Pe drum găsi un băț şi se prijini în el ca într-un toiag. Jură să nu se despartă niciodată de acesta. Ii va aminti de lupta pe care o dusese cu Dumnezeu, de distrugerea si reconstrucția Akbarului.

Fără a se uita înapoi, porni pe drumul Israelului.

Cinci ani mai tîrziu, țara a fost invadată din nou de asirieni, care de astă dată au venit cu o armată si mai puternică, condusă de căpetenii cu mai multă experiență, întreaga Fenicie căzu sub ocupația învingătorului, în afară de Tir si Sarepta, cunoscută de locuitori sub numele de Akbar.

Băiatul a crescut, a devenit guvernator si a fost socotit un înțelept de către contemporanii săi. A murit la o vîrstă înaintată, înconjurat de cei dragi, repetînd — pentru a cîta oară? — că oraşul trebuie să fie îngrijit şi puternic, căci mama lui încă se plimbă pe acele străzi. Grație sistemului de apărare construit în comun, Tirul şi Sarepta au putut fi înfrînte abia în 701 î.H., de către regele asirian Scnahcrib, după trecerea a o sută şaizeci de ani de la faptele relatate în această carte.

După acea dată, oraşele feniciene si-au pierdut pentru totdeauna strălucirea si au suferit o serie de invazii: neo-babilonienii, perşii, macedonenii, seleucizii si, în sfîrşit, Roma. Cu toate acestea, ele mai există şi astăzi, pentru că aşa cum spune tradiția strămoşească, Domnul nu alege la întîmplare locurile pe care vrea să-şi aşeze oraşele. Tirul, Sidonul şi Byblosul mai fac si azi parte din Liban, țară care continuă să fie un cîmp de luptă.

Illie s-a întors în Israel şi i-a adunat pe proroci pe muntele Cârmei. Apoi a cerut să fie împărțiți în două cete: de o parte, cei ce-l slujeau pe Baal, de cealaltă, cei ce-L slujeau pe Domnul. Ascultînd de porunca îngerului, le dădu celor dintîi un viţel şi le spuse să se roage de dumnezeul lor să fie primit. Povesteşte Biblia:

„Pe la amiază, Ilie a început să rîdă de ei, zicînd: strigați mai tare, căci doar este dumnezeu! Poate a căzut pe gînduri, sau este în călătorie, sau poate doarme.

Şi ei strigau cu glas tare şi se înțepau, după obiceiul lor, cu săbii si cu lănci, dar n-afost nici glas, nici răspuns, nici auzire.

Atunci, a luat Ilie animalul său şi l-a oferit după cum îl învățase îngerul Domnului, în acel moment, s-a pogorît foc din cer si a mistuit arderea de tot si lemnele si pietrele. Cîteva minute mai tîrziu se porni o ploaie mare, punînd capăt celor patru ani de secetă.

Din clipa aceea începu războiul civil. Ilie porunci să fie înjunghiați prorocii care se lepădaseră de Domnul, iar Izabela îl căuta peste tot să-l omoare. El se retrase pe coasta vestică a celui de Al Cincilea Munte, care dădea spre Israel.

Asirienii invadară țara şi regele Ahab, bărbatul prințesei din Tir, fu ucis de o săgeată trasă la întîmplare, care-l nimeri la îndoitura armurii. Izabela se refugie în palat. După Cîteva răscoale populare care au adus si au gonit cîțiva guvernatori, Izabela a fost prinsă şi, decît să se predea, a preferat să se arunce de la fereastra castelului.

Ilie rămase pe munte pînă la sfîrşitul zilelor lui. Biblia spune că, într-o seară, cînd stătea de vorbă cu prorocul Elisei, pe care-l numise urmaşul său, „un car şi cai de foc i-a despărțit pe unul de altul şi l-a ridicat pe Ilie în vîrtej de vînt la cer".

Aproape opt sute de ani mai tîrziu, Isus i-a luat cu sine pe Petru, pe Iacob si pe Ioan şi i-a dus pe un munte. Povesteşte evanghelistul Matei că „(Isus) s-a schimbat la față înaintea lor, şi a strălucit fața lui ca soarele, iar veşmintele Lui s-au făcut albe ca lumina. Şi iată, Moise şi Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El".

Isus le porunceşte ucenicilor sa nu spună ce au văzut, pînă cînd Fiul Omului nu Se va scula din morţi, dar ei spun că asta se va întîmpla numai după ce se va întoarce Ilie.

Matei (17:10-13) povesteşte restul:

„Ucenicii L-au întrebat: «Pentru ce dar zic cărturarii că trebuie să vină mai întîi Ilie?»

Isus răspunzînd a zis: «Ilie într-adevăr va veni si va aşeza totul la loc. Eu însă vă spun vouă că Ilie a şi venit, dar ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el cîtc au voit.»

Atunci au înţeles ucenicii că vorbea de loan Botezătorul."